

الحمد لله الذي هدانا لهذا
لله المنة والثناء

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي هدانا لهذا
لله المنة والثناء

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي هدانا لهذا
لله المنة والثناء

مطبعة
مكتبة

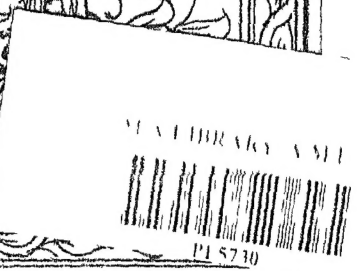
مختصر فہرست کتب موجودہ کتب خانہ تجارتی مطبعہ مجتہائی دہلی

قرآن مجید دافع علی قلم مترجم	من اسکا سری پر اور حاشیہ پر	ایک لکھا ہوا اور حاشیہ پر لکھا گیا ہے	ابو صبیحہ کوئی رحمتہ اور علیہ
بدو ترجمہ مجتہائی دہلی اس	منہ بندہ آریہ کا باجی سادہ	شہر الخط المذہب مجتہائی	کی ساری عمری مولفہ مولفہ علی
قرآن مجید میں علاوہ خوش خطی	اردو ترجمہ شاہ عبدالقادر رحم	اس کتاب میں مسائل صمدیہ	نومانی - مجتہائی
صفائی لکھی گئی کاغذ غیر و	کالکھا ہوا اسکا اشتہار فی خطی	متعلق جابر بن امامون کے	اخبار ریخت - مجتہائی
کے تین چیزوں کی اور حدیث	من ایک اشتہار فی بادس بدو	منفی یہ لکھی ہیں جبکہ دیکھتے	یہ کتاب نہایت کی حاشیہ نشین
کی ہے جو قابل ملاحظہ خاطر	نقد ہے - یہ وہ حامل ہو چکی	نزد اسلام ہو جائے کہ ظلال	انکے لکھ چکے علی ملاحظہ صفحہ
پیر (۱) میں اردو ترجمہ	شلت صحت میں کوئی حامل بنگلہ	مسئلہ ظلال امام کے مذہب	جلوں ظرائف آمیز فقرہوں
با حاشیہ شاہ عبدالقادر رحم	قام ہندوستان میں طبع نہیں	میں اس طرح ہے اور ظلال	عرب کے پھر کئے ہوئے محاوروں
حاشیہ پر وضع القرآن چوبیسے	ہوئی -	کے مذہب میں اس طرح -	اور مثالوں میں کے تمام عرب
فائدہ کے ساتھ چڑا لکھا ہے	حامل شریف معری مجتہائی	رحمۃ الرحمان نے ترجمہ	کارنامہ کا سچا ٹوٹ ہے -
(۲) ترجمہ فارسی حضرت شاہ	اس حامل میں بھی جی صفحہ	قصیدہ مغلن - یہ وہ نصیبہ	تذکرہ انجلیات - لکھنے
دلی انداز آریہ لکھنے سے اور	میں جو حامل ترجمہ ایک اشتہار	ہے جبکہ حضرت امام حکم رحم نے	مشابہ شعر اسدود کی سوانح معری
موضع القرآن کے بعد حاشیہ	فی خطی انعام والی مجتہائی	رسول اکرم صلی اللہ علیہ وسلم	اور زبان تذکرہ کی عہد لکھ
خط و لکھ لکھوا لکھا ہے -	من ہیں	نصائح و خطبہ و ہجرت میں	ترقیوں اور اصلاح کا بیان
قرآن مجید چار ترجمہ	دلائل الخیرات ترجمہ	لکھا ہے - ترجمہ نے یکمال	اس میں پانچ دود کے شعر لکھا
مجتہائی - دو ترجمہ فارسی شاہ	مجتہائی نہایت مجموعہ خوش خط	کیا ہے کہ اصل شعر لکھا اسکا	بیان اس خوبی سے کیا ہے
دلی انداز و حضرت سعدی رح	برادیت علی حیرتی در متن و	ترجمہ نظم میں کیا ہے ہر شریعت	کہیں ہو آثار خیر و اور تفسیر
دو ترجمہ اردو شاہ رفیع الدین رح	برادیت مغربی بطور ترجمہ بر حاشیہ	اسکا با حاشیہ ترجمہ اسکے بعد	تبدیل زبان اردو کا بخوبی
و شاہ عبدالقادر رحم و فوائد و	ہم تعلیم و ہم صورت حامل معتم	حل لغات و استدلال نصوح	مطہم ہوا ہر مولفہ مولوسی
شکل نزول بر حاشیہ	مجتہائی اشتہار فی انعام والی	و احادیث - یہ کتاب شہیدان	چھ مین آواز مطہم مجتہائی
حامل شریف معری و ترجمہ	اسکی نصیم میں کمال حقہ زری	رسول عربی کے ملاحظہ کے	محاورات پسند مع
مجتہائی - اس حامل کو سری	کی گئی ہے اور ترجمہ اسکا	لیے ہے - مجتہائی	ضرب الامثال -
ترجمہ دونوں کہہ سکتے ہیں کہ	نہایت پاکیزہ اور دوزخ بلق	سیرۃ النعمان یعنی امام عظم	کتاب میں آٹھ ہزار کے قریب

CHECKED-2002

DLK

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي كلمه موسى تكليماً وجعل الانسان كليمًا والصلاة على
 ابي القاسم خاتمه النبيين بشيراً ونذيراً ورحمته للعالمين مباركاً وسيراً
 منيراً والسلام على ائمة الدين واولياء الله المهتدين
 اما بعد فمكويده حامي محمد قاسم علي كليمي بن حافظ سيد مبارك علي صاحب
 كه چون اين اولي عظيقت الزيد وشعور مذكور مذكور صاحب لادن واولياء الله غيبت بسيار است
 وطبع اين نياز مند باستمع حالات بزرگان حيله مانوس و مسرور م باشد لادن اين ادا
 سعادت اقران كه خاتمه سيرة هم است براس استفاده واستفاضة طالبان حقيقي اتفاق
 اين اوراق موسوم بكتوبات كليمي كه هر ورقش فقره از فقرت كردگار است افتاد
 بر خي از حال حضرت ايشان مگويد بدانكه حضرت شيخ الاسلام والمسلمين المصطفى
 باخلاق الله والمتصف باوصاف الله فاني في الله باقي بالله حضرت شيخ كليم الله صاحب
 شاه جهان آباد حبي چشتي قدس سره الغر في حضرت شيخ نور الله مهندس رحمة الله عليه
 ورا وائل هم از كتب درسيه وحدث فارغ شده بتلاش مرشد عازم كعبة الله
 زاده شرفاً وعظيماً شد حضرت شيخ الاسلام شيخ بحلي مدني چشتي قدس سره

بودند از فرزندان سید فرزندان است اول صاحبزاده ابو سعید جلال الدین طایفه دوم
صاحبزاده محمد فضل الله سوم صاحبزاده محمد احسان الله از دختران شد و دختر اول حضرت
بی بی رابعه دوم حضرت بی بی فخر النساء سوم حضرت بی بی زینت الحیات بی بی
مصری که حضرت ایشان بایشان بسیار نظر التفات می داشتند و احوال فیض که بارگاه
این معصومه و عقیقه روزگار است بدیگران دیده نمی شود عجیب نیست که اقل جبال انرا در
طوره و آنکه لا یحفظه عند الله قد ما او مت تر لا شایسته است

بر خه از احوال سلسله حضرت ایشان میگوید که بطریق سلسله حضرت ایل بیست
از حضرت سرحد کائنات خلاصه موجودات حضرت محمد مصطفی علیه السلام و آله و اهل بیت
آمین بود اسطوخارگان حضرت ایشان رسید فرقه خلافت است از آنحضرت
رسالت پناه علی الله علیه و آله و سلم از دست مبارک خود امیر المؤمنین حضرت علی ابن
ابی طالب کرم الله وجهه را و حضرت ایشان حضرت خواجه حسن بن علی رضی الله عنه و
حضرت ایشان حضرت خواجه عبدالواحد بن زید رضی الله عنه علیه حضرت ایشان حضرت خواجه
فخیر الدین بن یحیی رضی الله عنه علیه حضرت ایشان حضرت خواجه ابوالحسن بن علی رضی الله عنه علیه
حضرت ایشان حضرت خواجه خلیفه الشریقی رحمه الله علیه حضرت ایشان حضرت خواجه
صالح بن علی رضی الله عنه علیه حضرت ایشان حضرت خواجه ابوالحسن بن علی رضی الله عنه علیه
علیه حضرت ایشان حضرت خواجه ابوالحسن بن علی رضی الله عنه علیه حضرت ایشان حضرت
خواجه ابوالحسن بن علی رضی الله عنه علیه حضرت ایشان حضرت خواجه ابوالحسن بن علی رضی الله عنه علیه
رحمه الله علیه حضرت ایشان حضرت خواجه ابوالحسن بن علی رضی الله عنه علیه حضرت ایشان حضرت
خواجه حاجی مشیر الدین بن علی رضی الله عنه علیه حضرت ایشان حضرت خواجه ابوالحسن بن علی رضی الله عنه علیه
خواجه عثمان بن علی رضی الله عنه علیه حضرت ایشان حضرت خواجه ابوالحسن بن علی رضی الله عنه علیه
امامین خواجه ابوالحسن بن علی رضی الله عنه علیه حضرت ایشان حضرت خواجه ابوالحسن بن علی رضی الله عنه علیه

رحمة الله عليه و حضرت ايشان بخت خواجہ خواجگان خواجہ قطب الدین بختیار کاکی
 اوشی چشتی رحمة الله عليه و حضرت ايشان بخت شیخ الاسلام و المسلمین خواجہ فرید الدین
 گنج شکر اجدادی چشتی رحمة الله عليه و حضرت ايشان بخت شیخ الاسلام خواجہ سلطان المشایخ
 محبوب الہی حضرت خواجہ نظام الدین احمد بن محمد بدایونی چشتی رحمة الله عليه و حضرت ايشان
 بخت شیخ الاسلام مخدوم نصیر الدین محمود چراغ دہلوی اودہی فاروقی چشتی رحمة الله عليه
 و حضرت ايشان بخت خواجہ شیخ کمال الدین علامہ چشتی رحمة الله عليه و حضرت ايشان
 بخت خواجہ شیخ سراج الدین چشتی رحمة الله عليه و حضرت ايشان بخت خواجہ شیخ
 علم الدین چشتی رحمة الله عليه و حضرت ايشان بخت خواجہ شیخ محمود عرف راجن چشتی
 رحمة الله عليه و حضرت ايشان بخت خواجہ شیخ جلال الدین عرف جن چشتی رحمة الله عليه
 و حضرت ايشان بخت خواجہ شیخ حسن محمد چشتی رحمة الله عليه و حضرت ايشان بخت
 خواجہ شیخ محمد غلام چشتی قدس سرہ و حضرت ايشان بخت مدینہ المعرفۃ و تحقیقہ
 و العرفان شیخ الاسلام و المسلمین حضرت خواجہ شیخ یحییٰ مدنی چشتی رحمة الله عليه و حضرت
 ايشان بخت شیخ المشائخ لتخلق باخلاق الله و انتصف باوصاف الله فانی فی الله باقی باللہ
 حضرت شیخ کلیم اللہ جہان آبادی چشتی رحمة الله عليه و صلی اللہ تعالیٰ علی خیر خلقہ محمد
 آلہ و صحابہ اجمعین ۞

محقق نماز کہ حضرت ايشان را اسواسے حضرت شیخ الاسلام حضرت نظام الدین
 اورنگ آبادی چشتی رحمة الله عليه خلفاء کثیر اند اما اسمای شہرین تبرکاً بحیثیہ تحریر ہے ایسے
 اول از اعظم خلفاء راست دین ہندستہ شیخ الاسلام مولانا شاہ نظام الدین اورنگ آبادی
 چشتی است قدس سرہ دوم حضرت شاہ محمد باشیم کہ نسبت خویشی نیز ب حضرت ايشان
 ہے دشتند سوم مولانا شاہ ضیاء الدین چہارم مولانا شاہ فیاض الدین چہیری
 پنجم مولانا شاہ جلال الدین ششم مولانا شاہ محمد علی ہشتم مولانا شاہ

عبد الملیف ہشتم مولانا حافظ محمد عبد اللہ رحمہ اللہ
 پر خے از نسبت ظاہری و باطنی خود بحضرت ایشان سے گوید عاجز تراب
 اقدام درویشان کہ بدنام کنندہ نگونا سے چند است بہ چار واسطہ از نسبت مادر بی بھت
 را البعہ عصر عقیقہ زمان بی بی زینت الحیوۃ عرف بی بی مصری رحمۃ اللہ علیہا سے پیوند کہ
 صبیحہ خور و مور و عنایات و فیوضات حضرت ایشان بودہ اند و شیش واسطہ از نسبت باطنی
 ارادت و اجازت بکفیش بروری حضرت ایشان میرسد بچنانکہ خرقہ خلافت پوشانید
 از دست مبارک خود شیخ الاسلام و المسلمین حضرت شیخ کلیم اللہ جہان آبادی حشمتی قدس سرہ
 حضرت شیخ المشائخ خواجہ نظام الدین اورنگ آبادی حشمتی رحمۃ اللہ علیہ را حضرت ایشان
 بحضرت محبت نبی مولانا محمد فخر الدین حشمتی رحمۃ اللہ علیہ و حضرت ایشان بحضرت مولانا محمد عظیم
 حشمتی رحمۃ اللہ علیہ و حضرت ایشان بحضرت سید السادات مولانا محمد حسین علی عرف
 مولوی حسن محدث دہلوی حشمتی قادری رحمۃ اللہ علیہ و حضرت ایشان بحضرت سید السادات
 سید محمد شرف الدین شہید حشمتی قادری رحمۃ اللہ علیہ و حضرت ایشان بحضرت مشائخ
 و مولانا شیخ الاسلام و الحقیقت و المعرف حضرت سید السادات قاضی سید محمد زبیر
 حشمتی قادری متبع اللہ العارفین بحدود وجود و ادامہ الدہلی العالمین فیضانہ و حضرت
 ایشان ابن عاجز کہ پہنچ و جہہ لیاقت این نعمت عظمیٰ نہایت مشرف و ممتاز ساخت
 اسید از صاحبہ الدان عارفان حقیقی آنکہ ابن عاجز را بجز اسے آنکہ این فیض
 خاص را احاطہ کردہ ام بہ تاسے خیر و وصول الی اللہ عز و شانہ والٹرک ماسوی اللہ یا مدینہ مودہ
 باشندہ والسلام تم الکلام

مطالعه نمایند که محب صادق العقیدت محبوب اهل الله اخوند ملا ابوالفیض که بصفاے محبت
 و خلوص مودت مخصوص اند و تواریخ ماه ذی الحجه مجلس غنیم انعقاد کرده بودند خلوت خاص
 برائے راحت فقرای تکلفات شایسته داراسته فقیر شمارا متصدع شدند چون اخوند نهایت
 مصروف عقیدت اند مآل ایشان مقبول افتاد و این مجلس از اول تا آخر بطور خوشنقار
 صورت بخت و هیچ مکروهی واقع نشد باز در تواریخ ماه صفر بایاران بدرگاه حضرت
 خواجه قطب الدین رفیق اخوند جمعیت سرود و طعام سراسجام دادند و همه سرور مخطوط شدند
 و در روز و شب انجام گذرانیدم و حالات شگرف بربایاران روداد اول تا آخر این بار نیز
 هیچ مکروهی نبود باز نویت سوم ششم ماه ربیع الاول مجلس انعقاد یافت بر دستور مجلس
 ذی الحجه لیکن قریب و دیر نظام مجد پسرد لاد خان با چند او باش منی اذن و خلوت آمد
 و حالت بسط بایاران با نقیاض انجامید بقریب نماز ظهر از مجلس برآمد بخانه آمدیم بخمال
 آنکه این بیگانه را اخوند دیده و دانسته راه دادند قسم خوردیم که باز درین مجلس در نیام چون
 اخوند را بر نفرت طبع قبیح اطلاع شد برهنه با سوارخانه آمد استغفار خواستند اول خود صورت
 انقباض بود چون صدق عقیدت و وفائی اشخ و رسیماے ایشان نمایان بود کفارت یکن
 دوام و مجلس در گذشت تا آخر روز بایاران مخطوط و سرور بودند در روز آخر فیض از بر کشیدیم
 باخوند بدست خود پوشانیدم اگر شمارا این سرگذشت بطور دیگر رسانند اعتبار نخواهند کرد
 برائے همین تمام احوال سابقه نوشته شد و السلام بعد از چند روز نظام الدین احمد را بر آ
 استغفار آوردند الله عینک الرسول صلی الله علیه و آله بان وادم و خدمت نمودم و
 مکتوب چهارم - الله که شیخ الاسلام و المسلمین نظام الدین و شیخ و اخی و الد
 ادام الله فیضانه علی العلمین - انور و کیش کلیم سلام محبت انجامم الله علیه و آله مکتوب شما
 که مصحوب میان محمد مقیم بود رسید نا در شاه ضیاء الدین و شاه اسد الله متوجه حرمین
 شریفین شدند الحمد لله و ملت اے عزیز شمارا همین جیج است که متوجه باریشاد و طالعان

تو که در نفس خود روی باشی

عارف کردگار چون باشی

غرض از دست خلاق بر خود متحکم دانسته موافق شریعت و طریقت و حقیقت کار بندید
درین صورت ضرر عام نخواهد داشت و الله متعالی تو را که و لو که المشیر کون الهی
وقت شما با دو یک معلوم باشد که سیادت بنیاد صلاح آثار میر عبد الرشید از جمله مداحان
طریق شمس الدنیا است که از پدر خود سید احمد یا از عزیز و دیگر شغلی یافته اند اما این نادره
طریق شما که امر در کبریت حمود و غنای مغرب است در روزگار خود یافته نمیشود مگر در سینه
بسیار کینه شما لهذا کتابت بعقیده نوشته اند که شیخ الاسلام و الدین الدین نبوی است که
مراد شغل را هم از طریق خود شناسانند لهذا بجای خاطر عبد الرشید نوشته می آید که
ایشان از موافق هند و ایشان بهر درسانند که دریافته اند که ایشان در نظام فانی در شما اند
اما بش طریقه از جمله شغال قابل مغرول شوند و از سر نو بجای این دفتر خوانند و الا معنی ندارد که
صفت از امر در این راه به شام ایشان دهند و اگر نوشتن ایشان سفارش سائر خلائق است
نه براس خود رسول ایشان با حاجت مقرون نیست شما از همه بیگانه بیگانه با شنید که طوطا
و نیست آیه قل الله کنت خیر فیه فی نحو ضمیمه یلعینون و السلام علی من اتبع
الهدی میان محمد فصل کتابت نوشته اند اگر توجه بکار ایشان مبذول دارند بل جزا الاحسان
الا احسان از حق تعالی اجر خواهند یافت

مکتوب ششم شیخ الاسلام و المسلمین نظام الحق و الدین شیخ الدین الطالبین بیعت اند
از درویش کلیم الله سلام مطالعه نمایند و بهر حال مشتاق خود تصور نمایند آنچه از حقائق
درویشی و فیما بین و حقیقت فرستادن عظیم شاه قباب طعام و روان و باز فرستادن او
برای صوفیان و باز روان و منع او از فکر هر در مسجد جامع با دو صد صد کس وقت
مغرب همه معلوم شد برادر من آنچه شما کردید خوب کردید فقیر که از دو لتمدان چیزی قبول
نمیکند باعث تالیف ایشان میگردد و در عدم قبول و حشمت می افزاید سلف صاحبین هر دو

ورزیده اند الهی ایا کاکرد و بعضی گفته اند بهیت

زر که ستانی و بعضی نیش بهتر از آنست که نیش

حاصل هر دو واحد است یعنی هر چه باشد براس خداست تعالی باشد قبول و رد اگر براس
خداست محمود است والا مذموم و آنچه مرقوم بود که طبیعت صحبت دو لایق دان گردانست اگر
فرمایند صحبت ایشان اجتناب ورزم برادرین هر چه بخاطر شما میرسد عین صواب است
این کنید که در آن مرضی خدا تعالی و رسول الله صلی الله علیه و سلم باشد دنیا سهیلست اگر گرفت
از ایشان براس حق باشد اگر صحبت با ایشان هم براس حق باشد این است معیار و بهر که
نَبِيَّةُ الْهُدَى خَيْرٌ مِنْ خَيْرِ عَمَلٍ از بخواست که اساس عمل تربیت است آن خَيْرُ الْخَيْرِ
وَأَنْ مَنِّي أَفْشَرُ اهر حال در اعلام کلمه الله که کشید و از مشرق تا مغرب همه اسلام حقیقی
بر کشید و دیگر آنکه تقسیم اوقات معلوم شد اگر چه ذکر هر براسی که می بایست اما مختلف
فیه است و کذا لکن سماع پس متفق علیه جمیع سلاسل و جمیع مذاهب الله علم ذکر خفی و مرصع
بهیت حضور و توحید غمیت است که در این احدی را خلاف نیست پس آنچه متفق اشاعت
و ترویج آن بصواب اقرب خاصه درین زمان بادشاه هندوستان که از اولاد امیر تیمور
اد بطریق حضرت نقشبندیه بغایت استنا اند زیرا که امیر تیمور را حضرت خواجه بهار الدین نقشبند
ارادت تمام بود پس روزی تمام بر این کار هم موضوع باشد خوب است و در طرفی النهار با
کثیر مراقبه کردن تا یک پهر روز برآمده بهتر است و کذا لکن در آخر روز و در میان مراقبه کیفیت
بجودی و بیوشی اگر بعضی فرو آمد بغایت لطف دارد و چنانچه شوق و قص در وقت سماع زیارت
و الحمد لله والمنته که شما طریقه نقشبندیه نیز دارند اجمال او چاره امیداریه خصوصاً مردم تورانی و از این
از سلسله نقشبندیه مشهوری ساخته باشند و جواب بدیار ام نوشته آمد که منظریت و برود
نبی صلی الله علیه و آله و سلم بسیار نمایند که سرمایه هر سعادت این است و دیگر مطالعه کتب سلوک
و توارخ چون نفحات و تذکرة الاولیاء و رسائل خاتمی چون لمعات و شرح لمعات و لوح و شرح

آن در مطالعہ لیسۃ باشند اما احدی از بیگانگان مطلع نشود۔ شاہ ضیاء الدین را کہ
پویشنی آورده از غیب کرد محمد میرزا را بیگ اظہار فرمود کہ دیدہ بدست
خداست جهان را ہزاران سال کہ گوہر سپردہ بگوہر شناس
از تہ ایشان کہ بفقیر نوشتہ بود یعنی عشق میر بخت احمد بندہ المائد علی ذلکست دیگر حال
رقعہ میان دست اندر فلک این طرف است دیگر مقصود از دخول اہل دول نہ است
کہ ایشان طے مراد در پیشی کنند و مجلس سماع ذوق و شوق رود ہند۔ و در مجلس فکر
و تہجید ایشان ذکر نماید بلکہ مقصود است کہ بسبب دخول این مردم اکثر مردم دیگر داخل میشوند
و در نظر عوام دخول این مردم اعتبار تمام دارد و یقین بدانند کہ مشاہیر سلف ہمہ بیادشان مان
و در بار و کلہ و اہل مراد شہادۃ شہدائے کثر و عرف و عادت است بہا فقرہ و رجحان حیات
باشناس این گروہ دست داد و سفارش باین خطا حقن است کہ اگر مصلحت باشد بکنند و الا
فلما حضرت گنج شکر قدس سرہ بیاد شاہ زمانہ نوشتہ اند حضرت حاجتی الی اللہ تعالیٰ
فان افطرت فی اللہ ہوا لعلی و انت مشاور و ان منعت فاللہ ہوا المسانع
و انت معذور و انت کلمہ

کلمہ ہفتم۔ شیخ الاسلام شاہ نظام الاسلام و الشرع والدینا والدین از دوست
کلیم سلام مطالعہ نمایند از کہ بست دوم ربیع الاول است مرقوم میگردد مرقوم بود کہ دل
از صحبت دو لہتمندان تنگ آمدہ بخوار ہم کہ بطرف روم و نیز مرقوم بود کہ سماع و سرودمان کے
سر دست ہر چند یاران التماس بینمایند مادل نمیخواہد لے جان برادر معلوم باد کہ صحبت
دو لہتمندان کہسے را کہہ لطیف خوش سے آید از فقرہ فقرہ نیست زیرا کہ تفاوت تمام است
در میلان اوضاع غنی و فقیر بیچ میدارند کہ شما چندین آثار از اوضاع ایشان چہ یکیشید
مے خواہید کہ نفس پروران مانند فقر و مساکین بذوق ذکر و فکر و مراقبہ و تلاوت قرآن
و اوراد و عمارت اوقات و سایر حسنات چون ذوق و شوق و سماع و وجہ مشرف گردند

و این خود محال و از قوت نفس این تلاش نمی آید و در آخرت بی مزه میگردد و القصه المشکوک
 مر جبال و الحرب رجال ازین گروه اینهمه در خواستن محض محال و عدم امکان ازین
 مردم همین قدر پس است که ایشان ازان دعوت و فرعونیت که از نزدیک مرتبه فرود آمده
 بخانه همچو شما عاجز میسکنند قدم نهند و شما را آدم شمرند و در حق شما این قدر اعتقاد کنند که شاید
 از دماغ این کس در مرتبه دنیاوی افزه فی پیدا شود و به شما بنوعی از التجا پیش آیند اینقدر
 از ایشان بپند نهایت است طالب آخرت کجا ذکر و فکر کجا - این قوم را خدا همین حال مراد است
 و پس در حرف و حکایت قیامت و حشر و مثال ذلک پیش ازین قوم طاماعتی بیش نیست که
 چندی بر آنست و رجوع تو بیچ انگیزند و اندوه که دیده است مقوله ایشان است از ایشان اذنی
 اولیاء الله خواستن و در آن امکان و بر عدم حصول این ملول گشتن نهایت بعید ز بهار ازین
 فرعونیان توقع خصائل موسی ندکشته باشند و غیبت نمیدانند که ایشان بآن حرکت از مرتبه
 خود افتاده گاه باشد که بشما بیعت کنند و دست زید دست شما نهند و توبه از افعال ماضی کنند
 ما و سلف و خلف و به پیشانی نیندیم و ندیدیم که قاطبته اهل دول بر دست ایشان و صحبت
 ایشان بفلاح و فقر رسیده باشند و لشکر که شما استید اکثر شنیده میشود که محقق است
 رفض بجایت ساج است این صلا اثبات ولایت از غیر و از دونه تن نمیکنند و اهل سنت را
 بدتر از کافر می شمارند چنانچه از رسایل و فتاوا و ایشان مذکور است که سنی بدتر از کافر و سنگ
 است پس این گروه که معتقد چنین دگشته باشند اگر شما را سنی میدانند خود معلوم و اگر بنوعی دیگر
 خیال کرده اند و طوطا بر شما را محمول بر تهمیه میدانند تا شواهد دیگر که چون سب شیخین و من و ما و
 نعوذ بالله به بپند فرضی تقیه هم میکنند نشنیده اند که بد بخت سید غلام محمد روح الله و خلوت
 چهره و شهادت بخورد از آنست که امروزه شیراز محوط است و همین شما هم در این ایام هزار ذوق
 شیراز بر آنست و فرستاده اید چنانچه این معنی از دیار رام که قبل ازین با شیشه گلاب ملاقات
 نموده بطرف جاگیر رفته و از آنجا که رخصت گرامی شما کتابت نوشته و بن نوشته که شما هم

و وقت ارسال کتابت او حاضر نشد باشد شنیده ام که فلان ابن فلان طالب جاد اند
 بایشان بعضی فکر و فکر می فرموده آری اسمی براسه کشایش در دوزخ یعنی دنیا بایشان باید
 فرموده تا بعد از است او در دوزخ سفل السافلین تا دوزخ قرار گیرد و اگر نه همیشه بوعده و عید کج دارد
 مردی بسیار با بر آری اطفال خلافت اگر ایشانشان بوقوع در آید همین قدر براسه ایشان فکر
 و فکر است و آنچه قصه خوابه می الدین مرقوم بود این چنین کار با پیش هر شیخی که باین بازیچه یا
 بازی میکنند نه آید پاک نیست وَاللّٰهُ يَعْزِمُكَ مِنَ النَّاسِ وَلَیْسَ لَیْلًا وَاَوَّلًا یَعْلَمُ بَیِّنَاتٍ

او حافط مستر آن خدا حافظ تو

او حامی شریع و حامی نور شارع

و آنچه از سر دمی و مانع مرقوم بود اسمی برادر کثرت سماع هم خوب ندانم بلکه تعیین هر فرد
 هم نیامده است الا اتفاق اگر میسر آید و گفته دیگر دارد اما حلقه مراقبه کثرت و اتصال با ذکر
 غنی یا جلی این بر دوام حسن است و غیر الا وضاع بعد از تقیید بشرایع و صلوة خمس و زوال
 و اشراق و صبحی و تعبد و مراقبه بعد از نماز صبح تا اشراق و بعد از عصر تا مغرب و احیای مغرب
 تا عشاء با و این و زوال دیگر اند که بمطالع کتب حدیث و فقه و سلوک چون احیار و کیمیا
 و امثال ذلک چون تواریخ مشایخ پیغمبین بهتر است و گاه گاهی براسه اهل درو اگر سماع
 باشد که در آن خبر محرم را زنی باشد اقرب بصواب است و تا کی صوم فرض و صوم نفل چون
 ایام حین و ذی الحجه و غیره و نمسه هنر آری و مانند این نگاه داشتن بغایت نافع و خود چنان
 از غره آخر شعبان تا دوزخ عید و مخلصان را این طریق نشان دادن آمده است زانکه دو نمده
 را باین کار دلالت باید کرد این کار در ویشان است که کمر بر همین بسته اند و در حلقه ایچین
 چند ورم سنگ طعام مجوز است المزم و شور بار نفیس باشد دیگر معلوم از مکاتیب شما میشود
 که شمارا با قبیلۀ خود ارتباطی نمانده چنانچه این معنی مکرر نوشته اند بناء اعلیٰ ذلک مرقوم میگردد
 که بدایت فقر یعنی بر سلوک و تجرید و تفرقه و قطع تعلقات است و نهایت فقر یعنی بر
 انزاد و تمکین بابل و مباشرت اسباب است این معنی بطریق اکثریت نوشته می آید

الحمد لله رب العالمین که شما مرثب خلق و منظر اب قطع نمودید اکنون نوبت تکمیل است
 اگر درین صورت ازدواج و مباشرت با سباب شود آن بود نیست معنی اگر ازدواج باشد
 و با قبیل خود چنان مالون نیستند اینجا فکر کرده آید سخن صریح تراکنه میان امام الدین
 که برادر عموزاده فقیر اند و ختر سے درین چهل و ده ساله فی الحال بصلاح نماز و روزه و تلاوت
 قرآن آراسته دارند و خالی از مصیحت و وجاهت بهم نیست و از طرفین محبت اینقدر است
 که داد و ستد در میان نیست نمیدینند چیز سے و نمینخواهند چیز سے بر کاسه آب انعقاد است
 میشود و اگر اشاره نمایند علی الرسم یک نشان از طرف شما داده آید من بعد بمقرب ملاقات
 بیایند و در عرصه یک هفته انصراف کار نموده متوجه آن طرف گردید و اگر منور به تعلیقیت سرافراشته
 باشند و استغنا جلوه گر پس اشاره رود که حرفه ازین باب زیاده گفته نشود و خط خواجه نور الدین
 از او نگار آید بسیار با ادب مریدان به که از خط این مردم به تمام سے آید از خطوط اکثر
 مختصان ننما من آید نیز شاه یار بیگ التماس نموده بود که امید دارم که هر محبت پیوسته و سلم الله
 عنایت فرمایند که هم سعادت شمر و محبت پیوسته چهار سال است که در غلامی قبول کرده اند
 اما بنحوا هم که تقدیر محبت آنحضرت سلمه الدین است که کنده جان و مال و دنیا و آخرت براس
 خدمت خود بیاورم و نشان کنم این خواجه نور الدین متحقق بوده است چه حرف کلامانه مینزد با کس
 فیه من بغایت مشتاق جمال این صاحب کمالم که محبت با پیوسته نخواهد این مریدان فرادست
 هیچ کار نیانند مریدانست که محبت پیوسته به سعادت کونین سازد شیخ فرید الدین گنج شکر
 قدس سره میفرمود که روز قیامت اگر حضرت جل شانه بصورت خواجه قطب الدین که پیر من
 است تجلی خواهد کرد و خواهم دید و الا نه معلوم شد که چند سر و دوسماع مردم پیرو کافر و فاجر و خبیث
 با و شاه بودند آخر بادشاه مسلم داشت پس بر این دستور خود را دست نباید داد شنیده باشند و تسلیم
 مکتوب تمام شیخ الاسلام شاه نظام الحق والدین والدین سلمه الله تعالی - ارفقه خاک پاک
 درویشان کلیم دلی سلام مطاعه فرمایند - امشب هفتم ماه شوال یک پیر و یک گفتری

شب مانده از نماز پنجگانه غریب و غلبه الصبح حضرت قزاق خان جیو است که
 در آن وقت فرصت نوشتن دو کلمه نیست چنان وقت بدو کلمه شوق متصدع وقت
 آن جان جان میگردد شوق ملاقات گرامی بنحیدر است که قلم و زبان شرح آن
 تواند کرد این تقریر بخواجه و پنج رسیده بلکه ازین گذشته و من عظام و سستی و کالی روز
 بروز افزون گردیده و حار نهاده برودتها مهمل گشت دل از تربیت خلایق کند گردیده
 و از خود تمام قطع کلام نمایان گشته و دخی سفر حجاز و مجاورت در آن مقام منتظر که الی
 یوم الفرق و الاصال تخم نموده اما چه توان کرد که قید الماء اند من قید احدی چنان از او
 متعلق شود همه اسباب جمع آیند و همه موانع مرتفع شوند حال متعلقات بخداست تعالی
 روشن است فرزند حامد سعید که درین پریشانی عطا شده ده ساله است چندان دل بخواند
 نه و به نیز از محنت کتاب مشغوب در صورت میخواند اگر این را بهیمل گزارم ضائع شود و اگر
 همراه برم وقت را شباه کند همه خود جمعیت مانند که محبت والده باز بنهند و ستان میل نماید
 دیگر دو عاجزه دایم یک شش ساله دوم سه ساله - بارے آن در قرآن خوانده باشند که که
 ذَرْنَهُ قَاتِلَ الْكَافِرِ آنچه در تقدیر وقت تغییر نیست مضرعه نادرین فرست که کار حبیبیت
 کتب **مجموع** شیخ الاسلام شاه نظام الدین و الدین سلمه الله از در پیش کلمه سلام
 مطالع فرمایند معلوم باشند که خلافت را دو قسم باید ساخت خلافت ربانی و خلافت
 سلک اولی که حیثیت فقر است و شسته باشد باید فرمود من غیر بنیان بین ان بكون عالما او حلالا
 اما قسم ثانی که مثال نویسنده و بر و مبر کنند این قسم مخصوصا بابل علم دارند و دیگر اختیار
 نمایند خلافت را دو قسم سازند خلافت علمی که بری و خلافت صنعتی که بری قسم اول که مخصوص بابل علم دارند و ثانی
 عام بهر حال آزرده کردن دلهاس را بخبان این کار اند که محمودی نماید کار خود هم باید کرد
 هم کار طالب اسے برادر اگر جاسے باشند که مصطلحات را نور زیده باشند لیکن معنی عشق و
 تقوی و شسته باشد از عالمی که معر ازین باشد **الان** علم چراغی است شاید دیگرے را

لغیر رسالت حاصل قیمه میان محو حاصل و میان محو شکار و باران قدیم اند میان محمد شاکر
 فاضل حبیب الله و میان محو فاضل اگر از تحصیل بی ندارند اما علم فقر اندک پیش گوشت زده اند و سرمت و
 لطف که عام انعام است خاص انخاص دارند و السلام
مکتوب دوم - شیخ الاسلام بن شاه نظام الاسلام و المسلمین و الدین و الدین سلم الله
 از درویش کلیم سلام محبت انجام مودت انعام مطالعه فرمایند مرقوم بود که قبل بعضی یاران
 ناخوانده که استند است شوق و ذوق داشتند فجار گردیدند و اکنون پیچیم علماء است از ان عاجز و
 ناویم است میخواستیم که منع کنیم برادرین مصلحت و صواب دید آن نمی نماید که در منع آن گروه
 به چنان فتنه و ابتلاست شغب است بهتر میمانست که از ما سلف قطع نظر کرده و عاجز و ناچار
 آن طائفه را بر عمل نیک و نیکو معقول فرو آورده و مرفوع القلم و کان لهم کین شیتا تصور
 باید فرمود و من بعد از این ناخوانده اول است و نباید و اول علم این قدر مشروط باید و است که
 اعراب و صیغه و لغت عرب تواند دریافت و ظاهر را موافق شریعت تواند نگاه داشت
مکتوب یازدهم - شیخ الاسلام بن شاه نظام الملک و الدین
 اوام الله ظلاله علی رؤس المرشدین - از درویش کلیم سلام محبت انجام مطالعه نمایند
 برادرین کار دنیا سهل است شمار در صلاح دل محبوبان بگوشتید که بعد وصال و قرب
 رسند و بر ریاضت و مجاهده و عشق و بیخودی مریدان و طالبان را تربیت کنید که تا قیام قیامت
 بر اسرار و شوافع پیغمبر متصل برسد و عایت این جهان سهل است مرقوم نموده بودند
 که حرف نکیه و خافاه و حلی مذکور خواهیم کرد که آنجا همیشه چیزی رسانیده باشند اگر مصلحت
 خواهیم دید خواهیم گفت و الا خیر - برادرین مقرر ساختن خوب نیست که درویش بدو میشود
 بلکه بدنام علی حسب الاتفاق هر چه میسر آید بهتر است مصرعه بکشا در سے که من ندانم
 خیرش و دل این میخواد باقی هر چه در تقدیر نیست آن را تبدیل نیست میان رحمت الله
 قبول نکردند عدم قبول از ایشان بعد نیست مصرعه نه هر که چهره بر فروخت و لبر و انداز

شاه ضیاء الدین و شاه اسد بقدر و الله عز و جل شایسته شدند احمد بنده و الهی که خوب شد
 شما هرگز این عزیز را در دل را ندیدید هر روز شما را یک حج است متوجه باطن مردان
 با سید که سیر سلوک نه عبارت از پیوند کوه و دشت و ناموس است بلکه سیر از صفات
 بشریت به سوی صفات الوهیت و باید بدین بیان رخصه و زندقه بگردم واری فهم با بزرگوار
 اما اگر در این مکتوب و اگر امانا اما چنان باید نمود که این مردم به تحقیق نه به خود نبردند
 است اسد و اذ هب و ذهاب و ممانعت گفتگو به اوجید کار کرد فکر و مراقبه باید
 کرد مجاهده با نفس شیطانی و سفارش و صدارت به هر صفت که مناسب حال خود دانست کنید
 اما ابراهیم بر این کار تسلیم است و مشایخ در مجاهده نخواهند که مجلس را بگذر و شوق گرم داشته باشند
 قبول مردم نوعی از قبولیت حق است و بهر سلسله یک پیش شما آید مشغول کنید سلسله
 نقش بندید و شهر و رده و کار و دین و کبر و بیه و نظایر همه از شما است
 مکتوب و وار و هم - شیخ الاسلام نظام الحق والدینا والدین از درویش کلیم سلام نمودند
 و مشتاق خود خوانند احمد بنده علی ذلک الله تعالی شما را تقرب خاص خود زیاده ترقی و ما که
 این به برداشت بود که درین باره چهار سال است که خط است و حتی کثیر متعلی این طرف
 است اگر چه و ماین دایه فی الارض الالهلی الله عز و جل مقدر است اما این فتح هم از دست
 و سید و ملکوت کل شئی و الیه ترجعون باره ما بهر حال از یاران خدا طلبی میخواهم یاران
 در دنیا طلبی در دوزخ و دو نمندان طواف می نمایند الله الله مصر حکم کس بقدر نیست او ش
 و درین راه طهری برابر شاهی باید اختیار کرد اما کجا این مذاق بهر کس نمیدانند قال النبی
 صلی الله علیه و سلم من کان هجرته الی الله فیهجرته الی الله و من کان هجرته الی
 الدنیا او اطرب نزوحا فیهجرته الی ما اها اجر الیه و طریق مراقبه را مشق و ورزش بسیار
 نمایند که مراقبه در سلسله باب منتهی است و ذکر که بعضی در او اخروا نیا کنند و اگر نکند
 بداه الله هدایت نموده

مکتوب سیم و دهم - شیخ الاسلام شاہ نظام الدین از رویش کلیم نظامی است
 است که سلسلہ شب محرم الحرام است قلمی میگردد صحبت میان اسد اللہ بہادر خان
 کوکلتاش میگوییہ حکیم شمس الدین علم میان غلام محیے نوشتہ بودند کہ میان اسد اللہ
 بہادر و پیہ گرفتہ متوجہ شدند و یک شب بہادر خان بحث پیہ غرض مقصود است کہ باران
 بر وضع مشائخ قدیم باشند یعنی فقر و فاقہ نگذارند و سعی در شیوع سلسلہ نمایند و مردم را
 از روطہ غیبت بمقصود حضور رسانند و بر دل بندگان خدا صحبت دنیا سیر گردانند و محل
 بجانب فقر و بندگی تا آنکہ براسے گدائی بخانہ امیران نروند آرسے این گدائی ہم آرمہ است اگر
 براسے خود نباشد گدائی براسے خیر عبادت است شما نوشتہ بودید کہ در عدم فتوحات سلسلہ
 خوب جاری می شود و در قبول فقر و جریان سلسلہ است لے درویش خدا سے تعالیٰ
 شمار عقل معاش و عقل معاد ہر دو واہ است آن کہ نیکو کہ دران اجرائے سلسلہ باشد
 ما گرفتن و نا گرفتن نمی دانیم اگر رونق سلسلہ از عدم قبول است عدم قبول بہتر از قبول
 درویشان ماضی کہ قبول بعضے فتوحات کردہ اند اغلب کہ براسے استمالات خاطر مفقولان
 کردہ اند و الا بصورت احتیاج خود کہ سے قبول کردہ باشد در مراقبہ کوشش نمایند کہ سلسلہ
 نقش بندہ نیز جاری شود مراقبہ آرام بخش است و ذکر چہ سوزندہ و راول بسوزانید و خروشانید
 و در آخر بیارامید و خوشانید این طریقہ ہمیشہ مرعی باید داشت - والسلام

مکتوب چہار دہم - شیخ الاسلام نظام الدین والد دنیا از رویش کلیم نظامی
 نمایند - بخدمت نقادہ اخوان الصفا و خلائ الوفا مرزا یار محمد بیگ از فقیہ سلام رسانند
 و بگویند کہ در سلسلہ ما پیہ رستی بہتر از جملہ عبادت است ہر رونقے و قبولے و تاثیریکہ دین
 سلک محسوس میگردد و سبب پیہ رستی است بر ہمہ عبادت مقدم است کہ اصل کار خست
 باقی فروتر ازین نوع باشد آنکہ ازین محروم است از ہمہ دولت محروم دیگر معاد است کہ ازین
 امیران و منصبداران کہ شما بصیحت نمودہ اند پائے تلقین ذکر و شجرہ در میان میباشند

این را مفصل خواهند نگاشت والسلام

مکتوب شریف از شیخ محمد بن اسماعیل بن علی بن ابی حمزة
محبوب نظر مولانا نظام الاسلام و الدین الرفیع بحرص و بهداسیر کلیم السلام محبت انجام
خوایند و مشتاق خود اندیشه و ملاطفت و لطیفه که از غریب اخلاص و محبت دستیار و دوست فکرم
صغیر اختصاص صحیفه اخلاص گردیده بود در اسعد اوقات قرة العین و تشریح صدر و گردید توقع
که تا رفع جلباب دوری ظاهر می بخیزد احوال خیر یال خود با شنیدم مرقوم بود که دل از دنیا و
اہل آن کشیده شد الحمد لله و المنة لشکر این نعمت بکدام زبان شرح توان داد آنکه دنیا با
نیک شناسند گردان نگشته و آنکه گشته نیک شناسند شیخ ماقده سنه این دعا اکثر زبان
در بیان خود میگردد انبند الله صبر الدین و حقیرها فی عیون عبادك و کبر جمالك
و جلالك فی عیون عبادك هر که از دنیا راست باشد که او وصل است مصرعه حبیب
دنیا از خدا غافل بود و چون غفلت رفت وصل است آنقدر که منقطع غیر است و وصل
باوست این وصل کلی است فان الوصال عندنا هو لا یقطع ما سوی الله هر چند تحیر
پیش کار پیش این ورق نه جاسے شرح این سخن است خوب گردید که سفر حجاز موقوف
گردید رفتن از خود چه مبارک سفر بیت نیکو گفت آنکه گفت بیت
بخود اگر سوسے خود نظر کنی بملک دل زسی تا خود سفر کنی

اما خوب معلوم شد که اوقات گرامی بکدام توزیع مصرف است آیا بزرگ طالب علمان -
یا درویشان یا نه ایشان و نه ایشان بهر حال و بهر رنگ در ایصال خفی و جلی نزو آن بود
والا یا تاب الله اهلها سخت گیر است والسلام

مکتوب شریف از شیخ محمد بن اسماعیل بن علی بن ابی حمزة
کلیم سلام مطالعه نمایند اخوی مزاج یار بیگ را از فقیر سلام رسانند و بگویند که اسے برادر
طریقہ ما قبول حسین قبول پیر است پیر پرستی شیوه باید کرد و همه سعادات داین دانسته

این قبول است اگر چه قبول کرد و قبول عالم است و السلام علیکم وعلیٰ آئین و سلم
مکتوب است به حضرت میرزا محمد - شیخ الاسلام نظام الملک والدین و والدین از ویش کلیم سلم
مطالعه نمایند اگر چه رب العالمین که درین سالها که از تنگی باران صورت قحط درین ملک
شده بود و بانه ده نفر سوار بهمان گدازان میشد گاه بیگانه فرستاد میشد از جمله اقران
خلاصی میشدند و الحمد لله رب العالمین آنچه مرقوم بود که دل از ذکر و مراقبه و سماع همه مطبوع است
و مرغود و وام لطیف دارد و معلوم شود که شما وضع آن قرار دادید که چنانچه است تا بنید
ای برادر این طور بغایت نیک است در ویش بخود را قهر و تقوی صلبه کفایت میکند طاعت
هر قدر که بیاید بگردد و بخورند و بخوراند از جنس نقد و نیست که بگردد از سبب متاعل محتاج تر
است با و همه روا است قلیلا و کثیر اگر آنکه اهل او را نیز و زرش توکل بحال باشد که برین تقدیر
طعام اتفانما لا یستفیع فوت کردند رحمت الله علیه ایشان مجرب بودند و با این همه هر چه مفتوح
میشد قبول میکردند -

مکتوب است به میرزا محمد - شیخ الاسلام نظام الحق والدین و والدین سلمه علی رسول العالمین
از ویش کلیم بصیر الله بعیوب نفسه سلام مطالعه نمایند ملا طه نائق که سهریضه از شما و یک عیبه
دیگر یورسید مضامین مکاتیب معلوم شد آنچه گفتگو سے حقائق مرقوم بود همه موقع و صواب
نموده برادران یک تم پندین بر پیدا میشود و هر یک بنوعی درنگه یکسان نیستند بعضی
میکویند که شغلها بآب یار رسیده و بدیگران کم این حرف مسموع نیست چه فقیر همه محمولات
خود را نسخ ساخته بیک و تیره مانده قطع نظر ازین بر تقدیر سلیم آنان کم شغل عالمی را روشن
کردند یا از آن با وجود آن همان کثرت اشغال عالمی را بد خلق کردند پس این قلت بآز کثرت
است آنچه مرقوم بود که صحبت دولتندان نمیتوانم داشت الحق صورت بهمین است اما قصور
این بود و راجع این سلسله و اشاعت این مسلک صحیح و حق صریح بشود و عوام یا از خوارق
انقیاد پیدا میکنند یا از آمد و رفت اهل دول مقصود از آمد و رفت و ملاقات این گروه نیست

که ایشان بطور معلومان صاحب وجد و حال یا صاحب ذکر و فکر باشند بلکه اینها آنست که جمیع
 خواص و عوام اندر هیچ دولتمندان در زمانه سابق و لاحق نیفتاده اند که در خدمت و ارادت
 هیچ شیخی در عین منصب و جاه به دولت وجد و حال و ذکر و فکر مشغول شده باشند آنست که بعضی
 قطع علائق کرده در کسوت فقر درآمده اند شما مفتنم نمائید که از باعث دولت صحبت شما
 بعضی دولتمندان بذكر مشغول میشوند با وجود اینکه اگر شما را خوش نمی آید آن کلبه که خوشی
 شما باشد تصوف و سلوک کسی بلند از تصوف و سلوک محمد رسول الله صلی الله علیه و آله
 و اصحاب و سلم نخواهد بود و وضع شریعت استمال بر خاطر بود و دولتمندان را تعظیم و احترام و امتیاز
 میکردند بانی اختیار دارید دیگر چون اوقات را با امور بزرگ هر و مجلس سماع دارید وقت را بفر
 کنید که در آن مراقبه فرموده باشند و نقشند یا از اہم در آن حاضر ساخته باشند و اگر چه بر او مبتدی
 است و مراقبه بر آنست شما هم اکثر اوقات مراقبه و حضوری کرده باشند هر شخص را که خلعت
 بدیدید بفرمایید که عیضه بسوسه فقیر مشتمل بر تفصیل حال ابتداء و انتہا بنویسند که از آن
 سبب است هر کدام معلوم نمایند کتاب شما رسید آنچه در باب ارسال هدیه مرقوم بود آنرا اسعاد
 خود بسته در روز قیامت همین قدر شفیق من است که این همه لطف بر فقیر فرموده اید در پیش
 من عارف من این سخن فہمی شما را اینجاست مخلوطا رونقے الوقع این نے تکلفی کہ این
 عاصی را بآن زبده اولیا و صفوہ عرفاست با عزیزان دیگر نیست این قسم نے تکلفی کہ با شما
 میرود یکسے زرقہ با خصوصیت خاص است خدا شایہ حال است و کفی بالہدایہ و دیگر معلوم
 کہ از لشکر و جوان بسیار از وضع شما مخطوط بودند و تقطیع از مذاق شما میگردند معلوم شد
 کہ کمال رشد شناخته اند لیکن آن قدر توفیق رفیق نبود کہ بیعت نمایند بہر حال مراح
 شما بودند و اشتیاق فقیر نیز از رگہر شما پیدا کرده بودند و توفیق بیعت نیافتہ اند حقیقت
 مجلس میرود و سماع آنست کہ ہمہ متروک شد زیرا کہ احوال نیست و بتقریب عرس
 حضرت شیخ اگر قوالان سے آیند مجلس از افسردگی دل میشود حفظ نے یا بمصر مصر

بهار است در ملاقات دوستداران است

مکتوب نوزدهم - عارف معارف ربانی سالک سالک سبحانی متع الله الطاهرین
 بطول بقائه از درویش درویشان شراب اقدام انسان کلیم الله بصیر الدعیوب نفس
 و دقت خیرات - سلام محبت انقسام مودت التیام مطالعه نمایند داعیه زیارت حرمین
 شریفین را و بها الله شرفاً و تیطماً اکنون چه طور است اگر سست است اینجا بیائید شیت الله
 سبحانه بعد از آن اسباب باتفاق سیر آن طوط میروم اگر قوی است پس در این ایام حاج
 انطرف به بندر سورت رونهاده اند و راه مفتوح شده چراغ شسته اند اگر محتاج خرج هستند
 از وی که برآمده بودید براسه این داعیه که نام خرج برداشته بودید بر قدم توکل برآمده بودید اینجا
 این حرف متهم کرده که براسه حج برآمده اند و دخل لشکر و مجاور شده اند خیرگاه عذر عزم
 فتح راه بود اکنون باتفاق همه مخبران راه مفتوح است چه عذر است مگر اینکه فقیر شما را طلب
 داشته که این قدر طریقت منظور است طور توکل و فقر درست نماند خوب کردید که باید
 که این وضع را بهتر حال انجام تالاب گویاید که و این که فتوح شود آن فتوح لایزال غیب
 هر چه رسد به عیب است و السلام

مکتوب بیستم السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته علیکم ایها الفاضلون الی انصه ما رب الشهد
 و علی مطالب الوجود از چگونگی احوال بدت برآمد که اطلاع نیست بهر حال اقتضای خیر منقول
 درگاه محمدیت آنچه مرقوم بود که اهل دول بعد از دخل شدن اخبار این امر منخواهند و من
 اظهار آن را موقوف بنظیر بعضی تاثیرات میدارم همه موجود و مقول است باید اخبار را با ظهور
 تاثیرات من مباهرت افکار و افکار و مراقبات میسر کمتر است و این طایفه افریخت
 این کار کجاست لهذا اظهار این امر طلیل القدر و در سیما این مطلقان کمتر است اما بهر حال
 بر استمالت خاطر این قوم باید کوشید و منتظر ظهور تاثیر این دم سران کمتر باید بود حقان
 میان اس الله و میان ضیاء الدین بتفصیل علوم شد شما هرگز نخواهفت با هر دو عوین

خواهید کرد و این اثر بکار است خود بخود در دست شما می آید کار خود را بشوید اگر بنظر کار خوب می آید
 بود فساد باری از قول فصل بیان اثر در و نخواهد کرد اگر خوب نیست پس معلوم حقیقت این بود
 این است که ایشان از بهیبت بهیبت میجو میزند و در بهیبت بهیبت عنایت است از اینکه شخصی
 به مجرد رسیدن بهیبت در و پیش می آید و محو مثلثی شده به نهایت رسید و یقین است
 که در بهیبت چنین است در بهیبت مادم سبک است باز کار و کار و مراتبات و امثال آنکه
 و این را فرصت دماغ سوزی این کار نه اگر چه تا حال که ۲۸ سوال است پیش نیاید
 از فحوا کلام بعضی هم صحبتان او چنین معلوم می شود و السلام -

مکتوب است و حکیم خلاصه خوان المصفا و خلان الوفا مولانا نظام الحق والدین متع الله
 العاشقین بطول بقائه - از خادم درویشان کلیم شایه جهان آبادی سلام مطالعه فرمایند
 بعد از شرح اشواق معلوم نمایند مرقوم بود که طالبان حق به بنگ و شراب و افیون آلوده
 با وجود آن صدق طلب میکنند چه حکم است برادر من تلقین ذکر بی بیعت میکنند
 که نام حق تعالی تاثیر فرماید که زود یابد و دیگر مرقوم بود که بعضی درویشان دعوت میکنند
 و بخود ایشان تمام خانه خود یا براس عرس بزرگان می طلبند فقیر نمی رود هر چه امر عالی شود
 برادر من فقیر شما جاس نمی رود و درویشی با نمی طلبد اگر چه بطاهر ترک سنت می نماید
 اما اگر نظر تحقیق بنگرید بهین سنت است آری بعضی از مشایخ که استفاده از شما میکنند
 و معروف افاده شما میشوند و اباشد که برای استمال خاطر و گاهی اعیاناً قدر آورنده
 شود و الا امر و خیر و برکت در مجلس شایع مانده است دیگر در کتابها مرقوم بود که طالب
 صادق مثلاً پیر او فوت شده و او را از و نیت زبیده یا مثلاً در واقع شده که این طالب
 نمی تواند رفت اما از پیر خود نیت با و زبیده اگر چنین طالب طلب ذکر و مشغول نماید چه امر
 است جواب این سوال بکلیه نوشته شد و تفصیل او نیست که کلیه در این امر فقیر این است
 که سبک چون سر شده و در پیش و احتمال اضاعت دارد زیرا که اگر بگفته اول کند تلقین ثانی

اغودا قع میشود و اگر گفته ثانی بکنند تلقین اول لغو واقع میشود و جمع پیر بوسی از انکار اول
دارد که بر آن قناعت نکرده و آنرا بسیار نکرده و ناچخته طالب دیگر میشود بر آن نقصان و
بوالهوسی خود اقامت میکنند چون درین سوال مذکور این است که از پیر خود چیزی نیافته
پس درین صورت مانع برخواست گویا ساده لوح است بهر نقیض گفته زیرا است بخلاف
نخسته نقیض که تصرف در وظای از بهیمنی نیست *

و دیگر در قیمة کتب بود که زنان را بیعت کنم یا نه برادر من همه زنان را بیعت کنی اما باز زنان
جوانان خلوتهاست طوطی که موجب فتنه مردم میشود و نکند و صحبت اولی وقت بیعت و امنه
بر دست خود پیچیده دست بر دست او دارند که من اجنبیه حرام است و دیگر محمد قائم میگفت که
دو دختر را باخته را گفتن ذکر امر فرمودند برادر من فکور اناست چون مرا می شنوند ذکر تلقین میتوان
کرد اما قبل ازین منع است که خوف هلاک است من بهر لب و دفتر خود را تلقین نکند که
هلاک جالست و دیگر یارانی که بسیار بزرگ گفتن مشغول باشند خوف جنون آنها باشد
بفرمایند که موسی سرنگا دارند و آنرا چرب دارند و چرب خورند که از جنون در امان باشند
و دیگر امر خلافت آسان ندانید کسی که فاضل یا طالب علم اقلاً عبارت عربی درست تواند خواند
برای او شان بنویسند چون میان عبدالله خان و اگر عاری باشد و حال عالی دارد و
ریاضت شاق باو هم جائز است و اگر عاری محض باشد فلا فان امر الخلافة له شان عظیم
و عند اعطائها للجهاد يستهان فعليه ان تغمضوا هذا الامر فان الخليفة تمثال
المستخلف والناس يقتسمون حال المستخلف من حال الخليفة *

و دیگر مردم بود بهیمنه دیار ام و بند و ماسه و دیگر بسیار در بقعه اسلام و آئینه اند اما با مردم
قبیله پوشیده می مانند برادر من اهتمام نمایند که همیشه همیشه این امر حلیل از بطون بظهور
انجام که موت و عقب است مبادا احکام اسلام بعد از طاعت بجا نیاورند و مسلمانان حقیقت
را بشورانند و یار ام اگر خطی می نویسند خطی نوشته خواهد شد میان اسلام و میان ضیاء الدین

تغیر لباس هم بکنند که مبادا طالب علمان چون لباس شما را لباس طالب علمان بینند
شمارا فریب داده از راه خدا بر او دنیا برسد و ارشاد از خلق مدیج ندارد و چه طبع نماید
که مردم در سلک شما داخل شوند و به تیره فقر رسند و محبت دنیا از دل سر دشت و در سماع
و وجد شریک شما گردند و شیطننت باطنی آنها بکلی بر حاکمیت مهمل شود و افکار و افکار
شائع سازند اما بابل نه نه اهل که این حرام است و السلام ۴

مکتوب بپست و سویم شیخ الاسلام نظام الدین و الدین سلمه الله تعالی از فقیر حقیر کلیم
سلام محبت انجام مطالعه نمایند آنچه نوشته بودید که مردم در جناب حضرت شما خبر میگویند
که کشته شدن صواب می نماید لهذا اختلاس اسم شما میکنم و گاه اسم شما عبد الله و ملک الله
و فلان سیاح و فلان میگوید نام حقیقی می پوشم اما پیش محبان حقیقی ظاهر میکنم اینها
مضمون کلامم است برادر ماکه باشیم و چه باشیم وجه لائق باشیم که کسی ما را بداند و شناسد
و هر که ما را بداند و شناسد ما را بخواند که او لطف کرده که دشنام میدهد و بخورد و بدست ما هم
عفو کند و در آنچه جناب شما را عیب نرسد و کسی نشان شما نشود همان کنید ما را هم قبول است
لیکن پوشیدن اسم شیخ اصلاً و مطلقاً بمن ندرد و این معنی شاید بر شما گران آید اما از شما
الف نه نه که و غرض پوشیدن اسم شیخ فلاح و صلاح دارین میسر و بیشتر هر چه مصلحت
و صواب دید شما خواهد بود و شاید نیکو خواهد بود اما خیر خواه هستیم چنانچه اسم شما پوشیده
شود و بعضی نام بخار آن میگویند و بروی من که حضرت یحیی قدس سره خاتون و مولای
نداشتند زهر خشک بود که من ازین آزار چه بگویم که من هر چه فلان سیاح یا فلان محسوب
یا فلان ارباب هستم این معنی را طریقت مشائخ بر نمی آید باقی اختیار بدست شما است
اے برادر چون شیخ مشهور میشود بر اے سوختن او طائفه توفیق آزاری یا بند و این طایفه
جاری است در زمان مشیخت حضرت سلطان حیو و دشنام و طغی سلطان جویو میگردند و مریدان
بخدست سلطان حیو نالش این معنی کردند که مردم حضرت را بر سر و دشنام میدهند

کشته خود بهم شد حضرت سلطان جو میفرمودند که ما عفو کردیم شما نیز عفو کنید و این دو
بیت خوانند همیشه

هر که مار را سجد دارد در بخش بسیار باد	هر که مار را یار نبود ایزد او را یار باد
هر که خار سے بر بند در راه ما ایزد شمنی	هر که گلے از باغ عمرش بشکند بے خار باد

سویقن ساختن کار درویشان است والسلام
مکتوب بیست و چهارم شیخ الاسلام شاه نظام الدین سید محمد علی بن
جمیع الکافات والبلات از درویش کلیم سلام محبت انجام طالع فرمایند باید که در ایصال
تمامات تسلیع نمایند که مکتوب نصف الملاقات است مرقوم بود که مردم بجد اند که باو شای
ملاقات کنید بلکه لالان شیخ حیو که بجد اند که من تقریب نیک میکنم ملاقات بکنید اے
برادر ملاقات بادشاه هیچ نیست آخر خفیف میشود درویش که بادشاه تا امروز هزار رو
را دیده باشند اما اعتماد اے و اخلاص اے هیچ یک پیدا نکرد و عاقبت صحبت بخیر نمی انجامد
باقی اختیار است محراب چنین است که گفتیم دیگر مرقوم بود که بعضی امرا بر سر بادشاه
نمی توان بپیشش آید می خواهند که شما پیش ایشان رفته تلقین ارشاد می کنند
اے برادر ظاهر این هیچ نمی نماید گرم بر این قدر هم گرمی این کار باثرب که خالص نفس
کرده یک روز خانه شما بیاید پس بیشتر خواهد شد اما اگر دانید که صاحب خیر است روا باشد
که بر اے روان شدن حاجت دیگر اے دل کشیده بخانه او بروید شاید رو اے نیک سختی
پیدا کند و دیگر مرقوم بود آزار ما هم دارم ظاهر و باطن الله یشفی که جمیع که اما هیچ و سواس
نکنند که نام شخص که خالی از بلا خواهد بود و دیگر مرقوم بود که مردم بجد اند که تا اهل بکنند اے برادر
تا اهل خجالیست بے ضرورت نباید کرد و انصر و قه یقدر بقدر را اگر داهی گرفته قصاص
حاجت نموده آرا و کنید شاید اقرب باشد از آنکه همیشه درین بند گرفتار گردید و دیگر مرقوم بود
که سید عبدالرحیم اکل و شرب نمیکند اے برادر چه باک اگر دل مشغول بحق است ترک دارد

انشاء الله تعالی این فائده آسیب نخواهد رساند و السلام
 مکتوب بیست و نهم شیخ الاسلام شاه نظام الحق والدین و الدین ادام الله شوقه
 و ذوقه و افاض علی العالمین برده و حسانه از دوشش محمول زاویه ذی بول کلیم الله بصره الله
 بصیرت نفس کما هی و فی مباحثها - از رویش کلیم الله کلام سلام موت انقسام مطالعه نمایند ذکر و تان
 که شان خیر و سابق با نجر است از آن مبر است مگر وید این علقه آخر و رویش را از وضع
 استغنا می اندازد و اگر خواه نخواهی از روح باشد انهم بعد انقضا سے طریق سیر و ازوا
 در شهر میسر خواهد آمد و براسه از واکه سکت ازین فقیر نموده بودند مصلحت ویدین
 آنست که الله تعالی روزی را در پیور خوبهاست وطن اختیار بکنند اما بر لب آب اگر
 صحرا باشد انشاء الله تعالی آبادی بهم آنجا خواهد رفت و آنچه ایما رفته بود که بخانه بعضی دو نمند
 باید رفت تا داخل سلک شوند اے برادر زیت مقدم است بر عمل صحت و فساد عمل یعنی بر
 فساد نیست است اگر نیست شما صاحب است انشاء الله تعالی اعمال با صلاح راجع اند
 غم مخورید و آنچه ایما رفته بود که ملاقات خلیفه را امروز باعث اند اے برادر ما را تجربه
 معلوم شد صحبت هیچ درویش تا آخر کار با خلیفه برابر نشد زیرا چه محال طلبها غلیفه
 بر درویشان شاق می نماید و مدارات خود با عباد الله از درویشان بر خلیفه دشوار می نماید
 انجام بقصص میگرد و مگر با شیخ محمد وارت مرحوم که ایشان بر اے کسی خلیفه را تنگ نکردند
 خلیفه هم فرصت محال طلبها نیافت که از دلی بدرفت - ملاقات خود آسان است اما
 بر اے آمدن صحبت مشکل و الله الموفق بهر طور اگر درین ملاقات کار عاجزی از شما بر آید
 سعادت خود خواهند داشت حافظ شیراز علیه الرحمة میفرمایند بلیست

چو قصد باده کنی جرعه فشان خاک | از آن گناه که لفعی رسد بغیر چه پاک

باری ایصال فیض بغیر عبادت متعددی است شاید اقرب الی القبول باشد و السلام
 مکتوب بیست و نهم شیخ الاسلام شاه نظام الدین والدین سلمه از فقیر کلیم الله

سلام محبت انعام مطالعه فرمایند مکتوب محبت اسلوب مدتهاست که رسیده چشم
نگران است است برادر یک کلمه الله که از زبان بنده انجیدگان بر سر آید انوار آن از مرکز
خاک به محبت فلک عظم بر می شود پس طوبی لمن قال و طوبی لمن قال و طوبی لمن
قال من قال من قال و لله اجر الی اول من قال لیس و السلام
مکتوب بیست و هفتم شیخ الاسلام و المسلمین نظام الدین بنیاد الدین سلمه الله تعالی
از درویش کلیم سلام مطالعه فرمایند امروز که چهارم بیج الثانی است جلوسی است مجری میگرد
پس حافظ اخن تنها متوجه شکر شده بدست اندک ثابت مطلق مشتعل حقائق دیگر نوشته
خواهر سید انشا الله انجله آن حقایق این حقیقت است که اگر شمارا قصد از و اوج باشد
بخواند این عم فقیر صبیحه است اشاره کن که چیزیست بطریق رسم برسانم و اگر دخیله این
کار نیست فهو المراد که درویش در تامل از عادت باطن تفاوت میکند و بیکر معلوم شد که آنچه
از پیچیدم دولتمندان و قضیه خواجه محی الدین و سرای عیسی سرود همه معلوم شد است برادر
اینچنین واقعات با اختلاف دولتمندان میشود پاک نیست فایده خیر حافظا و ارحم الراحمین
و یقین شناسید که دولتمندان هرگز در هیچ عصری مرید بیج شیخ نشده اند اگر شده دولتمند
نمانده همه را گدشته لنگ بستاند و ملای دولتمندان که هنوز بر رسم خود باشند و مرید خود را
گیرند مرید نیستند لیس برادر مریدی ایشان همین است که با وجود فقر و نیست از جاه خود فرود
آمده بتواضع شما صحبت داشته اند بقدر سلوک تمام است که ایشان بولایت رسیدند
از ایشان ذکر و فکر و اوضاع درویشان چشم داشتن نهایت غلط است ایشان که بیعت
کردند در ولایت ایشان چه مانده از ایشان همین قدر مطلوب است که محتاج چیزیست
بر سلیمان و الا بیج اذا خلوا الی شیطینهم قالوا انا معکم انما نحن مستهزؤن صفت
ایشان است در مجلسی که گویند که شما بر فلان شیخ اید روئے ایشان سیاه میگردد و خوب
خود میدانند ذکر و فکر از مردمی طلب است که وفق درویشان پوشند و از کار دنیا محفل

بکار عقیقی بگوشتند و مجلس سرود با احتیاط گاه گاه بکلیه ترک نه دهند و مقرر همیشه بکنند و السلام
 مکتوب بپست و مشتتم شیخ الاسلام شاه نظام الاسلام و المسلمین و الدینا و الدین
 سلام الله تعالی از درویش کلیم سلام مطالعه نمایند و در کتب و مشتتم فی الحقیقه سنده هزار صد و
 است الحمد لله که بهر وجه عافیت است زمین تکیه و وسیع تر می باید اکنون در صد و چهار ده
 دارم بلکه دو منبر که کرده ام هنوز رنگ و وقت است که آن را بر اسلوب حریلی ساخته ایم اگر
 بر اسلوب تکیه کنیم لغایت دق می نماید ترس هزار گز زمین تکیه می تواند شد و از رسول تکیه
 اگر نزدیک قدم مبارک بار و ضمه شاه بایزید بالا به قیصر و شاه بی یعنی دور از آبادی بگویم هم
 سر انجام میشود اما اقول که کس را مطلوب ایصال فیض باشد این قدر دور است چرا و دو گاه
 بخاطر میرسد که اکثر عمر و بهین تنگی گذشت اکنون معلوم چه قدر باقی ماند که کشایش و فطرت
 چه توان کرد اما چون این کل نعمت متعدد است شاید غرض از دیگر نیز این نعمت فیض شد
 من میخواهم زیر که شما را کار بزرگ ایصال فیض و اعلا کلمه الله فرموده ام و شما هم دین کار
 گرم آمدیدی ترسم که مباد از این چنین فرمایش که از آن جهت است تعطل و انهمال راه یابد
 و در وضع من نیازی نیازمندی پیدا کرد و آنچه از امور دنیاوی بشمار نداشتی می آید و نوشته
 خواهد شد کلیه آنست که اگر در خود تاب و طاقت آن به بینند و دانند که با سانی و دیگر چه
 بجای کشیر میسر می آید کرده باشند و اگر دانند که در آن همت حرکت بطور دوشی و خروج
 از وضع مختار آن بار و ضمه شما گذشتیم اگر خواهید بکنید و اگر خواهید ترک دهید که چنین کرده اند و السلام
 مکتوب بپست و نیم شیخ الاسلام شاه نظام الاسلام و الدینا و الدین از قدس
 کلیم سلام مطالعه نمایند خطیکه به حضرت میان عزت علی چرمینه فروش مرسل بود رسیدم و خودم
 که از آن ترکه و دکام و سوزاک غالب آید جلالت من یام و هجوم خلایق سبب پریشانی
 خاطر میشود اے درویش اند عافکم و ناصر کم از شنیدن آن خاطر این عاجز کو فتمند شد
 شدار عاجلا و دکام و ترکه شما را انجام هم بود آنچه در باب سوزاک حکما میگویند بشورت محب الفقرا

محمد علی خوشنویس که عقیدت تمام در محراب شما دارند و من درین باب مکرر شما نوشته
ام بتفصیل و در این ورقه باجمال نیز می نویسم که تا ممکن باشد گردن بناید گشت بهیت

در راه حسد که ره زنان اند | آن راه زنان همین زمانند

و بر تقدیر ضرورت و الضیقات تبیین المخطوبات باید کرد اما بقدر ضرورت اگر کسی که
بخیرتادفع مضرت که سوزاک نموده فارغ شوند اقرب بصوابی نماید و اگر که خدا بهم شویید باید
که دختر محتاجی که دنباله گران نداشته باشد باید خواست اینجا در قبیلک ما و سهر دختر بودند
میخواستیم که یک نفر و شما بکنیم اما بعضی موانع که موجب تشویش ما و شما بود اندیشیده ایزن
و اعیان فارغ گشتیم اگر بهمانجا صورتی پیدا شود جائز است و آنچه از کثرت هجوم غلاتی
می نویسد ایست بر او عالمی در امید قبول سرگردانست شما سر از قبول میگردد و اینچون
سیت بین یدی الغتال باید بود اگر قبول دهند قبول باید کرد و اگر خجول و منهنه خجول باید کرد
و عده درین کار فدا از بایست خوش است بهیت

دست گفت که باز پوست پوشان تو نیم | در شتوایی هم خوشان تو نیم

رو و قبول عنایت اوست هر چه عنایت شود بهمان باید ساخت و شکوه این نسیاید کرد
والسلام

مکتوب سیم شیخ الاسلام شاه نظام الدین سلمه الله تعالی - از درویش کلیم الله سلام
مطالعته نمایند مکتوب شماره یک که مرقوم ماه صفر بود مرقوم بود که عجب صورت روسی داده است
که اصلاً و مطلقاً دل را جمیعت ذکر و فکر نمی شود بلکه پریشانی طور و روانه و ارجحیت ذکر و فکر
نمیشود سابق روز و شب سواست ذکر الهی و ذوق و شوق و ذکر و احوال بزرگان چیره
دیگر نبود معلوم نیست که چه سبب است مگر آنکه حضرت شاید بقیه کم توجه باشند بهر حال امید
توجه است انتهی کلام معلوم شد که بحکم من استو یوماه فهو مغبون ترقی لازم حال
صوفی باید پس آنکه در ترقی است سالک است و آنکه در یک حال مانده واقف و آنکه نفع و بار

آنچه از آن برآید و بود کرده راجع است آنچه شما نوشته آید در ظاهر قسم ثالث مشاهد است اما
 چنین است بلکه چون صوفی را ترقی نمی نمایند و او در آن که بود منوطی نماید و هر مرتبه سخنانی ذکر
 مرتبه فوقانی است جائیکه هنوز مع الله باشد ذکر ذکر آرزویش ندارد و اما اگر کسی واقع حضور نیست
 و ذکر و فکر هم نیست پس درین صورت جلسای مایه دشمن است و این بر جوع پہلو بزند
 در علاج آن باید کوشید که هر شغل مانع ذکر و فکر است چون توجیه بخلاق و دنیا و سایر
 گذشته و گذشته است و دل بسبب تنبلی و بیعتی است پس حیف باشد که توجه الی الله
 را که باقی است و او را توجه الی الخلاق که فانی است باید فروخت التبتدلون الذی هو
 ادنی بالذی هو خیر و مگر خود باید حاضر داشت و کار به اول افتاده نصیب العین باید نمود و نیست
 مجلس و غلط گرترا هوس است مرگ هر دم زود عظمی تو بس است
 فرموده اند که چون صوفی در کار خود ترقی نه بیند با خدا و حال پروانده یعنی اگر مقیم است
 مسافر شود و اگر سیر بخورد گرسنه باشد و اگر خوب میپوشد درشت پوشد و اگر متوجه خلاق
 شود متکلف شود و بهر حال به تهذیب نفس و سیاست آن کوشاید از جمله مقدمات
 وقت سالک است و دیگر مقدمه که خدائی نوشته بودند یارے از یاران شما انجا رسیده بود
 میگفت که میان محمد علی جاسنسوب شده اند میخواستند بنشیند نظام الدین جیو در میان قبیلہ
 منسوب شوند قواسے ما و آن کار است که اگر احتیاج نباشد بهرگز که خدا نباشد براسے
 یک دم شہوت که خاک بر سر اوست اسیر زن بتوان شد بعمر تاسے و راز الصغر و قد
 بقدر ما و تاسے درم خریدہ پیدا باید کرد یا خاتونے که مہر آن زیادہ از دہ درم شرعی که مقدار
 سہ روپیہ باشد تخمینا نباشد در تاسے و ہوی زنان نباید افتاد کہ این قوم ریزان دین اند

ہذا باللہ و اناء من هذا الہالک والسلام
 مکتوب سنی و یکم شیخ الاسلام شاہ نظام الحق والدینا والدین اندویش کلیم سلام
 بہجت انجام مطالعہ فرمایند کہ مکاتبات شما متواتر رسیدند و بعضی یاران را احوال گرم

مکاتیب شعرا استعجاب و استنزداد بر جا باشد بجایست باشند و بجز مشغول و بخلق خدا بسو
حق راه رود نوشته می آید که امروز روز تحریر ادبی است فرضه یک درم نیستیم حکم ما بنده
سرباک فحش این سخن گفته می آید و الله شریف ذلک اگر چیز از غیب مفتوح میشود آن حرام
و بیم نیست چنانکه کریم نیست اما اگر در میان نامه پیغام با خان مذکور واقع میشود باعث
رعایت بعضی از مخلصان است چون میان لور محمد و میان محمد یار و میان محمد حسن از مخلصان
شما آنجا رسیده اند و بقیه هم شما اند و شما نوشته می آید که توجیه باطنی در حق این بهر سه
غیر باطنی الخایت مبذول دارند و توجیه ظاهری خود تابع توجیه باطنی است آنکه توجیه باطنی
در بیغ ندارد و توجیه ظاهر چون در بیغ خواهد داشت بهر حال شمر و شکر و مفتوح بر رعایت ایشان
داشت شاه ضیاء الدین همراه لشکر عظیم شاه به شهر کافر رفته اند و شاه اسد الله لشکر آنجا
گزارشت میجو الحق و هو یدعی السبیل و الله متعذره و کوکرة المشرق کون بهر طریق
بودن شما در لشکر موجب حجت علی عباد الله است و دیگر میان عبد الرشید معلوم نیست که
کجا تا بجای ترقی کرده اند اگر سلوک تمام کند و طلب رخصت ارشاد نماید و شما در ایشان
قابلیت این معنی احساس نموده رخصت ارشاد بنویسند و دیگر بنده ناوہ حامد حمید سلام میبازند
مکتوب سی و چهارم - شیخ الاسلام شاه نظام الملک والدینا والدین سلمه الله تعالی
از درویش درویشان خالک راه ایشان کلیم الله سلام محبت انجام بطالعه فرمایند مکتوبی
که ملفوف در کتابت بود در سیمه حقائق معلوم گشت در اینجا عرض میستند که فضیلت چند
چیز دارند اسم ایشان عبد الولی از مردم سنگها نه قریب نار فول از قبیلہ قضات چون دولت
نقد داشتند بجایست درویشان امتیاز یافتند قبل ازین میان محمد شفیع که مدرس
علی الاطلاق اند از فرزندان شاه عیسی سندی اولاً فاتحه فراغ از فقر گرفته بودند اکنون
بعد از برآوردن چله ما فاتحه این کار هم گرفتند الحمد لله علی ذلک اے برادر از خود کار
نمیخواهم کرو یا بی می شاید دیگرے باین طور مشرف گرد این بے ادبیها نمود و شود

والاچہ لائق ستائش و اعلاء کلمۃ اللہ حق سبحی بجائے آرید و خواہند بجا آور دشاہ ضیاء الدین
محمد مذہب میگردند اگر جائے راکم سازند و بارانکستہ جائے بنشینند خوب باشد اما چہ علاج
کہ تقدیر چنین رفتہ ما و شما را کار فرمایم آوردن تنگہ و نقد و جنس نیست فرمایم آوردن و لها
مطلوب است تا و لها عاشقان صادقان از اطاعت و کثافت عالم جمع آریم و آنچه در نظر ما
جلوہ و ارونہ می در کام جان ایشان بریزیم شاید کسی کہ افتد ہزار و ہزار فرمایم آریم
شاید از ہزار کسی بر عنائی و زیبائی عالمگیر شود مضرعہ بہر یک گل منت صد خار عیباید کشید
مکتوب سی و پنجم - الحمد للہ و المنة کہ مکاتیب شما پیوستہ از شہر کانورسیند - اما
مستے است کہ در پردہ توقف اند تقسیم اوقات و توزیع مجالس کہ مرقوم بود ہمہ بہر پنج صواب
و اندامین قدر یقین و امید کہ نیست نیک لازم است در ہمہ حرکات باید داشت و آنچه قیمت
دارد و از اعمال آن عمل است کہ دایم است اگر قائل باش و گاہ عملی کردن و گاہ ترک آن
کردن از پنج صواب بعید است تلون از آثار بدایت است و دیگر نگمی از آثار نہایت و
بیرنگی تمام مقصود این سفر تا ممکن باشد بیزنگ باید بود و تزیین مجلس و ترتیب خلعتہ از
عالم ارشاد است و بخیر و بودن در ہمہ اوقات از عالم دیگر رزقنا اللہ و الیکم ہذا المقام علی اللہ
مرقوم بود کہ میان عبد الرشید مشغول اند - الحمد للہ علی ذلک اگر مشغولی ایشان محسوس
باشند از آن بخواہند داد و اگر طمع اختلاط بدینا از ایشان محسوس باشد از آن بخواہند داد و
و اگر فقط از دنیا در بایند از آن بخواہند داد و هیچ آفت بالاتر از اختلاط بدینا نیست ما و شما
ہم اختلاط بدینا و ابنار دنیا میکنیم اما الحمد للہ بخون سوزن در اب سے با شیم مرقوم بود کہ
غازی الدین خان طلب ملاقات کرد و زخم خوب کردید کہ زرقید اگر اورا قنادر دست فقرا
بودے خودی آمد و خود آرائی سے کردہ ہیں

در سرکشی و تکبر و خود بینی
برویدہ اگر نشاندہ نشینی

از سادگی و سلیبی و سکینی
بر آتش اگر نشاندہ نشینی

اناموشته بود که او خطه باین طرف در باب اول ملاقات با صلی خرمیند نوشت بلکه نوشته
است خواند سید تاحال ۲۰ فرقی کجه است اثر سے ازان پیدا هست در کفر و کفر که بگوید
اذن علی العموم نخواهم داد آری هر طور فساد در خدمت فقر اذن است که فقر را نیز متوجه
این قوم باشند الا فلا - دیگر رقم حویلی از جانب محل اندرون قریب نهصد و شتر خرج شد
الحمد لله اکنون یک درم ذمه نماند ذلک فضل الله یؤتی من یشاء والله ذو الفضل
العظیم اگر لا اله الا فیض دین باب تصدیع می کشید تصدیع او را و اندازند و اگر با کلفت
است والله غنی عن العالین و لکن یقبل التوبه عن عباده شما در بیعت کردن با
عورت چرا بهمال می ورزید اگر جوان اند و اگر پیر اگر حسین اند و اگر قبیح همه را با حیا و حرمت
پندارسته کلمه حق بگوشت ایشان باید رسانید و بکشید شد که شما چون سفارش پیش
و ملتذذان می کنید اگر او کار شما کرد و خوش شد و اگر کار شما کرد و آزارده قطع مرسته خلاص
می کنید اگر این حق است خود چیز نیست طریقی سفارش این نیست کار شما همین
سفارش است اگر او کار شما میکند کار خود میکند و اگر نمی کند کار خود نمی کند شما چرا آزارده
اگر سفارش صد بار می کنید و او صد بار نمی کند باز سفارش باید کرد و آزارده نباید شد این طریقی
مستقیم است که بزرگان نه نفس برین طریقی بود و اندر در آنچه معمول شماست بوسه اند
نفس باقی است - والسلام

مکتوب سی و ششم شاه نظام الدینیه الدین از درویش کلیم سلام مطالعه نمایند - از
اورنگ آباد شاه نور الدین شما عرضید نوشته اند که شتم بر طلب فنا فی الشیخ دارد
یا محبت پیر و سنگیر درین معنی دلیل واضح است و محبت ساطع است بر بلندای استعداد
ایشان که هر که دریافت از حسن اعتقاد و یافت پیر من خشن است عقاد من پس غمت
همین معنی دارد و ارادت بیار و سعادت بگیر همین معنی دارد و سلف که بسیار کلمات
پیران می گفته اند صفائی اعتقاد بود و اگر در بزرگی پیر متروک باشد که شاید ولی باشد یا نباشد

و این راه را هرگز فرموده و لایسته ندانند. بنا بر آن از شسته می آید که شما توجه و حسن تربیت
از خواجه نورالدین نگه دارید و بیخ نماند و بهر اقبه تصور صورت خود تا کید را بلیغ نمایان که نشان
تعالی مقصود حاصل خواهد شد. دنیا فرقه الاخره همین است معلوم شما باشد که در بیان
نبوت علیه السلام نفاق پیشه نماند و زه میگردند و در احکام مسلمانان حقیقی و در ایشان
تفرقه یافته نمی شد. حق تعالی زکوة را فرض کرده و آن مال بسیار شکل است چون
زکوة واجب شد مسلمانان قبول کردند و منافقان این حکم را قبول ننمودند و فحشا گشتند
از مسلمانان همچنین امروز در راه خدا از دست زایل جدا کردن دلیل قوی است
بر رسول اعتقاد البته متوجه ایشان خواهند بود ایشان سفارش از فقیر شما خواسته بودند
بنا بر آن مزید تاکید نوشته آمد و السلام

مکتوب سی و نهم شیخ الاسلام شاه نظام الملته والدینا والدین از فقیرین
کلیم الله ستر العیوب و غلظ ذنوبه سلام خوانند واضح باد که یاران چون قراول خان
و میر محمد سعید همه بخیر هستند و آنچه نوشته بودند که مدد می ناخوانده طلب اجازت نامه
میکنند درین باب چه مصلحت است حتی این است که اجازت بابل علم باید داد اما بر
رعایت دل این مردم هم گونه اجازت خاص مقید باید داد و بسا ناخوانده که این از ایشان
خوب سرانجام شده و آنچه نوشته بود که فلان شخص کسب فقیری پیش شما کرد و در خدمت
ارشاد از شیخ عبدالحمد گرفت این معنی خوب نیست چرا خود ندادید اگر خلافت کبریه
در خدمت عظمی پیدا دید باری خلافت صغری پیدا ندید شاید در سلک او چراغی روشن
گردد که ما همه را روشنی او کفایت کند و السلام

مکتوب سی و دهم شیخ الاسلام شاه نظام الملته والدینا والدین سلمه الله
در پیش درویشان و خاک راه ایشان کلیم سلام مطالعه فرمایند مکتوبی که بدست
شوق فقیر رسول بود رسید بطوریکه عبدالحکیم نامی در موضع فلان خانقاه عظیم تربیت

و از جهت علم غیر از قرآن مجید شاید سواد ندانسته باشند مردم آنجا قاطبه بر جیت آن است
که بسته در معرض قبل استاده اند درین باب چه حکم است شخصت ارشاد و باید نوشت باید
بدانکه قسام فقر مختلف اند چنانچه در دیباجه و مقدمه نفحات الانس و حضرت القدس بنظر
آمده باشد که بعضی ازین طائفه خدام طائفه الیت که خدمت مخلوقات را اختیار نموده پیوسته
خط نفس دیگر بر خط نفس خود انباشته کرده اند پس درین مرتبه ایصال سالکان از وادی غفلت
و غیبت بسواد عظیم افتباه و حضور در کار نیست بلکه بهمت این قدمه بسته باشد که از هر خط
خود برخاسته در خدمت دیگری ایستد و خدمت مالی و جانی صرف او نماید پس آنچه درین
باب ظاهر میسر که مردم ناخوانده اگر صوفی مرشد متکلم نمیتواند شد باری از خدام باشد
اینهمه رتبه دارد پس اجازت بکنایت خدمت باید نوشت و السلام

مکتوب سی و نهم شیخ الاسلام شاه نظام الملک والدینا والدین اندر پیش کلیم السلام
مطالعه فرمایند مرقوم بود که میان بهاء الدین بهبه و جوده لائق خلافت است بهاء و من از
حکم شما چاره نیست و بجز خلافت بچه کار نیست آید تا که بهمت با علایر کلمه اند نه بسته شود
و که بهمت به اختیار در روشنی مستحسن نیست و مرضی والده ایشان همین است که چهره
از دنیاوی پیدا کرده صرف وابسته به خود کند که جبر گرفتن مرامل فروض را به از روشنی
است و دیگر مرقوم بود که بعضی مردم را خلافت با قبل داده بودم اکنون معلوم شد که لیت
آن ندارند منع بکنم یا بگذارم بهتر نیست که منع نباید کرد که در منع فتنه انگیزه میشود باقی ماند
علاج آن کنند که خلافت و قسم کنند خلافت مطلق و خلافت کبری آنانکه در ولایت
و استحقاق خلافت است لفظ خلافت کبری یا عظمی زیاده کنید و مردم سابق را خلیفه علم
بگذارید که قید کبری و عظمی آن داشته باشند باقی تفاوت پیدا خواهد شد و السلام
مکتوب چهل و نهم شیخ الاسلام شاه نظام الحق و تحقیق والدینا والدین سلمه الله
سلام نسوب این درویش خواند مدت مدید و عهد بعید برآمد که مکاتیب شما نمیرسد

ازین طرف هر کتابت که نوشته نمی آید جواب نمی فرستند ظاهر مکاتیب ما بشما نمی رسد
الکتابت نصف الملاقات واقع است و آنچه خود در حکم تمام ملاقات است باید که در دفع
جلباب مفاصفت مقصود نباشد و السلام

مکتوب چهل و یکم شیخ الاسلام شفاء نظام بحق والدین سلمه الله تعالی سلام بر طایفه
فرزندان مکتوب خبر از وصول مکاتیب رسید بحدیث علی ذلک اما چون جواب شما را که بطرف
الوطالب خان بود فرغادم از اینجا معلوم کردم که شاید این مرد بشما نوشته که مرا اجازت سه سلسله
شده بر تقدیر که این مرد کذب صریح نوشته باشد شما اعتبار و اعتماد نخواهید کرد و زن
اجازت بی علم را ننیدیم الا قدر سلف آری بعضی اشغال قادر بر نقشبندی تقریباً گفته شده
و اگر این قدر را اجازت میگویند فلان مشاعره الا صطلاح و مردم این طرف را از آمدن خود امیدوار
ساخته باید که البته بلکه الف البته خود را برسانند و السلام

مکتوب چهل و دوم - انا لله وانا الیه راجعون - کل نفس ذائقة الموت
و اسلعدنوا بالصبر و الصلوة مخفی نماز که بنا بر پنج بست و چهارم شرب و ریح الثانی فرزند
غریب خواججه محمد زاده القنادار البقار حلت منقذ و انجی صمدانی بر سینه و دستان گذاشت انا لله
و انا الیه راجعون ما همه صبر نمودیم و تسلیم بانی در زیدیم شما هم مصابرت نمائید و دوازده می عمر
و کمالیت فرزند غریب حامد سعید حضرت و اسب العطا یا خواهم بدو این مقدمه را بشکر میان
اسد الله و ضیاء السلام بنویسید که مبارک الیشکان سلام بان متوفی بنویسند و مصیبت گرفتگی
سامعین کردند حضرت حق قادر مطلق بنعم البذل ما ما مشرف سازد و متوفی را ذخیره آخرت
و فرط کار و اندوخته معلوم باشد که طریقه پیغمبر علیه الصلوة و السلام مواسات با همه بود تا این
کس تا این مرتبه رسیده ناقص است باید که با هر شناسا و بیگانه باید شست و در شغولی
و در حضور حق و شوق و کز خشن انا آمدن دولت مند از چیره نیست بایشان صحبت
باید داشت و کشیش این طرف باید کرد اگر میسر آید فهو اله و الا نیت خیر مثر ثواب است

لیکن تلقین ذکر بهیچ نیک و بد که اعتقاد داشته باشد باید اسم الله و خاصیت خود از باب
منهیات تارک خواهد ساخت دیگر عورات را تلقین باید کرد و از مکر آنها و امان باید بود
مسبوا بر باید دیگر این فقیر در دعوت درویشان نمیرود شما هم نروید که دعوت ایشان بر طریق
سنت نیست که از ترک آن ترک سنت لازم آید دیگر اجازت ارشاد در اندک علم باید بی علم
راند بهند اقل عبارت عربی تواند خواند تا حال نفع داشته باشد به دیار ارام یعنی شیخ فیض الله
اگر کتابت می نویسد جواب بنویسم - والسلام

مکتوب چهل و سوم - شیخ الاسلام شاه نظام الملک والدین والدین از درویش کلیم
سلام مطالعه نمایند امروزی که ۱۴ شوال است مرقوم میگردد که حقیقت مجلس گذشته ملا ابوالفیض
آنست که این مرد فقیر بایران بابر ام دعوت کرد قبول کردیم بشرط خلوت این مرد چون نظام الدین
احمد آشنائی از دیر داشت بسبب بیعتی مردم دیگر نظام الدین احمد بایک هزار دیگر یا چند یا او با
داخل مجلس بی اذن شد از مجلس برخاسته در حجه رفتیم و ملا را گفتیم که اینها را شما طلبیده اید
ملا قسم خورد که ما نطلبیده ایم بلکه از جاسی سمرغ یافته آمده گفتیم بهر تقدیر یا ایشان نخست
کنید یا ما را گفت حالا چه طور نخست کنم علی الفور تو اتم کردی درین باب متامل شده ماند مرا تن
معنی بمذاق موافق نیفتاده گفتیم براسی غنا بسجده خواجه رفت هنوز وقت ظهر نرسیده بود
که بتقریب مسجد بی هم راهی غزنی تن تنها از خانه او بدر آمدیم القصه همه مجلس پریشان شد
و نظام الدین احمد و او با تن همه پرانده شدند من بخانه خود آمدم از عقب از خانه عابد خان
تا خانه فقیه ملا ابوالفیض که یک کنان پایر بنه و بجال مرگ رسیده آمد و گر بهایک سرشار کرد
و تمام مجلس شفیق او گشتند و فقیه قسم خورده که بخانه او نرو و الله در زاری و تقیراری کرد که
ایران و غزنیان برو سوخت آخر همه یاران از طرف او برپای فقیه افتاده و التماس باز
بمجلس او رفتن خواستند گفتیم قسم خورده ام ملا گفت که من دو کینک خریدم ام آن را
در کفاره آزاد میکنم یا آنکه آنها سوطه او بودند چون اینهمه خاکساری کرد از طرف خود طعم

وہ مسکین دادہ عمل بر قول سعدی قدس سرہ کہ کفارت یمن سہل و آزدون دل دوستان
 جہل سوار شدہ بخانہ او فتم چون او درین روز خیلے لت خورده و رسوائے او بجائے رسیدہ
 در آخر مجلس برائے استقامت خاطر او پیران تبرکاً باو عطا کر دیم این پیران تبرک است پیران
 خلافت نے ارشاد نامہ کہ اور اور اضلاع قوم مثال گویند نے ہاں کہ کنون کہ فدویت کمال
 بہم رسانیدہ و اندکے در حفظ جان کو شمش نمودہ میخواستہ کہ شما اور اوست خلافت باز شاد
 نامہ در سلک چشتیہ فرسند و آخرت تبرک بہ بسیاری از مردم معتقد سید ہم اما خرقہ خلافت
 مخصوص بچندے مخصوص است چنانچہ در خانہ معتقدان فرزندے متولد میشود و خرقہ تبرک
 میبند و بچندین اگر کسی کہ دل را باو لطف و رحمت پیدا میشود خرقہ تبرک دادہ مے آید
 انا بجلہ است کہ در ماہ شوال حال بتاریخ ۵ شعبے متوجہ شکر بود شیخ محمود نام بدست او
 برائے خلاصہ اخوان الصفا و خلان الوفا خواجہ نور الدین یک نیمہ استین کہ مکرر پوشیدہ بود
 فرستادم و برائے شما خرقہ خلافت ہائے دیگر یا شجرات متعاقب میفرستیم بحسب طلب شما
 کہ شجرہ سابق اندکے محسنوں از آب شدہ او خرقہ تبرک توان داد و خرقہ خلافت مخصوص
 در و احتیاط است بہر کس نباید داد و حق بہ او الدین لطف خواہید کرد و او را منع کنید کہ نااہل
 باہل خود نکند کہ موجب رضایمانست و آن نااہلے ہر و شاید کہ واضح تر باشد اگر چہ از مخفی
 است این سخن نگفتہ بہ والد ایشان نوشتہ شدہ والسلام

مکتوب چہل و چہارم - زیۃ العاشقین و عہدۃ الواصلین نظام الاسلام و المسلمین
 ادامہ اللہ برکاتہ و ضاعفت اللہ در جہانہ و کثر اللہ شجرہ وافر تفریدہ از عاجز و رویشان
 گزراہ ایشان کلیم شاہ جہان آبادی سلام مطاعہ نماہند و پیوستہ متوجہ حال خود تصور
 فرمائید اخوی محمد ضیاء الدین و بہر قبیہ سلامتی احوال شما و رونق و گرمی یاران شما بہم در
 مکاتیبے نویسند و موجب شکر میگردد و امید کہ بر خلاف سابق لایق دارند رسیدن اسد اللہ
 بقصد حرمین شریفین عازم برانپور شدہ بود و اندکون سنہ شدہ کہ ایشان بسبب تراخی

فرست حج قصدت کردارند بلکه در شکر و خل شده معامله را بجای رسانیده اند که بادشاه وقت فتح محمد حید را بخندست ایشان فرستاد طلب ملاقات نمود اگر نه از طرف ایشان ابابره مامول بادشاه میبود جای مواخذه بود ای برادر اصل درویشی فانی بودن است از خود و باقی بودن است بختی آنانکه در شهرت خود کوشیدند نام آنها بر صفحه اعتبار باقی نمانده این فخر عظیم است که کسی این سخن را بکار میبرد باره رحمت خدا بر همه شاه اسد الله که در مقابل طلب بادشاه فی الجمله شے نیازی کرد اما اگر احوال از لشکر بدرزند بهتر است که ما بری فتنی ان النفس الامارة بالسوء عذر خواه است دیگر واضح باد که نسخه کشکول درست میان خلافت محمدی بشمار فرستاده شد و معلوم شد که ایشان بشمار رسانیدند منع از ذکر نباید کرد نه بین موسی سرور و پسر خردون نافع جنون است انشاء الله تعالی و عرس مقرر دارند عرس حضرت سرور کائنات و عرس حضرت شیخ یحیی مدنی اما عرسها که بکنند یعنی هر هفت راطعام باید کرد و عورات که اخصاص صادق آزند هر یک نیکوکار و خلوتها صحبت نذایر که جای بدنامی است و جای قرب شیطان و اگر با بجزم من باشد تو دانی و کار تو دیگر کس خلافت ندهد که نه اعتبار میگرد و اولاً شرط علم داشته باشد که نه علم رونق ارشاد نیست و اگر در حال غلبه داشته باشد همه بر او خلافت جواز دارد اما درین باب علم به از حاجات بر او میان عنایت الله که در حلی خواجهمحمد سعید مانند در چاندنی چوک عقب حمام بیگم مثال نوشته شد و الله الموفق دیگر ملاقات سلاطین که بر در و رویش آیند روا باشد اما بر و رانها نباید رفت مگر آنکه مرید شوند آن زمان بهم گاه گاهی آحوال میان اسد الله و میان ضیاء الدین آنچه شنیده باشد تفصیل بنویسد که نوشتن شماست است و موجب اطمینان خاطر و باید که برادران در یکدیگر فانی باشند و مناکره و مناظره در میان نباشد و محبت و مودت باشد که یکدیگر تعریف و یکدیگر کند نه آن کار و در روز عرس اگر خواهم مجلس برگاهام کنید اما بهتر آنست که شب مجلس برگاه باشد در روز طعام و خیمه

و ذکر تسبیح و تهلیل و التلاوة علی من اتبع الهدی
 مکتوب چهل و پنجم - شیخ الاسلام شاه نظام الملک والدین والدین از وریش کلیم السلام
 محبت انعام طالع نمایند خطی که بعد از سیر بجا آور ۲۰ شوال مرقوم بود رسید بعضی حقائق
 مکتوب بوضوح انجا رسید بعضی حقائق معانی مانند آنچه از کیفیت حالات محمود خان مرقوم بود
 بوضوح پیوست این مرد موضوع براسه همین کار با هستند از ایشان طور عدالت و
 صلاح از جمله محالات از ایشان همین قدر که دست بجهت بدو ریشته دهند نهایت صلاح
 آنست که درین بغایت قهر نفس کرده باشد که بالفرض بکسی بجهت کرده باشد بدینجهت
 مرقوم عدم صحبت با مشافهه بلکه صحبت بمکاتیب و پس در میر جعفر خلیش او را چو ابیاد
 بخود جذب کردید که درین ازوگی خان و دختر خان باشند نعم انجیر فیما وقع و یقین دانید که
 دولت مند ان ذکر و اشغال را عبث کاری و بهره کاری میشمارند دولت مند ان را تعویذی بک
 منصب و جاه یا اسمی براسه زیادتی دولت و مکت از جعفر و جامع امام جعفر صادق ع
 باید گفت که ایشان بغایت رضامند ازین هستند -

مکتوب چهل و ششم - شیخ الاسلام شاه نظام الحق والدین والدین از فقیر کلیم السلام
 سلام خوانند عجب حال است که از بعضی مکاتیب شما بوسی آنکه شاید غریزان چیرے
 نگاشته باشند می آید و حال آنکه من بکر رسه که نوشته ام و اکنون باز بنویسم بالله و الله
 که در حق شما کسی چیرے اکنون نمی نویسد و بر تقدیرے اگر نویسد بالله و الله که اثر
 ندارد و نخواهد داشت آری قبل ازین برادر خورد و بار دوم کلمه چند که از راه حسد و
 ضیق نفس میباشد نوشته بودند و من از بعینه بشما نوشته بودم و چون شیخ سوند ما
 از پیش شما آمد کتابت طویل الدیل از من درین باب نویسانیده و بشما فرستاده حالا
 شما هرگز در خاطر این قسم دفعه مارا راه ندید بعضی یاران خلیف وقت را در نیافته اند و
 ما جراسه بین ما و شما نزویک هستند شنیده باشند الخائمه والسلام

مکتوب چهل و هفتم - شیخ الاسلام شاه نظام الملک و شریع الدین والدین سلطنت
از درویش کلیم الله سلام مطالعه نمایند مفاوضه شما که درویشی از ذکر مراد است متعلقان
سلطان وقت و طلب ملاقات سلطان بود رسید خوب کردید که قبول این معنی نکردید
که همین طلب سلاطین دلیل رعایت و جباری است اگر طبیعت ایشان شکستگی و فرویت
فقر باشد ابرام بسطاینت نکنند بلکه خود از سر قدم ساخته بخدمت شما می آیند تا مدد و جبار
صمدیت که نعم الامیر علی باب الفقیه باشد و مصلحت آن می نماید که چند گاه از لشکر باو شای
بطور سیرت و توجه سمت دیگر شود که این مطالبه بر شود این سلطان اگر چه بحسب ظاهر تعلم
شرائع بسیار میکند اما چون کار طریقت موقوف بر مریزی است که قاهر حالت مرید باشد
و آن مقصود بنظر ان طوفان گیر و عجب و خوبی خصوص بعلاقه سلطنت پیدای می آید منصب
فقیری و سلطنت منحصر در ذات خود میداند و بفقر باستحقاق پیش می آید بهتر نیست که بر یک
سیرت شهرت باشد تا بید فزع باین مردم موجب نشست خاطر فقر ایما باشد تعافل
بهتر است و دیگر آنچه در باب طلب شجرات سلاسل و خرقات و تبرکات و احکام دیگر نوشته
بود جواب آنها علی التفصیل بدست اعتمادی خواهم فرستاد جمله آنکه مردمی که محض سواد
قرآن دارند و بعلم خود هیچ بهره ندارند باید دید که صورت درویشی درین مردم چه قدر جلوه
نموده است اگر بر ریاضات شایسته بقهر نفس اشتغال دارند که میتوان طلب فریفته ریاضت
و غلبه حال و وجه سخاوت ایشان باشد چه مضائقه میتوان اذن دادن و نوشتن
مثال و اگر طریقه ریاضت ندارند و چندان سخاوت ندارند و هم با اذن نباید داد که او بطلان
است دیگر می هم در صحبت او خراب میشود و خواهد شد اما آنکه عالم باشد بحد فقر شدن او
بیسوان اذن داد بلکه مثال هم نوشته باید داد که چون عالم است در صحبت او ضلالت
روح خواهد گرفت در درویشی سخاوت عجیب جوهر است همه زیور حال او است باره
اگر خوانده نیست ضیافت روح نمیتواند که ضیافت جسم خود خواهد کرد و اگر منصف است

خواهد رسید بنصب خدمت خود سرفراز خواهد شد اینهم بخلق نفع خواهد رسانید چون
بر قصد آن جرم نیاید که ملاطفه خواهند رسانید شجرات سلاسل نوشته نشد انشاء الله
تعالی بوقت نوشته خواهد شد باید دانست که سلک قادریه که از جانب شیخ بخی المدنی
قدس سره دارم این سلک مشتمل است بر سلسله قادریه و منهم و رویه و همدانیه و رویه و خورشیدی
و سلک نقشبندیه جدا خواهم نوشت اولاً و آخراً فیض لائق خلافت است بر اے او تبرک
بفرسند که نظرف شما با خلافت چشتیه و قادریه داده آید والسلام

مکتوب چهل و هشتم شیخ الاسلام شاه نظام الدین و الدین سلمه الله تعالی از درویش
کلیسم سلام محبت انجام نمودت انتظام مطالعه فرمایند امر و که از تحویم احرام السلام هجری
مقوم میگردد که میان شیخ نور محمد خادم شما از اول حضرت مخدوم بهاء الدین ذکر ای کتابت شما
آورده اند و حقائق فخری بقیه حقائق باشد از کتابت همه معلوم شد چون این مرد مدتها
بخدمت نگارسی شما سر بلند بود احوال بسیار نقل کرد موجب شکر الهی گردید که شد که حال
در ویشانه شما در اکثر امور اسلاف میماند و الحمد لله که در امر کلمه الله سعی موفور میزد
است مرقوم بود که در حین وضع اعلاء بدیشته است به نسبت آن وضع اے برادر بهر حال مقصود
ایصال فیض فقر محمدی است بعالیان بهر وضع که بدیشته این کار سر انجام باید باید کرد دیگر
خوب گردید که چند گاه در خجسته بنیاد توقف کردید مخصوصاً رعایت خاطر خواجه نور الدین
از جمله فرض است که در قبا پویشان این قسم فنا فی الشیخ شاید کم بهر سلسله فقیهیم خواهند
رسانید الله تعالی ایشان را بفناء اتم رسانیده باقی بخود دارد و دیگر بخدمت عاشق صادق
فانی از خود بحق محقق شاه محمد جعفر و شاه یار بیگ سلام رسانند شیخ پناه شوند ان شاء الله
طلب ایشان توجهات شماست که در شرح نیاید اگر لطف شما مددگار ایشان است
بے کار لایه مشکل آسان خواهد شد چه جای سفارش است مصرعه که خواجه خود
روشن بنده پروری داند - والسلام

مکتوب چهل و نهم - شیخ الاسلام شاه نظام الاسلام و المسلمین والدین از درویش
 کلیم سلام مطالعه نمایند - امر فرمود که ۲۹ مرتبه شوال است مرقوم میگردد که نوامیس مکرر قبل
 ازین نوشتن در جواب مکتوبه که در آن مذکور اشتیاق خلیفه وقت بود رسید - مکرر آنکه
 خوب گردید که زفتی که صحبت ایشان با هیچ درویش آنقدر گران فتا و مشهور است که شیخ
 عبداللطیف القیاد داشته اند در باب اومیفردند که محسن طینی پیش شیخ عبداللطیف
 ندایم پس عزیزان دیگر معلوم که حسن ظن بهم آنجا تکلیف است باقی چون سخن سرود و سماع شما
 بایشان رسانیده اند خلیفه بشروع دارد و مشتاق سرهند هم در لشکران حج رسیده اند بهتر است
 که مجلس سرود و سماع موقوف دارند تا هیچان مخالفان نشود و ملا ابوالفیض راسخ الاعتقاد
 و خدمت شماست لیاقت آن دارد که اگر اجازت نامه در سلسله حشمت باو نوشته تکیه بیک
 دستار سگز فقیر چون در مجلس از مجلس سابقه از آورده شد و اوقی پی نفسی بجا آورده است
 استمال خاطر و سرخروئی او در جمله پیران تیر کاپوشانیدم اما این پیران پیران تیر کاپوشان
 بودند پیران اجازت که بی اجازت نامه نمیدانند و این موقوف بر شماست چنانچه مثال
 خواجه نورالدین که مکرر اخلاص و زیند نیمه استین تیر کاپوشان است شیخ محمود بالیشان فرستادم
 شاید برسد و السلام -

مکتوب پنجاهم - شیخ الاسلام شاه نظام الاسلام و المسلمین شاه اهل الدنیا والدین
 از درویش کلیم سلام مطالعه نمایند - امر فرمود که ۳۱ مرتبه محرم است مکتوب میگردد تا ممکن باشد
 اذن سوائے اهل علم بدیگر بی نباید داد و اگر قابل این باید دید یک نوع اذن باید داد که در
 شکسته نگردد و کجداره و منور نباید رفت شما مثال خبر علماء بناید داد و ما را ندیداریم از علماء
 مگر آنکس که قادر بر کتابت عربی باشد و صرف و نحو را درست تواند خواند اینقدر است و السلام
 مکتوب پنجاه و یکم - شیخ الاسلام شاه نظام الملة والدولة والدنیا والدین سلمه الله
 تعالی از درویش درویشان خاکراه ایشان کلیم سلام بجهت انجام مطالعه فرمایند الحمد لله

والله انما حالات مستوجب شكر است شنیده شده که شما از بنگاه به حجت آمدید الهام و سهلا
و مرجا بکم خوب کردید حالات اینجا مفصل خواهیم دید نگاشت اما با احتیاط خواهد نوشت که بعضی
میگفتند که نه بلکه قاضی محمد اکرم قاضی این شهر بود شاه نور محمد درویشی توغل و راشات
راگ داشته آخر الامر جمع او بجزیت مرید الله نام شخصی بهار العبد الت شد و آنجا بعد از یک
حرمست بتوبه گراست زندها صدها که کارنا اینجا پیش نیاید والسلام

مکتوب پنجاه و دوم - شیخ الاسلام شاه نظام الملک والدین سله الله تعالی
از خاکپای درویشان کلیم سلام محبت انجام مطالعه نمایند و بهمه حال داعی ترقیات
ظاهر و باطنی خود دانند خواجه عبد اللطیف بر سر نامه کتابت نوشته بودند که شاه
نظام الدین حیو با وزنگ آباد شریف بروند اما از رسیدن کتابت از جانب شما دل نگران
بود معلوم شد که هنوز جاب مقدر نشده بر است مجلس انشا الله تعالی با حسن و جود مقدر خواهد
چند روز تا قامت شما در او رنگ آباد مصلحت است اقامت بکنید در زمان قضای محمد اکرم
شاید مرید الله نام مرد درویشی که راگ بسیار شنیده اعلام میکرده بود و کار بنامی
درویشی کشید باره ازین مردم خدا تعالی در حفظ و حسن خویش نگا دارد که راگ را در خلوت
باید شنید که این فتنه از هجوم عام مبنی گردد شنیده باشید که در زمان دولت مشیخت حضرت
نظام الدین سلطان المشایخ ایشان را نیز اعلام میکرده در محکمه قاضی حاضر ساختند و رفت
آنچه رفت کل و کاک انما یجست من مداخله الاجانب فعلیکم الاحتراز عنهما و انتم اعلم منافی
رعایة هذا الامر والسلام

مکتوب پنجاه و سوم - شیخ الاسلام شاه نظام الحق والدین والدین - از فقیه کلیم
سلام محبت انجام مطالعه فرمایند امر و که ۱۲۷۲ هجری قمری و بقعه سله الله است برای عبد الله
در شولاپور مرد طالب علم را میفرستند اگر چه رو بگنای و بی تعلقی و توکل موه خاص دارد
من ذاق ذاق و من له یذق له یذق شما را با مردم و کهن ارتباط ازنی است استماله

این قوم خدمت خود را نبی بکنید که آن رسیدگی چه بود و این طایفه روسی چیست مردم چه سخن میگویند اما شنیده ام که میخواهند فیروز آباد را تصرف نکنند قبول بکنید و مسافت منباج را ملوک دادند و قبول کردند.

مکتوب پنجاه و چهارم - شیخ الاسلام شاه نظام الملک و الدین و الدین - از درویش درویشان خاک راه ایشان سلام محبت انجام مطالعه فرمایند و در قطعه کتابت حمل بودند در عین انتظار رسیدن حقیقتها معلوم شد آری در سیر لقی بسیار است هر چه درین باب بخاطر شما خواهد رسید حین صواب خواهد شد بموید لا اله الا هو شاه ضیاء الدین متوجه لشکر بادشاهی شدند و شنیده باشند که میان بهادر الدین راجه و پنجاهی منصب مقرر شده است برادر منصب ما و شما فقر است کوشش کنید و اعلام کلمه الله و جهاد کنید که مروج حقیقت غفلت برآمده بر فرد حضور رسد و السلام علیکم و علی من لدیکم -

مکتوب پنجاه و پنجم - شیخ الاسلام شاه نظام الملک و الدین و الدین از فقیر سلام خوانند میان محمد شاه با افغانان جمعی در قافله شیخ سوند صاحب سید کمال الدین و غیره رسید میان محمد شاه بزرگ زاوه مجاهد همه لیاقت دارند خوب کرد و یکم ایشان را اجازت هم داد و اگر مستقر بود این کار نشینید اعلام کلمه الله خواهد شد و دیگر میرالطالع نیز رسیدند یک آثار نبات و پنجم گل گلاب و نان هدیه آوردند جوان گرم معلوم میشود این قوم اینقدر که بدر وانه فقرا بشوق روز نهایت شوق است و عشق که مهربان شده اند و در ویش سکته غریب خانه می پرسیدند که آنجا حلقه ذکر میشود او گفت نه باری پرسیدند که روز جمعه مجلس انجا میشود یا نه او گفت نه عزیز که در خدمت شما تربیت می یابند همان طریقه انجای خواهند نمیدانند اکنون دماغ کم مانده است و السلام مکتوب پنجاه و ششم - شیخ الاسلام شاه نظام الاسلام و الدین و الدین و الدین از درویش کلیم سلام مطالعه فرمایند و نشانه اند که حکما متفق اند بر اینکه یک دور راه نگاه دارند برادر من اعتماد بر گفته حکما نخواهند کرد اگر و خود جوش این کار و یا بندی توان قیاس کرد

که از غلبه شهوت است خون و جوش می آید و فاسد میگردد و اگر در خود مطلقاً اثری از غلبه
شهوت نیابند معلوم میشود که منتهای آن غیر غلبه شهوت است اگر چه الواقع از شهوت باشد
پس کماله زوجیه اختیار باید کرد و الا فلا من چندین بار بشمار شصت و شش متوقف ماند
قیاس کردیم که شاید محتاج نخواهید بود دیگر مخفی نماند که درین روزها و جمیع زیارت حضرت مدینه
حدول جوش میزند اگر چه اسباب آن موجود نیست اما قبل ازین هم بی اسباب این دولت
میسوره بود اکنون هم دل میکشد که سر و پا برهنه شده جانب مدینه روان شدیم باز و الله اعلم
عمر مساعد نمایانند اگر براه بران پور ایم و شما را به منیم معنی ندارد باید که شما خود را جریده به برانپور
رسانید و اگر براه احمد آباد روم خود وقت رجوع باید که شما به برانپور رسیدیم هر طریق به سبب
کثرت سکون و حرکت دل میکشد و اگر شما هم با اتفاق متوجه حرمین شریفین شوید بسیار عاشقانه
کرده آید اما ارتباط با آنها بسرم آنقدر است که شاید این معنی کمتر میسر آید و المقصود قطع التعلقات
و الزایل لا قطع المفازات و المنازل و الوصول الی الهدای الی المکنه لیکن زیارت و زیارت

قبر شیخ رحمته الله علیه لطفه دار و السلام

مکتوب پنجاه و هفتم شیخ الاسلام شاه نظام الحق و الملة والدین سلمه الله سلام
مسنون مطالعه فرمایند الیوم ۲۱ ربيع الثانی است مرقوم میگردد که احوال بچه مقرون است
شنیده شد که حق تعالی عز شأنه شما را ولایت و مصرع عنایت فرموده که نام او مظهر الدین
کرویج است که ما این چنین اخبار رحمت اقران خارج بشنویم و شما را ایصال اخبار
سترو کتمان بکار بریدیم بجهتین نخواهید کرد و حالانام فرزندش و نام مادر او بنویسد عجبت
آنکه اکنون شنیده باشد که فرزند دیگر تولد شده باید اگر این معنی تحقیق شد تفصیل بنویسد و دیگر
بی بی شرف النساء که دختر کلان فقیر است شادی ایشان کردیم فضیلت و کمالات و شگفتی
شاه محمد ششم که اکنون در سلسله هالچیه پیغمبر داخل شده اند این نسبت مقرر کردیم و تفصیل حال
موسی الیه است که بزرگان ایشان از شهر طراند که شهر نیست در کن شاه حسن پدر ایشان

مرید شیخ عبد اللطیف در لهندانی که با و شاه بالیشان اخلاص داشت شدند ایشان را از آن و
اجازت اله آباد داده و حضرت اله آباد نمودند اینجا هم ما ششم هم رسید چون بهشت سالگی رسید
در گذشتند خلافتگاه در وضع پدر آنجا است قرار تبرک - این فرزند به تحصیل علم مشغول شده
بدین آمده هفت بهشت سال و در رسیده و بی مشغول شد تا بعضی مردم از ایشان فارغ شدند
چون بسیار صالح و فقیه و فقیر زاده بود این عقد منعقد شد بالفعل خود بدین شوق دارند
اما قصد از بعین و مصلو و دارند و هو المراد -

مکتوب پنجاه و هشتم - شیخ الاسلام شاه نظام الملک والدینا والدین از فقیه کلیم السلام
مطالعہ فرماید در هر کتاب شمار فرستد و ایمان بدین معنی میباشد که عزیزان حقیقت آنجا
چه قسم نوشته باشند و حضرت تعبیر گشته باشند اسے برادر اسے جان جهان اسے تمام بیان
و جانمن مکر نوشته ام که هرگز این خیال را در درون خود راه ندیدم اول آنکه هرگز کسی
ننوشته و احیاناً اگر حجتی موافق و مخالف بنویسد دل من در حق شما انقدر مطمئن است
که نوشته آن مجبور هرگز تصرف در مزاج فقیه نتواند نمود و خاطر جمع دارند و این کیا بر تو
را بهر بار تصور نمایند این چنین شیخ سوندها از زبانی شما اظهار نموده بود و بنا بر آن طوطا و طویل
الذیل و در دفع این خطره نگارش یافته بود و مصحف شیخ سوندها ارسال یافته متضمن آنکه
من بعد این چنین خطره را در دل راه ندیدم نه نوشته باشید که کسی چنین و چنان نوشته
باشد این قدر یقین تصور نمایند که نوشته هیچکس در حق شما موجب تغییر مزاج این عاجز نخواهد
بود الله اعلم بحسب سلامت الاحباب دوست بلا سبب شاه نور الدین محمد خواجه سلام برانند
سر دار خان و سید خان و بطور ذکر خوب هستند و اخلاص نیکو دارند از آمد و رفت مقصر
نیستند سید محمد شاه یعنی کمال محمد در ملاقات کامل هست اما اخلاص دارد و در باطن مقصر
نیستند والسلام

مکتوب پنجاه و نهم - شیخ الاسلام شاه نظام الملک والدینا والدین از فقیه کلیم السلام

حکیم خدام فقر اسلام مطالعہ نمایند امر و کہ ۸۸ شہر شعبان المعظم است قلمی میگردد و قبل ازین
 نوشته بودید کہ بایران ملاقات بادشاہ میخواہند اما این معنی قبول خاطر نیست بنابر حال ذلک
 مرقوم میگردد کہ ہر چند بخواہد بطریق شہر سیدہ عین صواب است کہ محض غنایت و دلہن است
 از ہذا قصد این امور کہ موجب امانت خرقہ درویشان است نکنند کہ این صحبت پائندہ نیست
 ایشان طور شاہ عبداللطیف برانپوری را اندکے معقد اند طور دیگر است و مثلاً بیہما
 اگر ہر طریق آئندہ آید منع نباید کرد و اما خود نباید رفت و اگر صحرا یا مسجدے یا جاسے متبرکے
 قرار یابد آنہم خیرے نیست تسبیح بالمعبودی خایر من ان تراء و انچہ بخاطر ماہر سید این است
 و شما مقتضی وقت ہر انچہ خواہید کرد نیکو خواہد بود سلام ما بہم بایران خود چہا چہا رسانند
 مکتوب شخصہم نظام الاسلام و المسلمین و الملتہ والدین از فقیر و دلہن حکیم اللہ اسلام
 مطالعہ نمایند و اشتیاق ترقی مدارج و مراتب خویش تصور نمایند و برین روز باشوق نیست
 کہ کلمہ چند تفصیل نوشته آید اما نامحرم است قلم خد خواہ این دہیمہ است کہ تا پردہ مقار
 از پیش صورت برداشته شود و این سر مکنون در معرض اظہار آید اگر چہ ارواح را از
 یک دیگر حجاب نیست اما اخبار ناسوتی خیرگی دیدہ بصارت می آرد چہ توان کرد کہ این
 چارہ نیست انشاء اللہ و مواجہہ حرفے چندہ کور خواہد شد مرزا عبد الرحیم و مرزا احمد بیگ
 برین بے بیج لطفے نمودہ مرزا احمد بیگ را در کار خود گرم تر از مرزا عبد الرحیم یافتیم اما
 بہر دو محبت ذاتی بشما دارند دیگر مروض آنکہ شمار بہار الف زہار قصد این طرف ننمایند
 کہ از دولت غلیم محروم خواہید ماند حکم آنست کہ در لشکر خدمتگاری طالب علمان حق ننمایند
 و این سعادت خود شما دید و جہد کنید تا مردم بیار از فیض غلات بزاویہ معرفت بیٹھیل
 شما رسند و این طریق نا در اشائع کنید کہ فیض یابند و گرمی باطن شما در فوج فوج
 طالبان بہر ایت کند والسلام *
 مکتوب شخصت و یکم - شیخ الاسلام شاہ نظام الحق والدینا والدین از درویش حکیم

سلام مطالعه نمایند و آنکه ۱۲ مرتبه هر پنج ثانیه است مرقوم میگردد مصلحت آنست که
چندگاه جائی را مستقر خود سازند و وطن اختیار کنند و مجرد و منفرد بگذرانند و براسه وطن
شهر بر بانیورد جمیع خوبهاست خوب است هم گذر مردم هندوستان و هم گذر مردم کهن
و هم گذر حجاج بیت الحرام و اکثر دینان درین شهر بودند اما تکیه بر باب است اختیار کنند
و از نظام پوره نام نهند و دیدن امر او سلاطین چون نیست چراست چه پاک اکنون خست
است باینکه خواست ملاقات کنند و مجلس را اگر خواهند بر ملا سیر کنند اما در هر کار نیست خیرین
و از همه عرصه آنان گناه که نفی رسد بغیر چه پاک و قصد کنند که مخلصان شما از سیر دنیا پری
برخیزند و کسی را که داعیه ترک دنیا و انزوا و خلوت نشستن پیش آید غنیمت شمارید و درین امر
خیر از هر وجه مدد فرمایند و یاران را ترغیب بترک دنیا و اخراج از عمارت سوا بسیار بکنید و السلام
مکتوب شصت و دوم - شیخ الاسلام شاه نظام الدینا و الملة والدین سلمه الله تعالی
از درویش کلیم سلام مطالعه نمایند ۱۲ مرتبه است پیش شما میان بها والدین شرح ما خواند
به طریق ارتباط و افروند اگر هست باین کار بسته شود که این بیچاره بوجه من الوجوه باب و مان
برسد و این عبادت متعدی است نه لازم حافظ شیراز میفرماید - **بیت**

چو قصد باده کنی جرعه فشان بر خاک از آن گناه که نفی رسد بغیر چه پاک

اگر پر جوع بخلق بام و نیادی پیش محققان گناه است اما چون بران غیر باشد و از وارود السلام
مکتوب شصت و سوم - شیخ الاسلام شاه نظام الملة والدینا والدین سلمه الله تعالی از درویش
کلیم سلام مطالعه نمایند و آنکه جمعه در رمضان المبارک است مرقوم میگردد و آنکه کتابت رسید
مشهر و خیر امور و صلاح کار بود شکر از دی بجای آورده شد مرقوم بود که دوسه روز برنگل نشسته
شد و در خانه بیخ نخته نشد آخر قرار بر نختن افتاد و اسے برادر خوب کردید که در خانه نخته نشد و فقیر
این نبود که در خانه بیخ نخته باشد بلکه مقصد این بود که بعضی فقرا چنین وضع اختیار کرده اند
که از فحوصات بر طعام بیخ نخته گفتا کرده جنس دیگر را قبول نکرده اند و این وضع براسه یک تن

غریب است کہ بر نفس خود ہر قدر کے کہ اجبار تو اند کرد و راست اما در صورتیکہ نفس
چندے و البتہ این کس باشد قہر نفوس مختلفہ باہوای متشتتہ مشکل و رین صورت
ہم وضع خود نگاہ اندوز و اثرہ قسمت اوضاع چنین باشد والسلام

مکتوب شخصت و چہارم شیخ الاسلام شاہ نظام الدین والدین سلمہ اللہ از فقیر
کلیم اللہ عافاۃ اللہ بسلام محبت انشام مطالعہ نمایند مکتوب محبت اسلوب مدتهاست کہ
نہ چشم نگار نیست اسے برادر یک کلمہ اللہ کہ از زبان بندہ از بندگان بر می آید ثواب ان
از کتب خاک تا حدیث فلک اعظم بر می شود پس طوبی لمن قال و طوبی لمن قال قال لہم
جزاۃ اونی اول من قال پس اینہ صواب براسے خود و براسے تمام سلسلہ مشائخ خود کہ
جمع کند بہادشاہی سلیمان برابر نیست پس رحمت خدا اثنی علی بر شما باو کہ این سلسلہ را
جاری کردید بشکر اللہ سعیکہ و این ہمہ افتادگان جفیض غفلت را با وجہ حضور سیانہ
دار و اح مشائخ با خود خوشنود کردید بالفرض اگر کسی گنجے باولاد شیخ بہ بخشہ انقدر ضامنہ
جناب ایشان در آن نباشد کہ در احیاء سلسلہ ایشان باشد قدر و کن من الشاکرین
شمارد کار خود سرگرم تر باشد مید کہ یکس بر شما شائق نتواند بود مگر آنکہ کار شما بکند و بسلام
مکتوب شخصت و پنجم شیخ الاسلام شاہ نظام الحق والدین والدین سلمہ اللہ
از ویش کلیم سلام خوانند اسے برادر احیاء سلسلہ عجب کاریست خیر جاری است کہ
تا ابد الاباد خواهد ماند و این مہر خرافات دنیا جمع آوردن اسباب فانیہ آخر معلوم کہ باکہ فای
کرد کہ با مکن طریقہ خود را انتشار باید کرد اما بنا اعلان نباید آموخت کہ نعمت شما خورد و شکر
دیگر ان گذارند شنیدم کہ میر عبد اللہ شہید از ملاقات خلیفہ پیر سے پیدا کرد و آنگاہ صاحب
نعمتان شیکند عجب است آری این قسم درو نیامی باشد والسلام

مکتوب شخصت و ششم شیخ الاسلام شاہ نظام الدین والدین سلمہ اللہ از ویش کلیم اللہ
سلام خوانند مشہور آنکہ محبت صادق و یاب و افق خواجہ نور الدین محمد کہ تمام محبت شما

میخواهند از حجت بنیاد عریضه باین درویش داشته بودند و درخواست محبت شما
نمودند از اینجا نوشته می آید که همچون این عزیز را باید که امتیاز داده در تربیت باطن ایشان
کوشش بسیار نموده به ترتیب تصور بزرخ و بزرخ البرزخ با ایشان بوجه حسن نشان
باید داد و همیشه متوجه باطن ایشان باید بود و در جذب و اعطاء جمعیت سعی باید کرد که ترقی
نموده با قسطی در جانت فائز شود من بعد کرم و لطف خود را از اینچو مقبلان دریغ نخواهد داشت
و بر پیر این مقبولان این دوست را باید ساخت و بحجت خود باید پرداخت و باحوال ظاهر
و باطن او باید پرداخت و السلام علیک و علی من لدیک

مکتوب شصت و هشتم شاه نظام الملک والدین سلمه الله تعالی از درویش کلیم سلام
سطح الله نمایند درویش را باید که احتیاط بپا داشته باشد و نشان ننماید و بخانه اهل دول طوائف نماید
که احتیاط ملوک رونق ایمان میسر و بر تقدیر کسی که ملوک باعث برین امر گردند باختیار خود بود
آری اگر ضرورتی برسد برودند که عند الله ما خود خواهد بود و اگر بادشاهی را توفیق الهی بود
انسانه اعمال خود نعم الامیر علی باب الفقیه سازد بگذرد تا آن سعادتمندانی باین دولت مشرف
گرد و چنانچه رفق بخانه دینهایمن ندارد و همچنان که بخت ازین طائفه نیست ندارد و لا اله الا الله
اگر کسی ازین طائفه نماید گویاید اگر بیاید فهو احرى بجال الفقر و درویش صاحب تمکین که بجز
ارشاد رسیده باشد متفر و گریزان خوش آمده نیست و اگر تکرار آمد و رفت آن موجب ضرر
گو ناگون باشد بطریق سیر بطرفی رحلت نماید اما اگر انفراداً لا یطاق بمن سید المرسلین السلام
مکتوب شصت و هشتم شاه نظام الدین والدین سلمه الله از درویش کلیم سلام طالع
نمایند سر و و سماع بحسب طاعت وقت اگر موقوف دارند جائز باشد یا براس سیر
طرفی روانه شوید با دوشاه فدویت که براس درویشان می نماید یا بیج درویش نکرده و نخواهد
کرد بیچاره مغرور است منصب سلطنت و فنا بهم که جمع شوند دیگر از طبوسات خوشنیمه چنین
براس خود ظهور الدین فرستاده شد و شما براس طالع ابو الفیض ارشاد نامه چشتیه بایک و تار

اگر بفرستد بشرکت کونین مشرف خواهد گشت که خرقة خرقة خلافت خواهد بود و اورا بسبب استعانت خاطر که شکسته بودیم یک پیرهن تبرکاً لا خلافت داده بودیم اما از خرقة خلافت تا خرقة تبرک از زمین تا آسمان تفاوت است والسلام

مکتوب شخصیت و نهم شیخ الاسلام شاه نظام الاسلام و المسلمین از فقیر کلمه سلام مطاعه نمایند مکتوبات رسید چند گاه ادراک آباد اگرم فارید که امروز جمعیته دارو که شهر طریقه دیگر دارند و علیکم بالسواد الاعظم نیز مقتضی همین است و طریقه سفارش و صدارت خوب است که البته لطفی بجان میرسد درین باب مزید تاکید دانند و خلافت عظمی که مکتوب مسجل باشد خبر یاب علم که قادر بر عبارت عربی باشند دهند و خلافت صغری که زبانی باشد علی اقتضای الاحوال باصحاب شوق و ارباب سخاوت بدیند تقویت شوق و سخاوت میتواند آدمی را کار پیش برود و عورات را جلا و دست بیعت نمید بیند این را هم مورد دارند و شخصی از اهل حال و هو اگر مصلحت باشد در لشکر شاه عالم بفرستد که در آنجا بشما تعلق دارند و طریقه مجلس و پیش بردارند و طریقه ذکر با کلمه از دست داده اند بخیر یا حق سبحانه تعالی و انحر استغرق در مر قبه و امری دیگر مباد و السلام

مکتوب هفتم و هم شیخ الاسلام شاه نظام الحق و الحقیقه والدین سلام خوانند و امری که هم شهر صفر ختم شد با نخی و انظر است کتابت شما و کتابت خواجه کامگار خان و خواجه نورالدین رسید مکتوب شما مضمون این داشت که حقیقت چشم معاجبه و استصواب اجازت مؤنثات و مضمون مکتوب خواجه نورالدین آنکه چشم من فدای چشم حق بین حضرت پیر و تکیه دار این سخن این که این حروف را نوشت گریه سرشار است ولی شد که در شرح رست نیاید و مضمون کتابت کامگار خان تاکید بر معجری بود و السلام فقیر شما از نیجا با هیچ یک از قبیله راه محبت ندارم و اگر است پرسید قبیله هم ندارم بهر حال محفوظ ام که قبیله ندارم که الاذای کا تعقاب و السلام -

مکتوب هفتاد و یکم - لسان الذکرین خیال العارفین نظام الاسلام والدینا والدین
متبع الهدی الاسلام والمسلمین بطول بقائه از احقر خادم نقره غریق بجزر گناه کلیم الله سلام
محبت التیام مطالعه فرمایند بعد از آنکه در شهر ربیع الثانی ۱۲۶۰ هجری قمری محبت الفقیر
محمد قائم بانقیضه شریفه و ملاطفه لطیفه رسید چون منبر از احوال خیر مال شما بود و راحتها انجامید
نوشتند بودند که بعضی طالبان راه حق بنگ و شراب میخورد و می آیند داخل کنیم یا نه بکر کشته
شده است که داخل بکنیم یا نه گفتند که غیر معتقد را داخل نباید کرد اگر چه سید زاده باشد
و سوائے آن هر کس که با اعتقاد باشد آنرا داخل کرده آید و در کتابت محمد مراد خطیب عیدگاه
مستور بود که شخصی جلوسه مرید شده است و ذکر و فکر از شیخ نیافته و طالب اینجا شده تلقین
ذکر بکنیم یا نه اے برادر چون از شیخ خود خالی است هر چه در و نقش کنید بر جانیت و اگر از
شیخ خود مشغولی دارد و درین صورت اگر شما بطور خود تربیت میکنید تربیت شیخ اوضاع
و لغوی افتد و بعضی دو حکیم مخالف کشته میشود و در کتابت محمد قائم مرقوم بود که درویشان
دعوت میکنند فقیر هرگز نمی رود و برادر من فقیر شما نیز هرگز بخانه هیچ فقیر نمی رود و نمى طلبد
نحن نرشد و لا فودث اگر ترک سنت است اما در حقیقت عین سنت است که دعوت
مسنون است که بر اے خداستعالی باشند بر اے گفتن آنکه بخانه من فلان درویش
مشهور هم آمده بود و دعوت این مردم از قبیل ثانی است و الله اعلم بالضاویر و السیر و الاسلام
مکتوب هفتاد و دوم - شیخ الاسلام شاه نظام الاسلام و المسلمین والدینا والدین
سلمه الله تعالی از درویش کلیم سلام مطالعه نمایند بنقیضه گرامی رسید مرقوم بود که جان فخر محمد
کتابت رسانید و از عید شروع در مراقبه شد جز آنکه الله تعالی اے برادر مردم توران قاطبت بر پیشرب
حضرات نقشبندی و طوالب ایشان طور مراقبه بود اگر چه قبل ازین در توران مشرب کرد و یگانوزیه
بسیار بود و درین دو سلسله ذکر لغایت کنند اما امر و طریق نقشبندی سبب آنکه انشاء در اندر بسیار
اراد چون هر طریق موجود است از طریق مراقبه چرا بگماند باشند تربیت مردم درین طور

نیز کرده باشند و حقا که اقرب طرق است و در بزرگی این سلسله شیه نیست و در پس منوی و غیر
 ذلک هم وضع خوب است همه یاران سلام رسانند و خاصه بیان یار بیک سلام محبت انجام رسانند
 و گویند که عمده در سلسله مایه پرستی است اگر توانید بکنید و درین کار غلو نکنید که همه فیض مبیوط
 بهمین فنا فی الشیخ است هر چند در شیخ فنا بیشتر قبول بیشتر نوشته بودید که احياناً اگر ملاقات
 بخان معهود شود حرف تکیه بلکه در ماهه و سالانه مصلحت وقت باشد خواهیم گفت برابر من
 در باب تکیه و خانقاه اگر بگویند رو است اما صرف در ماهیه و سالانه چیز نیست این عجاست
 که بغفته بے ترقیب و ترصد و انتظار یک مرتبه از خانه غیب چیزی بفرستد و جاس که مانده و سالانه
 میشود از عالم نکل بعد از آنکه دگر آن فقر و فاقه نماند بلکه بعیش تمام و فضول مالا کلام خوب
 میشود نام لو کری و چاکری خوب نیست که در تعین نوعی از یوسه چاکری است و منافع وضع خود نگاه
 نگاه شما یاران و دیگر چیز که میگیند بنفایت لذت نمید و با وجود اینهمه اگر مصلحت وقت باشد
 چاره نیست بعد از آنکه حوصلی خوب خاطر خواه میسر آید در چک و اورنگه آباد و قریب چک اگر یک مرتبه کار
 نگاه و امید نیست آنکه بسبب پرده او اندک از هجوم عوام پناه بسته با حضرت محو مطلق باشم
 اوضاع خواجه نورالدین محمد در مذهبیه فی فانی الشیخ بر همه خلقا و شمامرتبه فوقیت دارد اگر علم
 عربی بهم فیمیه او شود عالمی ازین مورد روشن شود و این منصب پنجاه دارد و سنگ راه فیض علمیان
 شایگشت و الا در همه اوضاع بے بدل است عادت الدجاری بآن شده که دلها و طالبان بیشتر
 شغل منصب داری باشد از غیب است و بالمد التوفیق اگر چه دنیا بے این مرد همه دین است
 و یکم معلوم باشد که او کسی طالب علم که عبارت عربی را درست تواند خواند اجازت بدید و اگر علم
 ندارد اما سخاوت دارد که هر کس آینه و درنده را خدمت توان کرد و در و ست و طامع نباشد
 این قنهم را هم اجازت توان داد و اگر علم ندارد و سخاوت بهم ندارد اما در قوی و جذبه تسلط دارد
 این قسم را هم اجازت توان داد و درین مشایخ چنان و چنین گذشته اند باره اینکه مرید
 شما باشند و خلافت از مشایخ دیگر دارند چندان لطف ندارد و السلام و -

مکتوب هفتاد و سوم - اسے برادر بدانکہ دنیا فانی است کہہ وفا کرد کہ ماہکد ہمت
 معطوف باین ہرگز نباید داشت و آن کردہ کہ معطوفت این کار اند آہنہا اند کہ معذور باید داشت
 کہ لولا الحقا و نفس الدنیا واقع است نصب لعین ما و شما ہمین است خود اند و ان باید
 بود و موم باین ربقہ صلاح باید زد اگر خطایم دنیوی ما را نباشد گوہر ہاش حقیقت میر محمد جعفر کہ
 خلیفہ شما اند بن نبوی کہ من از نام این موشاوم و اگر وضع و فقر و فاقہ می شنوم ہمیشہ شیوع
 بسیار میشود کہ شیوع فیض کہ در دنیا است آن شیوع نیست غول فیض است و السلام
 مکتوب ہفتاد و چہارم - اسے دوست دنیا جائے نفس پروری و تن آسانی نیست
 باید کہ ہمت در اعلام کلمۃ اللہ باشد کہ چنانچہ از عالم قاف تا قاف پر شدہ از ایمان باطن نیز پُر
 شوند و اقرب عند اللہ در سولہ آن کیسے روز رستخیز است کہ در افشاے نور باطن ایمان سامی
 است سعی درین کار عمر تہہ سیری کیسے راز رسیدہ و خدایے تبارک مر ساد کہ حقیقت این کار
 روز افزون بود و دیگر آدمی از دست شیطان نفس میتواند خلاصی یافت اما از دست زن
 مشکل توان است بلایت در را و خدا کہ رہنزان اند و آن رہنزان بہین زنانشہ
 ختنہ فرزند سعادتمند ابوسعید جلال الدین حامد حسن اوقات بیسرا آید و مجلس پس تکلف
 اگر استہ شد موم اندرون را ہمہ سراپا و درویشان را دستار را رعایت نمود و مالک البنون
 زینتہ الحیوۃ الدنیا و الباقیات الصلحت خیر عند ربک مقامہ و السلام

مکتوب ہفتاد و پنجم - شیخ الاسلام شاہ نظام الملئۃ والدنیا والدین از عا جسز
 کلیم السلام مطالعہ نمایند کہ ۱۳ جمادی الاخری است مرقوم بسلام الفتنہ رقم میگردد
 کہ شما چہارا فراموش کردید اگر گوئید کہ من بسیار قیمہ می نویسم اما کثر انجا میرسد گوئیم قرینہ بر عدم
 ارقام قائم میشود کہ در قیمہ نوشتہ می آید کہ دل از ذکر و فکر و تربیت و فقر رسا لکین از مجلس
 سکا ہشتن بر ناستہ است چون ذکر مولیٰ عز شانہ این حال دہشتہ باشد ذکر ما عاجزان معلوم کہ چہ
 انجا پیش دہشتہ خواہ بود - برادر خود را و عمر خود را اسے محبت الہی باید کرد و روز بروز و ترقی

مدارج عشق باید کوشید و عذر و حیل سازنی بیج کار نی آید - انا قانا از شوق قدم پیش باید برد
و بجا ده عمر گرانمایه بسر باید برد و در ملوک نباید رفت و آئنده بهتر قسم که باشد و از این آئین نباید
کرد و اوقات خود را بر اقبه حال و در جمع الجمع و در انبوه خلایق نباید پرداخت و فیض دینی و دنیوی
به عالم رسانند و همه جلالت و عیش خود را فدای آن بندگان باید کرد و در آن باید که بشود که اکثر اهل
دل از دنیا بیرون کنند میل بطرف عقوبت پیدا کنند و السلام
مکتوب هفتم و هشتم - شیخ الاسلام نظام الملک والدین سلمه الله تعالی - از فقیه کلیم السلام
خواننده مکتوب شما مدتی است که دیدم را سر و دهنه بخشید و برادر خدا تعالی در غایب که چای پر معصی
و بفضل و کرم از آنچه در اعتماد توجیه لی الله باشد نگاه دار و این عای می بیند که هر چند پیش در سفید شدن
ترقی میکند دل در سیاه شدن نیز ترقی می پذیرد کار از دست بیج نمی آید و موت مشرف گردید و دست خالی
میرود و تاج پیش آید و دست خالی خوب است اگر آنکه دست بنام ضیای آفتاب باشد در آن کوشید که صورت
اسلام وسیع گردد و اکثرین کثیر ترقی در دنیا و آخرت آمرزش ندارد چون مردم را به بنیاد که متوجه دنیا
و اهل دنیا و سبب دنیا باشند در آن کوشید که مردم از دنیا با خیر متوجه شوند - والسلام
مکتوب هفتم و هشتم - شیخ الاسلام شاه نظام الحق و تحقیقت سلام سنون مطالع نامه بنید
مکتوب بی بی بی نوشته باشد چشم انتظار در مکتوب شما است و ندانید که کاتب بسیار نوشته اند
حالا آن گرمی نمانده است ما هر روز مشتاق تراز و زاد لیم هم عصر از دهم صریح بگو که شمع از
کافور نیست و نوشته بود که بعضی مردم ناخوانده ادعای خلافت نمودند و دست مردم می بینند
اگر چه بر سر برکت دین فدیای سمع میشود از آن چه بر سر به بند و الاتفاقی نکند که اثم نشود و السلام
مکتوب هفتم و هشتم - عارف معارف الهی نجینه اسرار نامناهی علی الله تعالی مراتب
الرجائی و حسن طوره فی الحال و فی المال - از فقیه کلیم السلام مطالع نامه بنید قیام شما که مشتمل بر احوال
و منع شاهزاده حلقه ذکر چهار و باز پس فرستادن و مدارا کردن شما بر اے دفع شرارت رسید معلوم گردید
که شما حسن سلوک با شاهزاده کردید و برادر با دوستان و با وستانان بلکه با سائر خلق مخالفت

نیاده است مصرعه بادوستان تلافی با دشمنان مدارا همه منظر صفت دانسته بخلق کریم
 پیش باید آمد و آنچه از احوال خیر مآل اخوان الصفا و خلایق الوفا شاه ضیاء الدین محمد و شاه فقیر
 مرقوم بود همه معلوم گردید اسرار و رشا فقیر الله را بجا هم سرس باین عالم مجاز داشت و این نفل
 میگردم زیرا که داعیه خلافت و صدر نشینی و ایصال خیر بکافه مؤمنین در دماغ او نبود عجائب
 از شاه ضیاء الدین بینماید که خلفاء جاسه نشینان مسند پیغمبر اندازین گروه تمکین بجایت بینماید
 و الله الهادی الی سبیل الارشاد مصرعه صد بار اگر توبه گسستی باز آید و مکر نوشته ام و اکنون با
 می نویسم که حلقه همه با هم کرده باشند و صفت آن آنست که با همه یاران حلقه بایک در آن نور صبح
 و بصر و آنکه مغرب باشند تربیت ادا و اقبال بایند نشانند و همه چشم بپندند و شما بچشم دل چشود
 خلایق شوند شما آنکه مقابل نشسته بقوت ذکر قلب و قلب همه قلوب تصرف کنید تا بخودی
 و غیب نماید و بعضی را شوق پدید آید اما همه بایک تعظیم او بکنند و متوجه قلب باشند اگر از خارج
 کسی حفظ آن ببقاری کند روا باشد و درین حلقه آن را اگر بخودی بیشتر و بیشتر باشد پس سر
 و سر حلقه است بدیار ام این در و در شریف نوشته فرستاده شد بسم الله الرحمن الرحیم
 اللهم صل و سلم علی محمد و آله و علیک الاقدار و المظهر الاتمه لاسماء الاعظمه
 بعد تجلیات ذاتک و تعلقات صفاتک علی الله کذلک و اثر این آنست که بعد مرور
 کرد صحبت پیغمبر شود و انشاء الله در پیش پیغمبر پیش محمد یارین اخضر سلام مطالعه نمایند و
 رتقی در فانی نشین از اتم قارب و عظم مطالب شما اند و رات راتین دست داده باشند
 وقت مگر معلوم نیست که مگر کیست مردانست که بخدا رفت بسامر که آنروز زن باشند
 ازن که آن روز مرد باشند و السلام -

مکتوب به هشتاد و نهم - شاه نظام الحق و الهی علیه السلام سنون مطالعه نمایند عرضها
 داعی بسیار بر سال این حروف است بشما سفارش شاه حقائق آگاه محمد فضل است که
 بالفضل و التقدير مصدر تفصیر شده باشد که موجب کدورت و غبار خاطر شریف شده اکنون

این مر و خور از مذهب الاخلاق ساخته و شایستگی تمام بهم رسانیده لایق نوازش است بلکه خلقت
نامرود حق این عزیز زود روانه سازند و بهر حال که حکم فرماید را نسخ الاقدام در آن موضع نشسته باقتضا
نعمت مشغول بشو و السلام -

مکتوب هشتم و هم - عارف عالم عاشق ماند ذات شایسته صفات عمده اصحاب جد وجود شود
ای باب عین شهود شیخ الاسلام و السیاسه شیخ نظام الدین متع العارفین بحد وجوده از درویش
نے نے خاکپا سے درویشان کلیم شاہ جهان آبادی سلام مطالعہ نمایند و مشتاق خود شناسند بعد
و قطعہ کتابت بہ فرست میان مظفر فرستادہ بودند رسید مضامین معلوم گردید اے برادر
خدا شغالی خلایق جمیع کائنات است و تفاوت درجات در نواحی کائنات پیدا است
خلق الانسان من تفاوت بیان اختلاف مفعول است و ما تری فی خلق الرحمن من
تفاوت بیان عدم اختلاف نفس فعل است پس ہر گاہ اختلاف در فعل حق تعالی متحقق
شده اختلاف تقدس کہ در پیش یک شیخ ساعتی نشسته باشند انقدر بعید نیست شاہ
اسد اللہ و شاہ فیض الدین را بر احوال اینہا باید گذشت و خود را بر آنکہ ما موریاد باید سپرد و بسیار
میخواہد کہ یاران لشکر را بگذرانند اما از آنجا کہ در شکر مشیت قدر یافتہ اند روز را آنجا کوتاہ نمیتوانند
دید یاران چہ از کتا بہتہاے پارو چہ از اخبار کتا بہتہاے دل آن غم پیوند حاصل شدہ آدمی اگر
با تصفیہ و تہرکہ نہ باشد آدمی نیست فکیف مراتب علیا را خبر می - شما ہرگز متضرر ہیچ
وضع اینہا نشدہ متوجہ اعلیٰ رکعتی باشند و اللہ متعذره و کوکہ الکھڑن اگر وضع شمس
موافق طریقت و مشیت و حقیقت است ہرگز کلمہ ناحق ہیچ یکے منزل رونق نخواہد شد
والا محمل نوال است دیگر شما را از ان و ارشاد و بیعت نشان پارسا خواہ جوان خواہ پیر دادہ ام
و مکر این معنی نوشتہ ام حالاً منتظر ام دیگر نباشند دولت مند ان را کہ دست بعیت میدہند توقع
از ایشان نخواہد داشت کہ ایشان ہیچ صبح و شاہم خدا مشغول باشند ارادت حقیقی بعض را
میسر است اگر ازین طائفہ ارادت مجازی دارند انکنا بر توبہ دارند و ناکہ ہمہ پیر اما ازین میران

که تحقیق بالتقاسیر و غلت اختیار کند چنانچه عبدالرحمان راشنیده ام آنرا ترجیح است و باید که بسیار دوست داشته باشید و دیگر نوشته بودید که قبول نیازمندان نمیکند پس برادر عمل سنت آنست که آنحضرت صلی الله علیه و آله و اصحابه و سلم هدایا را به مسلمانان و مخالفان قبول میکردند بنده هم قبول میکند زیرا که دین استحکام و داد است و انصاف آنحضرت عیال داشتند و فقیر شما هم عیال است و دیگر که نوشته ام که شما چون نیست گزالی خاطر کسی دارید نیکو است نگرفته باشید و انصاف شما مجرب و آید شاید محتاج هم نباشید اما عیال مندر و بدیدار و قول حکیم سنائی قدس سره مؤید فعل شماست که نه که ستانی و نه فشانیش و بهتر آنست که ستایش یا قول النبی و فعله صلی الله علیه و آله و سلم و لکل امری آتوی در دعوت حمده و دعوت شیخ احمد بونی است که امیر خسر و علیه الرحمة و الا
ترجمه ساخته اند و سراج السالکین هم خوب است دیگر از شنیدن وضع مجلس و سرود بی شور و شغب دل بنایت را خنثی نشد و همه ما فعلت مصرعه بیانک چنگ مخوری که محسوب تیر است و دیگر همه یاران خود را اسلام فقیر رسانند و بر وجه مخصوص و همه یاران عوام خود را اسلام فقیر رسانند و بر وجه عموم مدن کان خاصا لک فهو من خواصنا و من کان عامافه و من عوامنا شما همه را بکار خود گذاشته و صلح کل نموده بارشاد و خلایق مشغول باشید اگر جماعت طاعت طن کن چون شما خوب باشید تصور خواهد کرد و التمام التمدید سجد عرشانه جمال قهرمندی نظره بعد نظره و لحظه عقب لحظه و چشم سویدا را قلب حقیقی زیاده کناد و ماضی مراتب شوق که عدم اسکان فرید است بتأیید قوت قیومیه نظامیه رسانا و نمیشد که لطیفش در آمد و بود نظر و آمد اگر چه آثار سرعت در بعضی ابیات لایح بود اما بغایت دلنشین افتاد و برادر فکر آن دارنده حتی موهوم از دیده اعتبار برخیزد و این قول که برویده عالم نشسته نصیب العین کفایا تعیینات کرد و از قوت با صره حق بین برخیزد و تمکین در ماسوی باید که بشود و دیده دل را از تیره اعتبار باید پوشید تا محبوب و پیش نصیب عاشق نیست عارف نیست و آن نکوش که از احیا و ابرار باشی در انکوش که از فقر بان باشی صحیح بعد الحق نهایت است و اسلام علی من التمسع و هو شهید

مکتوب هشتم و پنجم شیخ الاسلام نظام الحق والدین والدین از فقیر سلام خوانند و مشتاق خود
دانند شایسته ضیاء الدین برکت فقیر از بادشاه جوئی یکم هزار و دویست و دوازدهم که مشکل است بر یک
ایوان و دو حجره و یک چاه و یک چاهچه گرفته چون عمارت در و بنیاد کم بود مبلغ هفتصد و پیر خراج کرده
دیوانخانه ترتیب دادیم تمام سمیت باید که عالمیان ائمان بهره ور باشند دیگر همه محبان و معتقدان
خود که دست بیعت داده و آنکه حسن عقیدت بی بیعت دارند سلام فقیر بهر فرج و جوارسانند و چون

اسامی عاشقان الهی بخاطر حاضر نیست به تفصیل نبردخت و السلام

مکتوب نهم و دهم راحت وجود من این رقعہ را در عین مجلس سرود که از دحام خلق و راگ بود
نوشته ام دوستان را همه جا حاضر باید داشت دیگر مصلحت آن می نماید که شما هم متاهل شوید
بهر تقدیر این سنت را هم بجای آید و قبول بدین سنت است شما چرا بدایا قبول نمیکند در وقتیکه
مزاج متزوج و متاهل گردید درین وقت زده دایا خوب نیست بلکه مضر سه پارچه دستار و چادر
و نیمه آستین با شجرات فرستاده شد برسانا و با تمام سنت باید گوشید تا عالمیان ائمان بهره ور
باشند همه محبان و معتقدان که دست بیعت بشما داده اند سلام این فقیر و یاران اینجا
بخیریت شما و اصحاب شما سلام می رسانند

مکتوب دهم و سوم نظام الملک والدین و الاسلام المسلمین بنین اللہ تعالی بوجودش فیض
سلک الفقراء الی یوم الدین از فقیر کلیم سلام خوانند و بهر حال مشتاق خود و انند ایچکند که این نقش
خاطر خواند شبست و رفیع فال تو فوق ایصال فیوض الهی بنام آن نیکنام نروند ذلای فضل الله
یوتیہ من دیشاء و الله و الفضل العظیم شکر این نعمت مرا از شما پیش باید کرد و اما سه برادر می
مبندول آن سازند که فیض با کثر مردم متعدی شود بهر که فی الجمله مصلحتی و اشعه باشد از و درین
ندارند و در بندگان نباشند که اقرار کنی نباشد که کار خود را شایسته خواهر و برادر و سماع و خلوت اکثر بابایان محسوب
خوشنیده باشند که امر و قدر راگ مشایخ نمی شناسند و او را بر رعایت نمی کنند

مکتوب دهم و چهارم محبت حقیقی شخت پناه حقائق و فضائل در نگاه مولانا شیخ نظام القلوب

سبحانه تعالی از فقیر و پیش کلیم عذرا صفت سلام معنی کلام مطالعه نمایند و هر حال ششانی
 تنقی مدارج کمال و تزیین علم و طریقت خود نشانند از دنیا رستن بقیه سیدین است و از هر دو
 بر خاصیت بنده شستن صوفی نیست که بخدمت او باشد نه وجود و زلفات دنیا هرگز اعتبار ندارد بلکه
 او نیست و دل و مبتلا و نیست که در حق و حقین الدنیا که وسیله غلبی باشد آن نه دنیا است بلکه آن عشق است
 و نیست بلکه نیست نه نیست بلکه نیست باید که بخت عالمیان بوده و قصد مهال خیر و نفع غافلان باشد
 گوشت و نمایی از آگاه خوش است و قبیل انام و ن الناس بالبر و تفسون الفسکه نباید بود
 مکتوب ششم و پنجم شیخ الاسلام شانه نظام الدین و الدین شت علی الحق و یقین از روی
 کلیم سلام مطالعه نمایند و زیست و یکم ماه شوال است مکتوب دیگر و که مجاری احوال
 ظاهر بخیر است اما این گنم کار پیش سفید کرده و صورت گناه گشته انچه می باید از آن تهیست
 و وقت فراق نزدیک ریده امیدوار و غمناک است فائده بر خواننده که خاتمه باخیر حاصل شود و الله سبحانه و تبارک
 محبت و عشق آسان گرداند که همه راهها پر آفت است مگر راه عشق و اخلاص این راه نیست پس
 عجیب انچه مردم در راه نوح در ریاضت شتاقه یابند و در یک دم عشق با اخلاص می یابند اشیاء
 ارباب النعمیم لهم -

مکتوب ششم و ششم مولانا نظام الدین از روی کلیم سلام مطالعه فرمایند کتاب شما
 رسید و مضمون معلوم گردید سخن و باب فقر رفته بود و بے براد محبت خدا را لباس کار نیاید و صفا طلبان
 بزرگ و مراقبه و دوا حضور یابند که کوشید که حقیقت مسئله و صحت وجود جلوه گر شود و در صحت شهود و تصدیق
 اخلاص نفس امر است و حیف باشد که گرانمایه صوفی و طلب اخلاص نفس اخلاص شود باید که در تجرید
 و تفرید باطن ظاهر کوشید و ریاضت را وظیفه خود سازند و آمد و شد با مردم دنیا کم کنند که بسیار مضرت
 و بجز و بیعت نمودن مردم را اذن و ارشاد دهند تا در معنی فقر پیدا نشود و چون پیدا شود اگر از
 عالم ظاهر نصیب و گشته باشد اذن بپذیرد و اگر مطلق عاری باشد بکار خود مشغول باشد و اگر عیبت
 جائے دیگر کرده باشد شما تلقین فکر نکنید بے برادر تلقین ذکر و مراقبه موقوف بر اعتقاد است

اگر اعتقاد بخود بهیند تلقین فرمودم و هر قدر که اسباب بکنید اگر چه کافر مطلق باشند که اعتقاد آفرینند
و در بیت خواهد کرد و به اعتقاد را هرگز راه ندید و به حضور او تلقین نکنید که بسیار مضرت است و السلام
مکتوب هشتاد و هفتم شیخ الاسلام شاه نظام الحق والدین علیه السلام ازین و روشن سلام
خواستار لشکران عظیم شاه پنج شش کس دید و شدند اما بحال خود گرفتار بودند صاحب من از
دیدن بادشاه چندان لغت بردم نخواهد رسید که از کاتبین فیما بین یک کاتب فیما بین بد از ملاقات
است نری شود که راه مفتوح شود و دیگر معلوم باشد که محبت بطوار محمد جعفر سبک که حامل کتاب فقیر اند
دست پنج شش سال انجامانند همیشه خوابهای نیکو دیدند و مناسبت خود با روح حضرت خواجه
قطب الدین و حضرت سلطان نظام الدین بسیار میکنند اما توفیق محبت نیافتند هر چند میر عبدالرشید
بایشان ایمان داشته بود و در آخر هیچی با عاقران در نظر ایشان نیامدند اکنون بفقیر ملحق اند که سفارشی بشاه
نظام الدین بنویسند بنابر آن نوشته می آید که ایشان را البته البته دخل سلسله چشتیه بکنند که این مرد
بچنین منافع نشود و السلام و دیگر واضح بود که مرتبه فقیه پیش خدا و رسول خدا بیشتر از مرتبه جمیع
طلوالت است چه ایشان را اهل اندر میگویند و این اصناف چه شرف بخش است فعلی از آنکه شایسته
تکمیل همین طور سپارید و هم طالب علمی که باید عذر و تکرر و خود بینی است از خود بر دارید بلکه
تغییر لباس هم بکنید که با طالب علمان چون لباس شما را لباس طالب علمان ببینند شما را فروب
داود اندر او خدا بر راه دنیا بزنند و ارشاد و خلاق و بیع ندارند و وجه بیع نمایند که مردم مسلک شما دخل
شوند و بهر شبه فقر رسند و محبت دنیا از دل ایشان سر شود و در سماع و وجه بزرگ شما گردن شیطنت
باطنی آنها بکلی بر جانیت مبدل شود و او کار و افکار شائع سازند اما اهل دنیا اهل این حرام است
ایمیرت که میر عبدالرشید دخل این مسلک شدند اما باید که تسلیم باشند و سیادت و فقر را دوری گذشته
خاک قدم فقر شوند و اهل اجماع شروع نمایند و للعاشق المسکین مایه تفریح اخوی بایزید خان
با خلاص تمام بجانب شما متوجه اند و امر دین و دنیا را ایشان متوجه باشند و السلام
مکتوب هشتاد و هشتم شاه نظام الاسلام و بحق و شریع والدین از فقیر سلام مطالعه فرمایند

کتاب شمار سید روح بود که سید محمد شاه که از اکابران اندر سید اند خلافت سید محمد که بر بها است
که اسلام ایشان بزرگ در ویش بودند و هم فی الجمله علم که براس خلافت ضرورت دارد و بهر
خوب است اگر مجرد براس همین کار میشوند سلسله جاری خواهند شد و دیگر جزو فلان جا خاقتا
بطول و عرض یکصد و بیست و پنج در صد سیاحت امیدوار اجازت است اگر فیض باور سیده است بدین
منتظر ماندن او براس اذن ارشاد این هم از دیانت و امامت است و قاضی ابوالبرکات فاضل قزوینی است
او که درباره اوسفارش نوشته البته قابل این کار شناخته باشد حاصل قیام محمد و اکرامان در دست دارد
توجه فرماید که حاصل فرمان در دستش بیاید شاه ضیاء الدین با زبانی آمدند الله تعالی جمیع ذل بید
اگر می شالی که محمد جعفر فرستاده بودند رسیده و التسلام

مکتوب بهشتا و و چشم کعبه ارباب ارادت قبل اصحاب سعادت آستان هدایت مقتدا و عرفان
در ویش نظام الدین مقتدا علی عشق با و خاک پای در ویشان کلیم الله سلام سید محمد
در ویش بدانکه فتن بخانه دولتندان من ندارد و نعمه اکامیر علی باب الفقیر و بیس الفقیر
علی باب اکامیر حدیث صحیح است من خصمت این معنی نداده ام و نخواهم داد و اگر افسوس شیطان
یا ونیت پس چرا بخت شما نمی آید می دانید که پیش فقر ابادستانان رفته اند و سعادت دانسته اند
عازمی الدین خان نکر است از توکران با و شاه اگر احیاناً او بفقیر نوشت من اجازت خانه دولتندان
شمارا نخواهم نوشت باقی ماند مقدمه فتوح اگر خواهید بگریز نیست و اگر خواهید بگریز اظهار الفنا
عن الناس و الا فتقار الی الله تعالی اے عاشق صادق بدانکه از رجوع خلایق و کثرت
مریدان خود لگم نخواهید کرد که آنچه در دنیا قیمت دارد عشق الهی که نه ریاض باشد قیمت دارد باقی همه
تسویلات نفس است باید که روز بروز عشق الهی افزون شود هرگز ریاض و محبت داخل نباشد و فوری
و شکستگی زیاده نشود و بهر حال عمر گرانمایه بخیار باد و دیگر حالات معمولات شما از خط شما ظاهر بود
احتیاج تکرار نیست باره همه حال بحق مشغول باشند و السلام حقیقی همین وقت باید که
باقی هم در هم است آنکه مشغول بحق است مشایخ سلسل با و مشغول آنکه از حق مشغول

ششاک از مشغول عمر و باد بخت است مصرعہ مراد و نسی مبادا کہ کسی یاد تو بشنیم و یاد او
 بہمان وقت است کہ یاد دیگرے نہ باشد ہیبت مقیدان تو از ذکر غیر خاموش اند
 مخاطبے کہ نئی و کمران فراموش اندہ رسالہ دارد و اشتغال احتیاطا تمام داند بہت پہل
 فرستادہ نیستہ و ناغرا اعتبارے رسیدہ از الکسباب فرستادہ خواہد شد وقوع کہ ایشان نیز
 در خطایے این امر از نظر اختیار اہتمام تمام مرغی نموندہ شد استیلا با خود دارد و نقد کہ بخود دارد۔
 مکتوب نویسم۔ برادر محمد قطام الدین سلام محبت انجام مفع با پیوستہ دل نگران خبر خیریت
 شما است از رشتہ آگاہی اسیکہ گاہے نا آگاہی نرود و دنیا و ماجرے دنیا سہل است خوشا
 حال کسی بیدار دلائل کہ درین غفلت کہ ہستار اندہ ہر جا کہ طالب خیر را بینید آبروے مار با طاعت
 مے شاگردید ہر کہ انحال ہا استطلاع دارد از اسلام خوانند و السلام
 مکتوب نویسم۔ محمد شہ رب العالمین کہ نامہ نامی آن صاحب سر سامی حضرت نظامی عین
 روز مجلس و جوش و خروش عاشقان گمنامی رسیدہ از اندک آن عریضہ وار سوزش حامل آن عینی
 اخوی ولیخان صدہ نگاشت و بالاشد ہزاران شکر الہی بجا آوردہ شد کہ الحمد للہ و ہست
 کہ نفس گر کہ محتاج در ویشان ہمگی اینست بآن برادر بوجہ حسن و اتم رسیدہ کہ اثر آن دین عزیز
 یعنی ولیخان نمود و در قبول ازین اخوی ابراہیم خان رسیدہ بودند ادا دل مطوف باہر دیگر ہم دست
 این مر و خوار عشق پر کالہ التمش بود اللہم زد و لا تنقص سوز دل سینہ ولیخان کم تھنہ نمود رشتہ
 کہ این ضمیمہ بر آن بایجز کہ اللہ عنایتہ جزاء و السلام۔ دیگر آنکہ مثلاً اگر خلوت گزیدہ بجلوت گراید
 اگر صوم دہشتہ باشد افطار کند و اگر افطار دہشتہ صوم اختیار کند بیمارستان و بند خانہ مارا کثیر
 اہل استلا برادر یابد و در مقابلے رفتہ باشد تا اینجہ بر شوق آرد و اندک نہ جای گاہ جزا است پس
 یاد گیر کہ در غیر او پرواز و نقل است کہ در مخجون مخجون را بکعبہ برو کہ حلقہ در کعبہ را بخون بدست
 گرفتہ دعا کند کہ حق تعالی اور از دیوانگی خلاص دہد و حلقہ کہ یاد گرفت و دعا کرد کہ خداوند مرا
 بطریق این در عظم ہر دم محبت لیلی زیادہ دہ و این جملہ مضمون را شاعر و دین و دہیت آوردہ

پسے و عا سے فراغت و عشق و محبت	بکعبه پر دبر با صد آه و دوا و سیله
گرفته طلقه که باریک سخن این خانه	بهر دم سوخته سینه زیاده و دوا و سیله

چون در مجاز این رنگ باشد حقیقت را از عدم این رنگ ننگ آتشی بپای عارفان را حضور بی گناه
 این قسم دست و ده که کار از ذکر چهره و خنده بر میخیزد و در همه حال مراقبه دست میباشد این خدمت
 است پس در صورت ترک مراقبه چنانچه دارد بلکه دوام مراقبه بشمار باید ساخت و السلام
مکتوبه و دوهم - شیخ الاسلام شاه نظام الملک والدین سلمه الله تعالی - از درویش کلیم السلام
 مطالع فرماید امر و زکریا ۵۸ بیج الاول است قلمی میگردد و مرقوم بود که بخانه غلام محی الدین پیرزاده
 قصداً ارتباط است که حال بیماری چنانست که درویش بدانکه جز عشق الهی آنچه نیست اگر چه شکوفا
 تست زهر خوردن است مقدمه هر کار عشق پرور و کار باید داشت پس آنچه معین عشق الهی باشد
 محمود باشد و آنچه در این معنی مفقود نامحمود پس در ماکل و مشارب و مجلس و مدخل و
 مناجات در همه طمع عشق الهی باشد و آنچه نیست عشق الهی باشد امید خیر و برکت از دوست و آنچه
 در این نیست همه شر است پس چون این مقدمه متدش بدان که زنی که موجب اطمینان عباد
 گردد و از خدمت او خدمت مولا منقبض نباشد مبارک است و زنی که بسبب او تشویش جان
 صوفی زیاده گردد و در عبادت مولی و عشق او نقصان پذیرد نامبارک است پس شخص باید کرد و زنی
 باید خواست که همه آرام و طاعت باشند نه همه غصه و غضب و قهر و آرمی نامتحان کرده ایم
 که زنان مساوات می جویند و شیطان پیدا میکند زنهار از چنین زنان مسدود راه خدا که
 رهنرمان اند و آن راه زنان همسین زنان است چه استفت قلبک دان افتاک المعون
 مقدمه هرگاه باید داشت اما اگر از فقیه استفسار میکنند میباید این درویش آنست که در خیم
 باید بهم رسانید و آزاد باید کرد و در نکاح باید آورد و خوف آنکه در احرب موجود نیست و الاخرین
 کفایت داشت و اگر برین صبر تواند کرد زنی که مهرش از ده درم شرعی متجاوز نباشد باید داشت
 که در شوق فی الجمله خیر است اما زنان قبیله بزرگ قیامت انگیزند خاق من مذاق فهم من فهم

اما شنیده اند که بیان محمد علی موجب این است که ایشان را شنیده اند و بخوانند که بجای که خود گفتند
 شده اند و بیان قبیلۀ شما را نیز بخوانند هر چه باشد اما وضع خدا پرستی و بی نیازی از دست و پا
 از جانب بسیار پیدا خواهند شد اما عشق و محبت الهی و بی نیازی از عالم حدیث و وجود است و اخلاص
 است که دیگر آنچه نوشته بودید که لذت ذکر و فکر الهی نمانده است نعوذ بالله من ذلک فتنه
 در روشنی ملاقات دولتندان و هجوم خلایق است استغفر الله ربی من الحور بعد الکود
 مردان در پیش است بجز انتمالی از نمودن است غفلت و رین کار مباد و تیغ تازیانه از مرگ
 و اموات نموده بتازگی در یاد حق ساعی باشند این نفس بیت المال آسائیس طلب است هرگز
 آسائیس روانداید و در طعام قلمت و در خلوت کثرت همیشه خود را بسجده خوان طریقت پندشند
 و شوق و فووق مشغولها کنید و از صحبت مرده دلان اجتناب کنید که اینهمه سرایت صحبت
 ایشان است که دل بے یار و وزیر و لایسایید و السلام

مکتوب نو و سوم عارف معارف کجینه اسرار نامتناهی نظام الاسلام الدین از درویش
 کلیم الله سلامی که منبعت از فطرت و مبنی از دفر رفت است بر خوانند و بهمه حال مشتاق
 ترقی درجات خود نشانند الحمد لله و المنة که آن نتیجه عمر این بے سر و برگ مقبول و کما
 اگر به همین طور امتداد کشید و خاطر کشائیش مردم و هجوم عوام و خاص سر و شد امید آنکه
 فیض حنما گیر اتر شود و هر صرحه قبول خاطر و لطف سخن خدا و است بکر و کاتب مرقوم
 بود و در وصول آنها تردید است که شما سیر یا طور دارید اما این طور سیر سلوک خوب است
 و مقبول خاطر هنوز وقت انزوا و گوشه نشینی نیامده فی الحکمت برکت واقع است یا ران شما
 بعضی صاحب حال شنیده شنید آنرا که حالش مقام شده باشد و از علم ظاهری چاشنی داشته باشد
 و لباس صوفیانه پوشیده و گوشه برنج توکل بنشیند خط تلقین اگر نبویند جائز است و این
 منقوض بر آن شما است و هر که لیاقت این امر به بیند اجازت بدین را بطریق علم ظاهر و توکل
 دور کن است بر آن کمال و تکمیل این امر جلیل القدر از دعوت هر که ساعی است و سراج الدین

را ملاحظه کنید آنچه بزرگ جلای و جمالی نباشد و قریب الوصول و سهل الوصول باشد بگوئید تقسیم
 اوقات و توزیع مراتب خلوت و جلوت همه معلوم شد پس برادر مصرعه نقل که روشن کتاب فقه و کلام
 گاه چنین و گاه چنان چیز نیست و خارج نور الدین نوشته بود که سفاکانه بیست و نهم در باب انعام محبت خود
 بخدمت حضرت مرشدی بنویسند این سفارش همراه کتاب است خواهند که نوشته علامه شد بلکه حاجت
 سفارش نیست باید که در اعطاء محبت خلیف در این نگارید که بسیار اہلیت دارد و شما اورا خواہد نوشت
 کہ برای محبت من قصور و نفع بسیار کرده باش که محبت از تصور و پیچیدہ و آنچه از عدم عبادت حافظ
 فیروز عرف فقیر التذایم گرفته بود پس برادر خلق الانسان من تفاوت بعضی چنین و بعضی
 چنان ہر کس بقدر محبت خویش لفیض میرسد ازین باب آنچه یکس تکرار نکنند کہ در ہزار ہا
 لک میرد در باب ہم میرسد باقی و بال حال مصرعہ ہر یک گل منت خدایم بگوئید و السلام
 مکتوب نو و و چہارم - شیخ الاسلام شاہ نظام الدین از درویش کلیم سلام مطالعہ نماید
 در باب شاہ سدا تدا آنچه حقار میگویند سوائے سکوت جواب نیست کہ کلام الحقار بطوری دلآویزی
 و علی تقدیر روایت ہر گشت حال فقیر اذخالی از حال نیست یا نہ کہ است یا نہ کہ است یا نہ کہ است
 در شریعت است مگر تجویز کردہ اند این بدیہی است کہ مؤث و غشی نیست پس مذکر لایق است
 چرا نباشد کہے را کہ است و در شریعت درست باشد و در طریقت نیز درست باشد ایم بر کہ است
 و عدم کہ است این امر خارج از بحث است فرایض و لایق خاص فردے از افرادیت و قال
 اهل التصوف التذایم من تلبیس الکابلیس من وسوس فقد باء بفضیب اللہ
 فتوح باللہ شما این کار زہار نگردہ باشد اگر از حسب و نسب من بدیگویند چه ضائقہ است پیش
 خدا تعالی خوب باید بود و بیکر خیر است

مکتوب نو و پنجم - شیخ الاسلام شاہ نظام الاسلام و الدین والدین متع اللہ تعالی
 بطلول بقائہ از خاک پای درویشان کلیم سلام مطالعہ فرمایند و ہم نمایند کہ فقیری چیزے و بیکر است
 و شیخی چیزے و بیکر پیش از باب عرفان آنچه قیمت دارد و بیج بود قیمت دارد و باقی ہم در ہم است

اگر اسباب در روشی جمع شود آن ابتلا و آفتان حضرت حق است مغرور نباید بود و فناء و بقا باید کو عظیم
که فناء و بقا کار دارد و این تسبیح و مضامین کلمات باید بود اما برنج شل نیست باید رفت و جامع باید بود
در شل نیست و طریقت و حقیقت و احد و شریعت را از سر نیست ناقص است بلکه طریقت و حقیقت او
معلوم که گفته اند در هر دو است که جامع باشد میان شریعت و طریقت و حقیقت را برادر و فناء
مرتب نظر اگر امر در خواهی که در یابی بجانب شریعت از نگاه کن که شریعت معیار است عیار فقیر و غنی
در حق میگوید و مثلاً از یک شیخ ده مرید صاحب کمال پیدا میشوند و هر یک بحسب استعداد خود می خنیا
کرد و شیخ در حق همه بن نیکو سپارد و همچنان بخلق اگر خواهی که قبل از در آمدن روز قیامت که
پدر و از دست همه کارگر ندرامد و معلوم نمائی که ازین ده کدام یک بقرب پیش حق تعالی تقرب دارد
نگاه کن که ازین ده مرید کدام یک بشریعت آراسته است ان شاء الله تعالی روز قیامت هم بهمان کس
پیش قدم و بلند مرتبه خواهد بود بعضی مریدان بسبب است وصلی بعضی اوضاع ناشایسته اختیار میکنند
و از بقیای نفس است منور عن اصله متماثل نشده و این مصرعه مشهور است مصداق میگردد و عجب
بذات گفته اند که از این چند از غایت بر شاخ نظر کن که در بیان فرج کج از اصل است غافل نحو
نشسته و اطباء حوام برین قیاس غایت و در چرخ که اتحاد طریقت پیر و مرید شائع است اصل
سخن بلکه خود عشق و عاشقی باید ساخت و بهمان جنگ متیخت نباید پرداخت و احقر و اوضاع یاران
ما جمله محمود است و اگر از یک حیوانا و قوی واقع شود و غاض نظر باید کرد معلوم آنکه ما مضی اکنون
یاران را باید که با یکدیگر فانی باشند و جنگ مناسب طریقه نیست شمار روزی فکرمه بغایت
جنگ است اگر باره داغ و تکه و جوی بکنند اولاً آنکه او یار نیست و ثانیاً آنکه فقیر و غنیست
مگر عارف نکند اگر عارف شود فقیر را با شما بسیار خصوصیت است شما چنانچه بان میدانید اگر من
شما هم بان باشم در دنیا کدام نور دیده دارم که بروم و بان خواهم بود و در کتب شما صبح بود که
مردم در حق شما چیزی نمیگویند که تاب شنیدن ندارم گشته میشویم لهذا تالین یعنی اخفاء نام شما
میکنم که برادر مردم در حق فقیر آنچه میگویند فقیرانان بنابر درجه بدتر است من محض کرم شما هم

عفو کنید اما براسه خدا تلبیس نکنید که قال اهلحاب التصوف التلبیس للمردی وحق تلبیس
 الابلیس اگر در حق من در حسب عوف دارند معلوم حسب دارم ملا می گدانی صدقه خوار عالم
 چه بزرگے خود چنینم اگر در حق نسب من حرمت دارند معلوم بزرگزاده نیستیم از اجلاف و از زلال
 هستم چه بایه بد بوده است و اگر چیزی میگویند که نفس الامر است چه بلکه شایست که
 کس در نفس الامر خوب باشد و مرفوم و ارباب میگویند و اگر چیزی میگویند که در نفس الامر است
 پس چه بایه بد و مرغ شدن است که حق میگویند و راست است برادر خون شمار قبولیت
 پیدا شد مردم براسه از اذ خاطر شما که ما همچو عزیز بزرگی را داغ کردیم این نجم است که از
 شایه داغ نشوید برادر و در طریقه نابله مرتبه آنکه فانی در شیخ بیشتر باشد و قبول بر قدوت
 اگر قبول خدا و رسول و خلق میجو امید و شیخ فانی شویید والسلام

مکتوب ششم - احوال خیرآمال سولی المولی مولانا تاج الاسلام و المسلمین
 و الاحسان سلمه الله تعالی از تفسیر است که موجب التواضع شریعت و طریقت و حقیقت باشد و چون
 و محفوظ باد - اسے برادر این نامه مرا دستور لعل خود شناسید و در حکم آن احتیاط بنمایید که فرموده
 و آن در غل نباشد که موجب افراط و تفریط نگردد و در حد و وسط از دل برود و آن حکام را به دست
 نقل میکنم رحم الله من القی السمع و هو شهید - اولاً آنکه مقصود ایصال خیر است و خیر عبارت
 از فناء ماسوییت از جمیع المسالک الی بقاء بحق تعالی و قیام السالک فی جمیع محبة الله این
 معنی باید که همیشه در نظر باشد و شرح این را درین رقعہ نتوانم داد و ثانیاً آنکه در ایصال خیر امر
 مرغی نکرده که نباشد بلکه بنفسه باشد که غل خمار این شراب مار از دهن گار و رویش خواهد بود
 دیگر آنکه تغیر لباس چندان باعتبار ندارد و سیما در او آخر هر چه که پوشیده و خورد و رو آنرا
 منظر و نصیب نباشد اما این که صوفی را از لباس فقر تنگ عاری می آید عجب است که شمار آنکس
 نمیشود آنکس که شمار پیش او میرود اگر شمار آنکس می آید عجب فقیر آید و اگر آنکس می آید
 چه پیش او میرود و ترک محبت این قسم مردم چرا نمیکند ثالثاً از حاکم خلافت مستوجب

لشکر الهی است هر چند از عالم زیاده شود لشکر الهی بسیار جدا آید که هر کس قدر قیمت خود نیک
 نمیداند که بجهت از خود رجوع خلایق محض فضل و کرم اوست ازین تنگ نشود این دولت همرا
 میسر نیست را بجا آنکه چون کسی بجهت نماید بجهت اذن ارشاد دهند و بر خود قیاس نکنند که این
 لفظ از عالم دیگر بود خلاصه آنکه چون قابلیت بکثرت ذکر و مراقبات و مشغولیات بر اے خلافت
 رساند اگر علم ظاهر داشته باشد مبارک است آنرا مثال بنویسند والا بگویند که بکار خود مشغول باشد
 ستاؤسا اینقدر دستگاه باشد که جدا یا با فقیر چه گذران تواند کرد و همچنان با مردم بیگانگی
 بگذارد و آنچه مفتوح برسد بآن فقیر با همراه صرف نمایند و روزیکه نرسد آن روز را غنیمت شمارید که
 در فقر و فاقه تاثیر عظیم است فهم من فهم سابقا آنکه مسئله وحدت وجود را شائع پیش هر آستانه
 و بیگانگی نخواهید بر زبان آورد بلکه بعضی مردمان که استعداد فهم داشته باشند بر مزا میار باید گفت
 اگر فهم ایشان بآهسته قبول کرد زیاده واضح باید گفت والا هم نقد زیاده است ثامنا آنکه یا وضع
 ملاقات با همه دوستان یا اختیار کنید یا قطع ملاقات بهمه اما با بعضی ملاقات و با بعضی منافات
 چیز نیست تا سها آنکه صلح باشند و مسلمان سازند و هر که ازین دو فتره که اعتقاد بشما داشته باشد
 ذکر و فکر و مراقبه و تعلیم او بگویند که ذکر و خالصیت خود او را بر بقعه اسلام خواهد گشت و با غیر معتقد اگر چه
 سید زاده باشد تعلیم نباید کرد که رابطه منی بر اعتقاد است لے برادر شجاعت و تبعیت را میخواهد بعیت
 رحمن تابع باشد و اهل دول را نباید گفت اگر چه اخلاص بهم داشته باشد که در تابعیت بر وضع خود
 در و ش نیماند و دیگر آنکه مجلس سرود بطور یا میکنند ازین معنی بسیار مخطوط شدیم خوب میکنند که مجلس
 علانیة شهرت است اما اگر گرمی هست و قصد گرمی است و اگر تقاضا سے وقت علانیة باشد
 که با هم اذن هست و دیگر آنکه با مخلصان صحبت تعلیم و ادب و بهیبت نگاهدارید که صحبت انبیا
 با اصحاب چنان بود اے برادر مشغولی با خدا تعالی مقصود است و آنکه مقصود غیر این دولت
 عظمی و سعادت کبری است آن دعی است فقیر حقیقت نیست که اطلاق فقیر بر کسی بجای نیست
 من وجوه شیخ علیه الرحمة معتقد علی این امر بوده اند اگر عزیز سے از یاران من برین مخطئه الی تر کیا

یار من نیست اما چون تعبیه مقبول است اگر بعد صفات و لغزش پاست توبه و رسیان آید
الثائب مع الذنب کمن لا یدعی عذر خواه او است هرگز از یاران خود اذن و سپید باغ
در احیای سنت - و اما ترتیب دعوت خواهد بود -

مکتوب و مکتوب - شیخ الاسلام شاه نظام الحق و بشرع والدین والدین سلمه الله علیه
روس الطالین ادر روش کلیم الله بصره لیسوب نفسه سلام مطالعہ نمایند ملا طیفه نایق رسید
مضامین و کاتب معلوم شد آنچه گفتگو سے شاه ضیاء الدین و مرزا یار بیگ و حقایق دیگر که قوم
بود و وقوع انجاسید موقع و صواب نمود - اسے برادران یک کلمہ چندین پیدا میشود هر یک یک نوع
ورنگے ہمہ یکسان نیستند آنچه قوم بود که یاران میگویند که با شغلها بسیار رسیده و به شاه
ضیاء الدین کم این حروف مسموع نیست چه فقیر ہمہ معمولات خود را نسخه کشکول ساخته اند هر
کس رسانیده بیک و تیر و قطع نظر ازین بر تقدیر تسلیم آن کم شغل عالم را روشن کرد و یاران
با وجود آنهم کثرت اندوشتغال عالمی را بظن کردند پس این قلت از آن کثرت است و آنچه قوم
بود که صحبت با دو لقمه نان نمیتواند داشت الحق صواب همین است دیگر چون دو لقمه نان صحبت
میکند از ایشان متصرف و متصرف و جد و حال نشده باشند که اینها گرد افکار میگردند که گفتگو
و حالت و وجه است اینها را معذور باید داشت و تکالیف و سفارشهاے شانه اگر از دست ایشان
خارج باشد نباید و اوقات را معذور با ذکر و جهر و مجلس سماع و اید و قتی را مقرر بکنند که در آن
مراقبه مینموده باشند و نقش بندید یاران را حاضر میساخته باشند و ذکر جهر براسے مبتدی است
و مراقبه براسے فتهی شما هم اکثر اوقات بمراقبه باشند و حضوری کرده باشند مقرر آن برادر باشند
که ملاقات امر و سلاطین اگر براسے نفس خود باشند یا براسے جیفه و نیا باشند خدمت خدا بر او باد
که این کار شیطانی است نه رحمانی و اگر براسے آن باشند که براسے غریب حاجری نفس و اندر سازند
خوین مسلمان رحمانی است اگر خود بخانه امیر و سلطان نمیرود و راه خط و کتابت مفتوح
سازند که در سلف و خلف این معنی بود و بهیچکس منکر نشود این سخن بغایت و قین است فهم من

فهم و تحمل من غفل و این سلوک را هم قابلیت باید محصور نه هر که سر بر است قلندری و اندیشه
مکتوب بود و هجتم آنچه از این بخاری بعضی اهل دول که بوسیم فساد اعتقاد و تصف اند نوشته بودند
عجیب و غریب بود چه اعتقاد این مردم موجب تعجب و غرائب که این گروه مجبول اند بر فساد اعتقاد
زینهار این گروه را سر مدینه باید دانست در محول این امامیه مقصور شده که ولایت منحصر بر ائمه بود پس توجه
شان پیش از بغض از اغراض و نبوی خواهد بود ولیس الا هذا الملاق اعم ادوات درین گروه
مجا هم تعارف نیست بلکه حقیقت مجهول است شما باین گروه به یاری و نعم سلوک میکرده باشید
و هرگز ذکر نلامب و در میان نیارید و اگر تفصیل حکم سوال کنند همما کن تبصریح بیج امر و مبادت
نباید که این دو صورتی است که مکتوب رفت او مستقر فقه بنده از بندگان خداست عالی باشد و اگر مکتوب
اندر باشد نبوغی همچو از مجلس باید ساخت و با دیگران صحبت به تربیت بهدایت و وصول
به مراتب در پیشی باید کرد احاط با دولتندان مدد و معاش باید کرد و حاجران را مدد در معاش و قهر
مکتوب بود که اکنون طوام مخته قبول خدا هم کرده و قد که باشد این خوب است و طوام مخته خیر
تواند شد و خواجه نورالدین از حجت بنیاد و عریضه مثل طلب محبت سپر سال داشته بود و چون
دلمب او محبت شما بود یا خوش شدم که استعداد بلند دارو قابلیت او از طلب او معلوم شود
سفارش خود هسته همین سفارش است که بر اقبه تصویر صورت تحقیق خود را شاد و فرایند
که محبت را زیاده کند دیگر آنکه آنچه اطباء میخواهند که شمارا در دفع بد و و نبل ولالت باز و لاج
و نکاح میکنند باید دانست که از و لاج اگر چه نافع است همچنان اذیت بیشه سبب لفع
نا ممکن باشد اصلاح و موی بقصد و حجامت و جلاب و تنقیه از هر قسم که باشد باید کرد اگر چه
نکاح بهم تنقیه است اما خالی از بلا نیست حضرت بشر جانی را قدس سرور پرسیدند که نکاح
سنت است چرا ترک کردی گفت شغلنی الفرضی عن السنن جمعیت فقر از فرض است
بر تقدیر اینکه ضرورت داعی باشد و الضرورة فیج الحظرات واهی و هم خرید به از خاتون بیخ
و بعضی وصف کنند که این خاتون بغایت غریب دارد هرگز اعتبار نباید کرد و شکسته لب خاتون

رتبه برابری و سویت پیدا میکند و موجب ایذا میگردد و آری گاه باشد بحسب اتفاق همچنین
 خاتون افتد و این نامه است دیگر اطلاق با شیخ خود هر که دارد و در از هیچ نیست و السلام
 اصل در این است که چون فقیر است شهرت پیدا میکند عیب جوان و عیب بنیان براس
 از اخطار او فکر میکنند و خواهند که رونق بازار او برود و آن مغر از کاوش اینها متحضر شوند
 نسیانند و الله متهم فوره و کوکه المشهور کون سلطان نظام الدین اولیای مردم بر سر منبر
 و ششام میدادند و حضرت سلطان حمید و آن مجلس حاضر بود روزی که کار از حد گذشت بعضی
 یاران شکایت بخیرت نمودند آنرا که زیاده ازین تاب نداشتیم که فرمود حضرت بر سر منبر بنشینیم
 ما که شسته خواجهیم شسته حضرت فرمود که تو هم بد را میگویند ما عفو کردیم شما طفیل عفو مانیز عفو کنید
 و این رباعی بر زبان مبارک را نهند - رباعی

هر که مارا یار نبود ایزد او را یار باد
 هر که گدازان عرش بشکند نه غار باد

هر که مارا رنجبه سازد رنجش بسیار باد
 هر که غار سے افکند در راه دازد دشمنی

اگر بیکم از شما ایم و اگر بدیم از شما ایم اینقدر میدانیم به یقین که مستحق امانت بسیار ایم لیکن شکر
 خدا میکنیم که مروت رحم کرده امانت کرم میکند دنیا و اهل دنیا و حاکم دنیا و کار و بار دنیا معلوم
 در راه فقر بنیل مال و جاه و جان بایا کرد این عادت مستمر است **ما یستحق الله و الرسول ع**
 و من لسان الوری تقلید انا به پرست غیرت خود شیخ محمد با بنام و گداز دنیا بد کرد - و دیگر پسندید
 شهر و کده و خانه مشایخ رفتند و در راه نیک گذراند بعد از چند ماه بدست بیغله زنی فرستاد
 تخمیناً صد خواهر بود و آنرا دست پرست افست و بیغله را شسته بود و نفس مرا خوش نیاید که خود نیاید
 و در بزم قبول نکردم گفتیم شما و قصبه و انا در قبول کنیم الله اعلم تعالی چون شما را فرج حاصل شد
 قبول خواهیم کرد و از آن فرج حاصل شد خود آمد اما منی ارادت و رویتانم اینقدر نیست که دنیا
 منی بکلمه دارد - و السلام

مکتوبه ثوره و نهم - نظام الاسلام و المسلمین را از روایتش کلیم الله و عاده اسلام برسد انتها کلمه

یک قطعه کتابت بمضمون آنکه چند قلاب طعام عظم شاه فرستاده دشمن قبول نکردید براس
 درویشان نیز قبول نکردید و منع ذکر جهر در مسجد حق این است که شما هم خوب کروید و او هم خوب
 کروید و خوبی شما ظاهر است که طعام مظلوم خوردن چه نافع است اگر چه فقرا برای مصلحت قبول همچنین
 چنین را کرده اند بعد از آن بصاحب محضه داده اند که برهه حلال حرام میشود و خوبی او آنست که علما ذکر
 جهر در مسجد منع کرده اند وقت شام اگر مردم نوافل را و این و غیره فاکت میباشند پس درین وقت
 ذکر جهر چنانچه باید کرد و اکثر علما در اصل ذکر جهر اختلاف دارند چه جائز است مسجد جامع
 بوقت نوافل یا نهی مردم و مسجد منع علما را نیست که نماز فصل از ذکر مجرب که ذکر عام است و صلوة
 خاص چه در نماز ذکر است و در ذکر نماز نیست پس از ذکر ایشان وقت مصلیان پریشان میشود
 بنابراین ذکر جهر را منع باید کرد که وقت آنها پریشان نکند و شما را آن پس نبود که در زمان نماز ذکر
 خان مصلی صوفی را در آنجا براسه همین ذکر جهر در مسجد ذکر جهر در خرابه و دیگران باید کرد و نه در محوره
 خصوص در مسجد دیگر بدانید که بادشاه هندوستان از اولاد امیر تیمور است و امیر تیمور را در
 بخمدت شاه نقشبندی داشت این تورانیان قاطبه و کلهم جمعون فلسک و سلسله نقشبندی
 اند و سلسله دیگر را در آن نمی نهند عجب است که شما را این سلسله هم رسیده است و شما جاری
 نمی سازید و در آن نمی پدید می آید فعلی از اصلاح و ید فقیر است که غلو در سر و سماع خوب نیست که این
 امر مختلف نمیدانست و غلو در مراقبه خوب است که متقی جمیع سلاسل است پس بعد از نماز فجر با جمیع
 یاران تا وقت اشراق مراقبه باید کرد و بعد از مغرب تا عشاء مراقبه باید ماند و وقت ظهر و عصر اگر وقت
 باشد باز مراقبه باید کرد و در شنبه تمام روز مراقبه باید ماند و مجلس ذکر مختصر در شب جمعه باید داشت
 و مجلس سماع در یک روز از ایام هفته مقرر باید ساخت و یاران را ذوق و شوق چنانچه در ذکر جهر
 و سماع میشود همچنان ذوق و شوق و محویت و جود می در مراقبه هم پیدا کرد و تو مباشر صلا
 کمال این است و پس در روزی که شود وصال اینست و پس به بیشتر اوقات در مراقبه باید بود
 و حلقه مراقبه وسیع از حلقه سماع باید کرد و شریعت را احکام باید نمود حضرت خواجہ قطب الدین

اختیار کالی نجات مشغول بر اقبه بودند اے عزیز و مراقبه بزرگان مکمل را حالتی بهر سید که
 بیکانچان فوت پنداشتند قصد تجنّب و تکفین کرده اند تا پانزده روز بهوش محض مانده اند این بود که
 سماع و سرود پیش این مراقبه بگوئی نمی آرد و باران اهل علم را در س نفیسه و حدیث و عبادات و
 فقه و میان ظم و عسر و بعد از صبح بگوئی و اهل شوق که اندکسے علم شناسد و در س لمحات و لولع و
 امثال آن بهر حال مراتب ممکن به از مراتب تلویح است و آخر شب به بعد از نماز نهی بهر اقبه نشستن
 به از ذکر چه که مشغول غلوت العباد باشد که مراقبه احتمال ندارد و خلالت ذکر چه که است و بسیار با نهار و فکر
 چهره لطف دارد و در س نشیما سلوک و سیر مشایخ القیصر طالع با یکدیگر خاصه مذکوره الاولیا شیخ فرید الدین
 عطار و نجات الانس مولانا جامی و منازل السائرین و رشتات تعشبدیه و امثال ذلک باقی ماند
 ملاقات دو تنندان سخن آنست که بهر ملاقات باید کرد و اگر دل نخواستند اختیار است ترک کنید
 این هم مورد است بزرگان چنین هم کرده اند مقصودین ازین تطویلات آنست که از آنرا خوشی
 و عام را بر شیشه شما جان باشد یا راستی که خلافت بدیند بگوئی یا تمیز بنگارند که از خواست سخن
 در جسم ایشان علم و کمال ایشان معلوم خواهد شد و حقیقت باطن نیز و اسلام علی عبادہ الدین و صافی
 مکتوب احمد دوم بنو حنیف شاه نظام الدین و الدین اسلام فقیر رسانند و این سخن که در سیر و کتب
 کسے مذکور نکرده باشند که ما قلیکم باخفا و آن الا علی من التی اسمع و بهوش و سیر علی الدین علی سیدنا
 محمد و آلہ جمیعین و انچه مرقوم بود که اگر ذات بخت درویدن نمی آید پس حیات عشاق عبث است
 اے درویش حیات عشاق عبث نیست حیات او بر اے عدم دید ما سونی است و در بیان این
 عظیم حاصل شدیم مراد در کنار و نهاده و آنکه نسبت را بصورتی که در کتب و تفصیل و تصور کنی افاد
 بخت نماز و انچه مرقوم است بخت تو است هر چه باشد این اهل را مقرر دان و بهر کثرت بخیر دان
 قنات شناس بے صفت و نئے رنگ و بے قید بود و بے کیفیت و کیت باش را سلام
 مکتوب احمد و حکیم درویش نظام الدین مقتدا ۲۱ عشاق با و خاکپایه درویشان
 کلیم الدین سلام میرساند اے عاشق صادق با که از رجوع خلاصی و کثرت مریدان خود را مقرر کنی

که در دنیا قیمت و دوستی الهی که پیر باین قیمت دارد باقی همه تسویات نفس است باید کرد که
روز بروز عشق الهی افزون شود هرگز ریا و عجب را دخل نباشد و شکستگی زیاده نشود و سواس و خواص
ثانی را نگاه ندارند و آنچه از غیب می رسد از نصیب خود و خادمان خود جدا کنید و باقی که فاضل باشد آنرا
وقت شام هر قدر عزیزان که دارد بخند و بشن آهنا باید داشت در ویست که خلوتخانه ندارد و زندگانی ندارد و اگر
پیر سر چنانچه زندگانی کردن سه آزاری است همچنان بوجو حقیقت آرام است و السلام
مکتوب صد و دو هم شیخ الاسلام و المسلمین نظام الدین علی الله و جعفر فی مراتب التوحید و
اتصال طریق عشق و التفرید از شادوم درویشان کلیم سلام موصول است ای درویش مهابت
و اعلام کلمه حق و اتصال فیض بن الله الی الله و فی الله و بالله مقصود بنو این بود نیست که مرا
شما بجا رسیده و رقم بود که از پیر کا فزود توجه بشما می خواهم که شوم ای درویش بجه الله که مصلحت این کار
شما نیکو رسیده اند که هر چه میگویند خوب خواهد بود اینقدر باید که بیست فاعل بر فعل خبر است باید که
نیت المرخیه بن علمه دنیا و اسباب دنیا هیچ در هیچ است هر چه براس حق است خیر است باقی
همه شمر شهرت و قبول خلق اعتبار ندارد و خدا تعالی هیچ مسلمانی را باین ملا مبتلا نکند مرقوم بود
که ذکر جبر یا یاران و خانه وضع دیگر میگویم ای درویش بخود و ذکر مولی باید شد که بخودی نشان
فنا نمائست بعد از آن بقا است در هر فکر و شغل و مراقبه که بخود نمیشود و حساب استخوان
این فن بیکار است ای درویش طریقه عجیب دیگر است میخواهم که آنرا بخلقی رسانند فی الواقع
بس ناور است ای که معمول شما افتد و عالمگیر شود آن نیست که بعد نماز فجر حلقه کشید هر چند زیاده
مردم باشند بهتر و قیصر و غنی و عالم و جابل هر که باشد دخل حلقه شود و مراقب نشیند و چشم فرام
آیند و شمایر چشم فرام آید و چشم دل بقوت اسم ذات متوجه دل مقابل باید شد که فیض مقابل
زیاده می رسد از آنجا معلوم میشود و للمقابلته خیر من المقارنته و گاه متوجه اصحاب پیغمبر و اصحاب
باید شد و اینقدر رجوع اسم ذات در دل خود تصرف نباید کرد که این توجه در دل مقابل که بیشتر
او مظهر و اعتبار افتاده ظهور این تصرف و مقابل بحسب مضامی دل با خواسته شد مثلاً کسی که

صفائی دل بسیار دارد و بهیوش و بے خود شده بهیفتد و غلطان غلطان شوق و بهیوشی
 نماید باید که اهل حلقه بآن نپردارند و بگذارند کسی هر چه خواهد بکند اگر کسی خارج از حلقه رعایت
 حالش بکند روست و کسی که صفائی قلب کم دارد بهیوش افتاده خواهد ماند و آنکه ازین هم کم
 دارد و بی حلقه بهیوش و بهیوش و فتنه بچلای بهیوش خواهد بود و این حلقه را حلقه همان میگوئیم که فی
 جلاله و جماله و فی مطالعه ذات نه درین طریقه ذکر چهارست نه سر و که هر امر مختلف فیه است و توجه
 الی الله سبحانه متفق علیہ جمیع مذاهب - بهمدین طریقه مشرب نقشبندیہ است و بهم مشرب
 چشتیہ و بهم مشرب قادریہ زرقنا الله و ایاکم ایصال بذالطریق الی خلافت الله - محبت فی الله
 و یارام را در نوشته ام که موافقت نماید در دو نیست شما هم بهیوش همان خود میفرموده باشند
 که بسیار مقبول است و آثار ظاهر میشود و صحبت حضرت بیسر می آید چون از کرد و در دو مقرر شود
 بسم الله الرحمن الرحیم اللهم صل وسلم علی محمد تعینک الاقدام و المظاہر
 الا تم لا سماء الاعظم بعد و تجلیات ذاتک و تعینات صفاتک و علی الله ذلک
 مکتوب و سوم - شیخ الاسلام سناہ نظام الحق الشرع والدینا والدین سلمه الله تعالی
 بخاطر فقیر میگذرد چنانچه ایام بهیفتد توزیع و تقسیم یافته است بحال و ذکر و مجالس سماع بهیوش
 قسمی مقرر شود و بر سر مراقب بطور نقشبندیہ که همه اصحاب سلاسل را فیض باشد بلکه اول و آخر
 هر روز بشغل توجه و مراقبه معمر باشد که شغل مراقبه مقبول بهر سلسله است بخلاف سماع و ذکر که
 که طالع از ارباب شریعت و برخی از اصحاب طریقت درین دوام خلافت دارند قطع نظر مراقبه
 متفق علیہ هر سلسله است و کیفیت بخود می و غیب و وجود و مراقبه حاصل است بطور مراقبه
 را بهر قسمی که مقرر سازند بهیوش یا از خود بنویسند که مروج شود که مروج را نفع زیاده شود و دیگر
 روز و ذکر چهار یا حی یا قیوم همه مردمان مجلس با شیخ است - " شده ذکر نمایند که بسیار نافع است
 سند ذکر یا حی یا قیوم آنست که همه استاده شد ضریب یا حی بر صحیفه دل زنند و در کوع رسند
 و ذکر یا قیوم باز استاده شوند و دیگر با یکدیگر سبک نمایند نقل خط حضرت یحیی الیهی که با آنکه

بنوشتہ اند این است از جانب شیخ یحییٰ سلام برسد انانجا کہ سماع قوت صالحانست
منع کردن را ہم وجہ ندارد۔ والسلام

مکتوب صدر و چهارم۔ ہو الملیک الحمد لله علی کل حال والصلوة علی مولانا محمد
والوصل بالقدرة والاصال وعلی آله واصحابہ ما خیر فی فی البہال وطالبہ فی الفرق البعد
نمودہ سے آپ کہ برادر دینی و محب یقینی الصادق المصدق فی الشوق النابی الحب
والذوق نظام الدین در انچه از کتاب الحروف در سلوک طریق و دایا فتنہ و بآں معاملہ نمودہ
و مالک آن امر گشتہ با و انست کہ از روی رحمت و شفقت علی عباد اللہ مستحقان این
طریق رسانند بشرطیکہ عنوان ظاہر خود را از رسمہ شریعت و بدیضہ مزین و آشتی
باشند و مراد است ابناء و شیخانہ نماید و انرا و او تجرید و تفہیم شعار خود نماید کہ اگر این چنین یابند
آنکہ بر من اعتماد نمایند و من اللہ النصر و علیہ التکلیل و لا حول و لا قوة الا باللہ العلی اعظم
التماس آنکہ چون اندیشہ سالک از ہجوم خطرات مستغرق گردد و با حول گفتن و معوذتین
خواندن کمی نہ پذیرد و از صاحب آن در مانہ چہ علاج کند امید کہ از روی شفقت صاحب سیرج الاثر
درین باب زودہ کلام عطفوت گردانند جواب تجدید وضو کند و اگر غسل میسر شود بہتر و کثرت
نماز ادا کردہ سیر سجود نہد و این و ہا در یک نفس یک مرتبہ اگر تواند سہ بار بخواند یا مقلب
القلوب و الا بصار ثبت قلبی علی دینک یعنی اے سرگردانندہ دلہا و بصر ما
ثابت مار دل مرا بر دین خود چون خطوہ بر مرکب نفس سوا شدہ در دل جولان میکند
اگر انس نفس بذکر اللہ کنند بسیار کم شود و اصل نیست کہ مولوی قدس سرہ میفرماید
پور بند و سوسہ عشق است و بس و در نہ کے و سوسہ را بہت است کس و والسلام
مکتوب صدر و پنجم۔ شاہ نظام الملئہ والدین والاسلام و المسلمین زین اللہ تعالیٰ ابوجود
شریفہ سلک الفقرا الی یوم الدین از فقیر کلیم اللہ سلام خوانند و ہمہ حال شائق خود دانند
الحمد لله کہ این نقش خاطر خواہ شمس و قرعہ توفیق ایصال فیوضات الہی بنام آن

نیکنام درگاه الهی زود ذلک فضل الله یؤتی من یشاء والله ذو الفضل العظیم
 شکر این نعمت را مرا از دست کامیش باید کرد اما سبب برادر سعی مبذول آن سازند که فیض بکفر میرسد
 متعدی شود هر که فی الجمله صلاح داشته باشد از ورای نماند و در بند آن نباشد که الله تعالی
 تاثیر خواهد کرد و هر از احمد رحیم بیگ یک کلابی کلاب آورده ملاقات با این سبب نمودند اندک از
 حلویات و نبات تبرکات داده شد جوان سعادتمند شغل احمد بیگ بدینتر از مرزا رحیم بیگ بنظر
 آمد و العلم عند الله در آگ را با یاران خود در خلوت مخصوص خودش بنیده باشند که امروز قدر آگ
 مشایخ نمی شناسد و آداب را رعایت نمیکنند و قصد این طرف نکنند بلکه در لشکر این طریق
 راشایع سازند و بمر دم رسانند. والسلام

مکتوب صدر و ششم - احمد رضا و السلام علی عباد الله الذین اصطفی اما بعد محبت الله تعالی
 و محبت الفقرا حقاً و محبت غیر هم فی الحق مولانا نظام العشق و الشوق و الدین از فقیر کلیم الله
 سلام خوانند و پیوسته ناظر احوال خویش دانند کتابت سامی باند که مرسل بود بدست
 شیخ عبدالقادر رسید بجهت انجاسید باید که کتابت پیوسته بنویسند و موقوف بر چیزیست ندانند
 خبر آمدن شما مرزا جعفر بیگ میگفت اما معلوم نیست که اکنون چه بنحاطر رسیده اگر قصد میفرماید
 میان شیخ جیو بنیارت حرمین الشریفین باشد و چه دارد و اگر اتفاق نیفتد خود این طرف
 بیایند الله تعالی با خود دارد و القدر که بخود سازد و السلام میان محمد تقی از کرم صحبتی شما هیچ
 تفاوت نکرد بحال ایشان متوجه خواهند ماند و السلام

مکتوب صدر و هفتم - فضائل و کمالات دستگاه عارف و معارف پناه مولانا
 نظام الدین و الدین مخصوص سلام فقیر خاکپا سبب و در ایشان کلیم الله بعد از شرح شوق
 آنکه معلوم شد که شما را منصب درویشی از دیوان چه رسد و اما سبب العطا یا که مالک المملک
 حقیقی است غایت گشته دلیل برین آنکه از فضل الهی شما را محبت دنیا و اهل دنیا و اهل
 آن نماند اللهم زد ولا تنقص لیکن کار به تقاضاست دارد و اگر شما را استقامت است و بپند

کمال فقر وادو باشد بحال الوقت این دو کلمه وقت شب نوشته شد ازدواج موجب
تشنه‌اش است و آن آب و تاب اوقات و صفاتی باطن و طمطراق و متغنا نمی‌ماند الا ما سار الله
تجربید ظاهر وسیله تجرید باطن است مہما آنکہ تجرید ظاہر را از دست نباید داد و اگر ضرور و لابد
باشد کہ بیج وجه ازو گیر نباشد و اہی اختیار باید کرد قالوا البک خیر من الذئب
لانہا تعلم شیاناً من الفنون الموجبة لاضافة اوقات الفقیر الصوفی و اما الشیب فانہا تقود بہ
الی اضاعتها و اگر او میسر نیاید براس تعفف اگر ازدواج کنی باید کہ دختر کسی باید خواست
کہ در اصالت و نجابت معروف بود و در رتبہ دنیاوی یکدر جبہ کم کہ آسودگی درین است
فقیر شما در ادل تحصیل علم ازدواج کردہ بود قبل از فراغ علم از این بار خارج شد
الکون دہی خریدہ آنرا کردہ در عقد نکاح شرعی سے آرد کہ آرام یافتہ ام عیب شما عیب
ماست عیب فرزند عیب پدر است بعد تجربہ عقد خوانند بست و الا مناسب نشان شما
نیست و در کتیک اگر قدرت نباشد کہ ہم خوفنا خواہد بخلاف آنکہ قبیلہ کلان می‌کنند
محصہ عہ مرویت بیانا سے و انگی زن کن ہ انما لیش ہمین راہ خوب است بعد از آن
خود احتیاج شرعی نمایند مگر اندکے بحسب عرف و عادت کسے از حر آنرا نخواہد نے ہمیند
کہ مادر سہیل چہ بود و مادر حضرت زین العابدین چہ بود و مادر امام باقر چہ بود و مادر امام جعفر
صادق چہ بود ہمہ درم خریدہ بودند و السلام
مکتوب صد و ہشتتم - محبت اطوار خواجہ دیارام از یاد حق بآرام تمام باشند قبل ازین نیتہ
ارسال این طرف نمودہ بودند کیے از دوستان شاہ نظام الحق والدین رسانید و ازین
طرف جواب مکرر رفتہ قاصدان نامہ بر راجہ توان کرد و السلام
مکتوب صد و نہم - در جواب مکتوب سید محمد درج شدہ شہوہ آنکہ حکم حسب فائز
چون باین فیض کہ طریق عشق و محبت است فائض گشتہ آید باید کہ در ترقی این کار
بکوشید و ازین قطرہ دریایا بنوشید الحمد للہ علی ذلک کہ ارث آبا کر ام بآن وارث

علمه الاستحقاق اندکے از بیش رسیدہ بکوشش استیفاء ہمہ توان کرد و السلام مصرعہ
 ولا یسوز کہ سوز تو کار دارد و الدنیا یوم و لنا فیہا صومہ بہر پنج کہ میگند و شاد باد بود
 کہ اگر ہو ایسر کرد از آن سوسے درواز باند شوند لاشک این ترک ہو تلخی ده است
 لیکن از تلخی بعد حق بہ است و اللہ بخود دارد و اللسان منہ الا نسان منہ ایاہ و السلام
 مکتوب صدر و دهم درویش عبدالرشید معلوم نمایند کہ مینا حقیقت طریقت است
 و مینا طریقت شریعت آنکہ در چشم او جمال شریعت بیش بود طریقت و حقیقت و تم
 و اکل بود و علامت وصول بدرجہ حقیقت اینست کہ روز بروز آنا فنا ساکاف و شریعت
 قمر را نسخ کرد و این طحمان کہ شریعت را از دست داده کلام لا طائل بعد انہ بسبب الی
 و لقمہ چرب نموده بہ تشنه جان طعمہ حقیقتی میسر نہ تغیر کردنی اند کہ ہمہ توحید ایشان
 نے معنی است و بے لطفی قالی است بے حال زنہار و صحبت همچنین عقا نخواست
 و کلام توحید را بچو میدینان نخواستہ شنید آنا فنا و شریعت توفیق فریق کرد لمحہ بعد لمحہ
 بخطہ بعد خطہ حال شگرت کہ مقبول کتاب اللہ تعالی و منت رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
 پدید آید و راز ماسوی اللہ اسے ماورای الوریہ آرد سخن او فعل او ویدہ و شنیدہ حال و مقال
 با و ساخت بدانکہ کہ غیب الغیب تعالی شانہ درک هیچ نبی و ولی نتوانست ما نبی رسول
 و ادلیا بکمل دعوا و خواص بشر و ملک و ہمہ ادراک این مرتبہ برابر اند و یحذر کہ النفس
 و الدیوت بالعبادہ عتقا شکار کس نبود و ام باز چین و کما یجا ہمیشہ با و بدست
 است و ام را بہ حدیث اکبر این مرتبہ خبری و بکہ العجز عن الادراک ادراک طلب
 این ادراک در این مرتبہ پیش محققان عدم ادراک است و بس۔ بعضے از کمال تحقیق
 سخن بجای رسانیدہ اند کہ کثرات در علم حضرت زکریا و عزیرا نہ ہم نیست زیرا کہ
 کثرات اطلاق اصلی دارد و علم لامحاله اگرچہ علم مطلق باشد ہم نسبت لازم آید و مطلق
 حقیقی بر داشت احاطہ نمیکند لکن چہ این احاطہ ہم مطلق باشد زیرا کہ خالی از احاطہ نیست

پس چون اطلاق کند ذات از علم حق بیرون باشد از علم ملک و بشیر معلوم است کس نیست
که منزه لکبه آن یار کجا است و اینقدر هست که با ناکب جرس می آید و میدانی که آن با ناکب
جرس چیست آن با ناکب جرس شیون تنزلات است و اثبات حضرت وجود مطلق که در مرتبه
کیمانی و الهی این سخن را نیکو دریاب که خود مبداء اصل کار تست اگر گوئی وجود مطلق هرگز
مدرک نمی شود و آنچه در حیرت ادراک می آید نیست مگر حادث و صورت و نهی و آنچه
تراشیده است همه حادث است پس چه معنی دارد فعل ایشان شهود ذات و تجلی ذات
و محبت ذات و معرفت ذات اے درویش معنی این کلمات این است که چون سالک
از امور و رایت ذات غایب بود این غیب شهود ذات است و عدم شناسائی ماورای
شناسائی ذات این قاعده کلیه نمودم نفس علی هذا القیاس نه آنکه چیزی محسوس و
مقول و مخطور و مذموم و معلوم سالک میگرد و شهود و تجلی او و معرفت او و شهود ذات
و تجلی ذات و محبت ذات و معرفت ذات تعالی الله عما یقولون علواً کبیراً
جانان آنچه در حسن و آئینه تراشیده حسن لوگشت افتعبدون ما تحتون نشیده
مگر چون این مقدمات معلوم کردی و بالا جمال که تفصیل آن درین ورق نگنجد بدانکه
سالک را در مراقبه عبور بالوار افتد و استاده شدن و قانع بر آن شدن از کمال فطرتی
است بلکه نفی آن کردن و متوجه حضرت غیب هویت گشتن نشان سعادت یا صورت
در میان است خواه صورت ارواحی یا صورت مثالی یا صورت استیانی یا صورت لطیف
یا صورت کثیف یا نورانی یا غیر ملون یا ظلمان یا مهر و یا غیر ذلک لقین بدانکه ترا
نصیب از محبت و محاق و طمس تمام نشده آری اگر بسیر حد بلایت رسی که آنجا طمس
محض و طمس بخت باشد و انهم که بهرند گشتی و تفصیل این مرتبه در سائر مراتب الهی و کیمانی
باید شناخت خصوصاً و حضرت انسان که جامع جمیع مراتب و شیون است و بالله التوفیق
کاغذ نامه با تمام رسمید و التسلام

مکتوب صد و یازدهم - شاه فقیر الله بعد سلام معلوم باو که شمار انوکری های
 عمده بهم رسیده اما قبول نکردند و طور توکل و فقر را از دست ندادید خوب کردید می باید که وضع را
 بهر حال انجام تالاب گویا بد کرد و اینکه فتوح رسد آن فتوح لایزال غیب هر چه رسد به عیب
 است غرض از حق تعالی اگر باید خواست آن باید خواست که هرگز نباید خواست تا خواسته
 در میان است میدانید که چه در میان است سخن از داهی دیگر میگویم والسلام
 مکتوب صد و دوازدهم - شاه علیم الله بعد سلام معلوم باد بهتر نیست که در خانه هیچ
 نه بخت باشد و چون خصمت این مرد در میان آید در آن لقابت و آسای صاحب سلال
 بدست خود نوشته و سه پارچه اول آخر قه قادریه و خرقه چشمتیه و نیمه استین نقشینید و چادر
 قادریه است - دیگر همچنین سنت شایخ جاری شده که اقسام اقسام مریدان بهم میرسد
 بعضی بطورے و بعضی بطورے - دیگر اختلاف است همه رحمت است اگر موافق شریعت
 و طریقت باشد و الاضالالت والسلام علیکم وعلی من لدیکم -

مکتوب صد و سی و نهم - مقبول اهل الله محمد علی سلمه الله - دولت محمدی در ترقی و تازاید
 باد اعزاز اجتماع جریان فیض و گرمی یاران و شب یازدهم هر ماه زنده دشمن دل سبکین خیرین
 نهایت خوشی است وقت تو خوش که وقت ما خوش کردی و حق تعالی قرض شما ادا کند که
 لقمه توکل بخورند که لقمه توکل مرده خاص دارد اما آنکه این دولت بدست آید کارخانه محبت و عشق
 جاری دارند و اگر در یاری تربیت بینند اجازت داده باطراف و کثافت بفرستند علم
 عشق محیای کائنات گردد - والسلام

مکتوب صد و چهل و نهم - خالق و معارف آگاه شاه محمد علی سلام غرانتند انهم که فیض
 شما مقبول اهل الله است سلسله را جاری دارند و اجازت از تحقق اجازت در بیخ ندارند
 بهترین اوضاع توکل است انشاء الله انهم در سه خوابند غلام محی الدین را توکل بفرمایند
 و مستقل در روشن ۲۸ صفر که روز مجلس و وفات حضرت شیخ سیدی المدنی است فرمایند

شما یازدهم کرده باشید انشاء الله تعالی ایشان را هم اسباب پیسر خواهد شد و حال فقرا نیست که بچپ بچپ برکت دست چپ خوب نمی نشیند و از آنوسه راست وقت رفتار لنگه میکنند بهفتاد و نه رسیده چند دوسه باقی اگر باشند در یاد مولی که اولی بگذرد و السلام

مکتوب صد و یازدهم - با عرض اخوان الصفا و خلدان الوفا شیخ محمد علی رسانند و سبحانه تعالی جلشانه از قرض مخلوق ربائی بخشیده بادا سه قرض توفیق خیر رفیق سازد و گوشه توکل نمره دیگر دارد و در این سیرت فیض بیشتر از بیشتر محیط عشاق میگرد و احمد شد که درین صوت همه فیض شیوع دارد اللهم زد و لا تنقص همه یاران سلام رسانند و بفرزندان نیز سلام برسانند

مکتوب صد و شانزدهم - حامداً و مصلیاً و سلماً برادر دینی محمد علی سلام مطالعه فرماید خلافت منصب انبیا است و دنیا مغضوبه حضرت صمدیت است هیچ نبی بدنیانه آویخته است توابعان ایشان را باید که نه آویزند و نه بترسند فقره و بلباس فقره عمر گذارند و همیشه در اعلام کلمه الله که از پیران من عن رسیده گوشه نشین نمایند و درین باب جهاد نمایند و اینکار از حق است و منتشر و محموره عالم سازند که رضای الهی درین است و اصلاح مفاسده فرزندان آدم نمایند که انبیا رببعوث برای همین کار بوده اند اوقات را مضبوط دارند تا مردان را بسط باشند و بر ریاضت و مجاهدات امر فرمایند و از زراعت تخیل فرمایند و بفضائل موجب تجل التماس آن برادر گمنام تهیه ترک که خدمت این در پیش بسیار کرده مرسل گشت مراجع قدر و مقدار هست که تهیه مراجع بود صحبت اغنیاء سم قاتل است اگر این طور اختیار کرده اند اجتناب از صحبت این مفتون دنیا باید کرد و اجراء سلسله را که باید بست عرس حضرت شیخ ۲۸ صفر مقرر است همیشه کرده باشند و شهر بنشینند که بسیر راه باشند تا آینده و روزه از شما چیزی بهار رساند و السلام

مکتوب صد و هفتم - برادر دینی میان محمد علی سلمه الله تعالی بلیت ترا از کنگره عرش میزنند صغیر ذالمت که درین واکه چه افتاد است و حق تعالی فرصت داد که طریقه توکل سپری و خود را بدروازه حق بدوزی اگر خوف قرض است مگر در خانه او کمی است که

که بدو پاجی گیری ادا نخواهد شد هر که طالب دنیا است پاجی است چه مقصود و مطالب
آن چیز افتاده است و حق سبحانه تعالی اندوخته که او را آفریده است یک نگاه بطف
باد نکرده و با حیا نداده زهار که دروازه توکل را محقر نشناسی همه حاجات ازین باب رواگیری
یقین شناسند اجراء سلسله توکل به از ان میشود که در صیغه نوکری اگر چه بعضی در صورت
سپاگری با حق متحقق بودند لیکن اجراء سلسله پیری سریدی خوب در صیغه توکل فقیر زاده
محمد حاد و محمد فضل الله و محمد احسان الله سلام میرسانند

مکتوب صد و هشتادم - محب صادق بر سندات محمدی عاشق براسه و بهای عاشقان
الهی طیب حاذق و واقف اسرار حق و حلی شیخ محمد علی از درویش سلام خوانند که برادرش
فرمان که فیض این سلسله عالمگیر شود و گروه غافلان را بخلقه ذکر و مراقبه بر دواره عرفان
برسان که این ذخیره معرفت بهتر از ذخائر گنج و مال است که بعالم رساننی چنان از بار قرض
فاغ شوی گوشه توکل و لباس فقر را بپوش که این وضع بهتر از وضع نوکری و چاکری است
حقیقت آن فقیر از شیخ احمد معلوم خواست که در حفظ اوقات بذکر و مراقبه و همیشه عرس یاز و هم لازم
وقت مانند ناهنجار نشود همه مریدان خود را سلام فقیر رسانند و حامد سعید و محمد فضل الله
و محمد احسان الله سلام میرسانند

مکتوب نوزدهم - بنام جامع مکتوبات احمدی که خیریت آن دوست جهانی از کبریا رسید
باید که تار سیدن بکمان استقرار از منازل و مراحل بیابانها آگاه سازند که اکثر جای المکتوب
نصف الملاقات مقرر است اینجا تمام الملاقات خواهد بود و اسب برادر دنیا که در تحصیلش ایمان از
دست رود و بجهت کار آید الله در مصروف نشود که دل را بر باید و از طبع خدا پرستی عریان سازد و بخشن
و نیامد بارک بر سر هیچ دشمن مباد و دنیا آنست که با حفظ دین و آئین توان آن آمد اگر تمام کمال
مرتب و بند میر نیاید و نماند تحصیل این بهم نباشد که از تقابل بلند از کما سببین افتد
گرچه در تمهید بهم فاغ از دل نیستم دست در گل دارم اما پاپه به در گل نیستم

مکتوب صد و بیستم - اعزاز شد شیخ احمد از درویش سلام خواند و صحبت در دینان و دین
 نفس ایشان یک لمحہ بیک عمر کافی است و اگر نیکو داندش زنده شد عشق و محبت
 بر جریہ عالم دوام ما پس آنکہ در حق صحبت بسر برده از خلایق صحبت مقصود نباشد
 پیش آنکہ دلش بچیت آگین شده و روز و یک مساوی است و لطیفہ قلبش باطوار
 محبت الهی شب و روز جاری ما را ہم پیش خود تصور نمایند و خود را پیش خود یک رقم تصور
 نمایند ای خواجه اگر دستان کس است صد حرف بچیک حرف بس است والسلام
 مکتوب صد و بیست و یکم - اعزاز صاحب فی عشق الاحد مع الاصحاب الشیخ احمد
 رحمتہ اللہ علیہ واکم حیث کان بدایہ قیمۃ الشوق رسید احمد شد کہ مخبر بصل مامل بود چون
 نعمت فراغ امر غریب شما کہ شکر این نعمت فراغ شماست از هر لعل و صرف بہت است از
 ہر عزیمت بسوس او تعالی و تقدس باید کرد و دنیا را یکے از برای کہ براس عبور محو کرد و بود و نماند
 دل لا از آن و آنچه در اوست از زخارف کیسیدہ شمارند و دیگر معلوم شد کہ تاریخ عرس حضرت
 ما را امروز بفاصلہ داشتند جزاکم اللہ عن اجزاء رحمتہ اوقات گرامی را گرامی داشته باشند کہ دیوثر
 آنچه دارد ہمین وقت دارد و ما با کسے ازین نقد مفلس اند امور دنیا برای فراغ وقت
 وقت برای متاع آخرت آنکہ در بندہ تحصیل دنیا ماند و ازین رہ بان طرف نہر دہم میسبون
 انہم یحسبون صنعوا کیست ما کشو و بده النفس ہمہ و انکاف ہمہ فی السون
 این دو کلمہ بدید اصحاب و احباب است و دستان اگر کس است یک حرف بس است و
 ریح الاول جنتی ما را بفضل خویش و سستی کہ شصت و ہشتم بود و فرزندے عنایت کرد نام
 حلیم و لقب افضل اللہ و کنیت ابو الجہر کریم سلام این عاجز انام بوالہ بزرگوار خود رسانا
 و دعا در حق ما و فرزند ان ما التماس دارند کہ بر عشق زیہم و در عشق میہیم و در زمرہ عاشقین محشور
 شویم و بنزد ہست حافظ عبد اللہ جیو و محبت اطوار مودت آثار عبدالحی و شیخ عبد اللطیف
 نزد یک بدل غلام جعفر و مہر کیش محمد جعفر و دولت دوستان من شیخ محمد و محب محبوبان

درگاه میان محمد علی و طالب فقیر و فقیر عبدالحق و صادق در ره صدق مخدوم و دوست یارک
الفغان و جمیع یاران که یاد این نایا و کنند سلام محبت انجام سودت استیلام رساننده
مکتوب صد و بست و دووم - اغز قلوب لا اله الا الله ارشد هدایت طریق موصول
الی الله شیخ احمد محمود العاقبت از درویش سلام سنون بهزار توجیه شجون بر خوانند نیمه
الشوق که موصول گشت دل عشق منزل را فرستت اندازده حاصل گردید معلوم شد
که بعد از تعب بسیار و رنج بیشمار مقتضای آن مع العسولی و اوان مع العسولی و
روئے آرام طلب و طمانیت از حجب الغیب نمایان شده و موافق آن فرج بعد الشدة
چهره مقصود از نقاب نصب العین گردیده حقیقی جمیع باطن که مرکز حالات آدمی است
از دایره شتاب و ثبات بر آورده سوید از آن جان و مال گراناد و جمیع صورتی غلاظه نیست
معنوی ساخته نور علی نور کند از آن برادر آنچه میکند تلف بر آن نیست آنچه میکند و
بر فقدان آنست مایه دل مشغول باطن فی الله باید ساخت خورد و خواب اگر نخواهد شد
و گردن نه شده چه شده - همه این گوشه لب سلام یاد آورنده خداست مع العسولی و اوان مع العسولی
و امهات با بنات و سایر اهل خدمات سلام بهر رساننده

مکتوب صد و بست و سوم - حق جمیع صورتی و معنوی از لطیف و کرم خویش و لها
و سالهاست که در گرداب ریب النون افتاده اند ما و هم از شنیدن امتداد این تفرقه
به تنگ آیم الله سبحانه و تعالی که ناد که متصف باین تفرقه نیستند بهر رقیاس کن
دنیا و چغفیه بیش نیست و تحصیل آن عمر بر باد میرود و دولت اخروی که پائنده و تابنده آنها
و تحصیل آن چگونه و من همتان نارفته راه آبله پامیکردند نمیدانند که از نقطه اول تا آخر
بهیج مرتبه و نخواه پائنداشته هم تهیدست رفته اند و هر مرتبه فوق پیش نظر باقی است
یعنی که سید المرسلین را میفرمایند عسی ان یبعثک ربک مقاما محمودا و الله اعلم
که اهل اندیشه جمیع صورتی پیدا کنند و من بعد در تحصیل جمیع معنوی گوشه و بلال است

و منزل هرگز بدولت معنوی ناز نیست وقت کو و عمر کی فرصت سپید بلکه جمعیت صوری اکثر
 را بهر آن جمعیت معنوی است بزرگان گفته اند جمیع جمعیت جمیع در سبب دانستند و خرقة
 اند مانند و جمعی جمعیت را از اسباب تفرقه دانستند دست از و کون افشاندند کلام محقق
 و شقیق است که در عین تفرقه ظاهر از جمعیت باطن غافل نباید بود غم دین خور که غم غم دین است
 بهر غمها فرو ترا این است بهر غم و دنیا فخر که بهر غم است بهر چرخ و جهان نیا سود است
 محمد حامد سعید و محمد فضل الله سلام میرساند و همه مردان درون و بیرون نیز
 مکتوب صدر و بستی و چهارم حضرت ذوالجلال و الاکرام بنحویکه مرضی او باشد و اراد
 مکتوب مرغوب محبت اسلوب بعد مدت مدید و عهد بعید و انتظار شدید رسید الحمد لله علیه
 الهی و الحمد لله علی الباقی اثنتی عشر طرقة و تفرقه باطن ابتلاء من الله للعبد فمن كان معه
 فهو معه و حفظ حمایت کائنات کان غرض بهر حال با و باش و بغیر او باش کتابت شما
 مشتمل بر اساسی اعراض که مشتاق این طریقه بودند بود و میخواستیم که با آنها هم رفته با علی حده بنویسیم
 لیکن آن کتابت نیافتیم هر چند تلاش کردیم کتابت مذکور بدست نیامده مستعجل برین دو
 حرف گفتار درمصلحت دیدن آنست که یاران همه کار و بگذرانند و غم طره یاری
 گیرند من کان الله کان الله له و من کان فی هذه العلی فهو فی الاخرة العلی
 الوقت سیف قاطع و برق لامع شب اول ماه محرم که ماه باشد حق تعالی این
 شب را از فضل خویش که سن هفتاد و پنج رسیده فرزند عینیت گردانم او
 احسان الله کردیم که برادر کلان او اسمعیل الفضل الله است حامد سعید و محمد فضل الله و محمد احسان الله
 سلام میرساند تاریخ عرس شیخ محفوظ خواهند داشت و السلام
 مکتوب صدر و بستی و پنجم شوارق فترحات غیبیه و خوارق فیوضات لایبیه مجلی اول
 حق منزل قدوة الاخلاق و سوة الخلال اعراض احمد با و مکتوب شریف بعد سالها که جاری
 الشانی بالله فرحت افزا گشت الحمد لله علی ذلک ما و در ارسال جواب درنگ نداریم

اما اگر قاصدان نهان و رزند و مکتوب نرسانند و اگر رسانند تخلف در وعده نمایند و باز خبر
نگیرند این را چه علاج بود که اغزه دیگر توفیق انحراف در سلاک بجای و دارندگی برادر این سلاک
شیخ یحیی قدس سره است هر که ارادت می آرد با قطع سعادت می برد ارادت صفت مرید است
نه صفت پیر اگر کسی گوید مثلاً که من مرید زیدم و زید گوید که مرید من نیست زید کاذب باشد و او مرید زید
باشد و اگر گوید که مرید یزید نیستم و یزید گوید که این مرید من است زید کاذب باشد زیرا که ارادت
صفت مرید است و از حال خود خبر میدی و قول او معتبر است پس اغزه که در ارادت میزند قول
خود ایشان صادق اند این مردم قدیم و جدید را قبول کردیم ان عهد الله کان معاً و لا
ازین عهد پیش خواهد شد طاقیه و دامن مع اشجرات داده باشند و اذکار و مراقبات که
بشمار سیده باشند توفیق الهی آثار و نتائج ظهور خواهد کرد کسانیکه از پیرایه و نیوی استقامت
بسوی فقیر کنند بغایت عزیز اند که من تشبه قوما فهو منهم معاضد حال ایشان
همه یاران قدیم و جدید من الصالحین و الصالحات همه را سلام رسانند بر بنی از حال خود
گویم بست و چهارم جمادی الثانی مولد فقیر است و تاریخ تولد فقیر غنی است تا امروز نهم شهر
جمادی الثانی است سال عمر هفتاد و هشت است چارده یا پانزده روز باقیست که شریع
سال نهم خواهد شد تا از انقرض و جمع المفاضل با فراط شده که دست چپ و راست پای
راست و بر دو پا آما سیده اند و چهار ماه است که صاحب فراشم دین روزنگار لنگان ابتعا
چندک اندازون بخانه عتیقه اند رفت نماز به یحتمل شسته میخوانم همین روز به شورت حکیم
اسمعیل قصد غرون چوسه چینی دارم الله سبحانه تعالی موافق آرد و الا ان بفرمان برادر زنده
سره و خضر موجود اند حامد بکتب سلوک مشغول است محمد فضل الله ده ساله و دوازده سیه پاره قرآن
حفظ کرده محمد احسان الله پنج ساله بکاتب شده بخواندن ابجد مشغول است اما سه و شتریکه
بخانه محمد اشم و ادیم بی بی رابعه نام دارد و دیگر بی بی فخر النساء برادرزاده خود و ادیم سوم
زنوب بی بی مشهور بی بی مصری چارده ساله است تا حال جا به نسوب نشده

والسلام غلام داود بایاران قدیم و جدید سلام میرساند - شاه ضیا المین و جلال المین
 هر دو خلیفه مافوت شدند بارواح گذشتگان فاتحه خوانده شد غلام جعفر عرف میانصاری
 والف خان و شیخ عبد اللطیف و حافظ عبد الله و محمد مخدوم و شیخ محمد و شیخ عبد الوهاب
 و فقیر محمد و علامه الدین همه را سلام رسانند و محراب قاضی احمد بهوانی با سماء پیر اسلام
 رسانند -

مکتوب صدر ولایت و هشتم - حقائق آگاه معارف و متنگاه شاه حافظ عبد الله بدوم
 حضور مسرور باشند مکتوبات شتم براسامی طالبان رسید هر که با اخلاص باطن پیدا
 کرد ما همه را قبول کردیم شما صحبت با دریافته اند و کوشکول و مرقع انجام وجود اند هر طالب
 موافق حوصله آن به نیابت ذکر می و شغلی بفرمایند و دست شما به نیابت دست ما شمرند
 و بیعت کنند و ذکر راطقیات و اناث را مقانع بپوشانند و از حالت غریزان همیشه
 نگاشته باشند که ذکر و مراقبه چه قدر تاثیر کرد ۲۸ صفر عرس شیخ تکیه مدنی قدس سره
 مقبر است همه بایاران را چه قدیم چه جدید تم قرآن یاد و یاد ذکر با قدری طعام و سرود
 با هم شسته میخوانده باشند - والسلام *

مکتوب صدر ولایت و نهم - عزیز دلها روان تن ما میان عبدالحی بحیات
 محفوظ باشند و روز و یک در مرحله محبت یکسان است حقیقت جامه انانی
 را هر جا که تعلق است از همه بے تعلق است معلوم نشد که تعلق محبت باقیست یا فانی
 اگر باقی این چیست و اگر فانی آن چیست *

مکتوب صدر ولایت و دهم - اعرار شد اهنی شیخ عبدالحی سلام خوانند عجب که درین
 بار خط از شما رسیده پریشانی و چیرانی اگر کسی داود درین روز کار از جمعیت داند که مردم
 آنجا سے که زیر ریات عالمات در زندگی میگوشتند اکثر پریشان اند پریشانی عیب نازده
 بلکه جمیت عیب گشته العلّة اذا عمت طابت و درین روز با جلوه گراست عمری

در طلب دنیا گذشت و حاصل عمر آنچه در خودی بیند انصاف بدو که فناء عمر و طلب دنیا بهتر است یا در طلب مولی بهتر. اما کجا دیده بیند که حسن این سخن بیند و آشفته این سخن گردد و او سر دنیا بگذرد چه نفع و معقول گفته اند **هـ** دامن توفیق ما گرد تعلق بر بنداشت به انسانیت ما از سر دنیا گذشت **هـ** -

مکتوب صد و بیست و نهم - برادر عزیز عبد اللطیف از درویش درویشان سلام خوانند
 ایچند که صحبت شما موثر شیخ عبد الله افتاد من سن سید فلاح اجراء و اجر من علیها چون
 انوان شیخ حاجی عبد الله و مروی قصد توبه دارند معلوم شد شکر این درجیا آورده شد که از صحبت
 شما اجابت عتیقه فیض توبه رسید و خواب که دیده اند بسیار مبارک آمد همه و اخلاق طریقت
 تاکید نمایند که ظاهر شریعت آراسته دارند و باطن عشق مولی پیرسته سازند و من حضرت تبحر
 المدنی قدس سره ۲۸ در صفت قرار است هر کس ختم قرآن یا ذکر درویش مجلس سیر و در طعام
 در شسته باشند -

مکتوب صد و سی و یکم - محمود یار خان او ملک الله تعالی بدارج العلیا و زکرم الله
 بالخیط الامس و امر صبیحة الصاوقین فی محبة الله علی طهر المستول من صباه المقبول مکتوب شما
 رسید ایچند که حصول مامل بر طبق اهل و درستان صورت گرفته چرا که در حفظ اول عاجزان
 خواهم که شکرید که دل شکسته قیمتی دارد در حضرت او که متبع درستی آن ندارد و استمداد از عاجزان شکسته
 دلان منتج فتوح غیبی و شیوخ فوارج لاریبی است و شیخ احمد از یاران با اختصاص تمام باید که
 مختص باشند از اوضاع ایشان راضی ایم و حصول قیمتی تازه منشا فتوح تازه است بند
 حضرت او حامد و محمد سلام میرسانند **هـ** -

مکتوب صد و سی و یکم - شیخ عنایت الله صدق تعالی شرح صد سلام حقیقی کناد و بحکم
 الاذن انقوبل العین احیا ناده کلمه براسه ربط معنوی نگاشته بودند بر سید چون ارواح صفت
 سر بر است عقیده آن طرف کافیت و میرج کاسریت ظاهر کن این کار نیست بل نیست

گروہی بامنی پیش منی و در پیش منی منی در منی و فضل صحبت ظاہر است و آن موقوف
بر ملاقات صوری بہارین کار بر نانی الشیخ است آنقدر کہ ربط باطن قوی تر کار گیرا تر و السلام -
مکتوب صدوسی و دوم - محب صادق بودا و فقیران و اوق اعزاز شد شیخ محمد سلیمان محبت
انتظام خواند ریزہ کہ در اونگ آباد بخا نقاہ شاہ نظام الدین براسے این طرف سپردہ بودہ و بعد
بخیر رسید جز کہ اللہ خیر الجزا - اما از فحاشی امام نام نفرتی کہ بمیان محمد علی ارتباط داشت و محمود
یا حسن آنرا قاصد ساختہ بدلی فرستاد بر یا صیبتہا گذشت - شوال منکوحہ میان شاہ
فوت شد ۱۹ از قیدہ منکوحہ میان محمد با شتم فوت شد ہر دو دختر نمازی و نیکبخت بودند دختر
نائلہ را بمیان رحیم اللہ برادر زادہ کہ خدا بسا خاتم و دختر را بعد ما میخواستیم کہ بمیان محمد با شتم نسبت
کنم اگرچہ در عہد بیا رکھان خود داند امام و فاضل است و صاحب و یرید و خلیفہ من است و رین مدتها
مبلغ سی صد روپیہ خرج شدند و دین شادی سیدم قریب ہزار روپیہ خرج شد لاچار دختر
چارم و پنجم ماندہ اند آنچہ خدا کے تعالیٰ خواہد فرستاد نثار این ہر دو خواہد بود و السلام و نقطہ

بے تکلیف

استہار

بخدمت جمیع صاحبان مطالع و ناجران کتب نزدیک و دور کے التماس ہو کہ یہ کتاب بہر
قانون بستہ نہ اعد و غل بہی جبری ہو چکی ہو اور اس کے چھاپنے کی اجازت جناب
مولوی حافظ محمد عابد اللہ صاحب مالک مطبع مجتہبانی دہلی کو دیدی ہے اسلئے
اطلاع دیجاتی ہو کہ کوئی صاحب بدون اجازت صریح رستم کے قصد طبع نہ فرمائے

المشہر سید محمد قاسم علی کلیمی غفرلہ . دہلی

[illegible]

مربوطہ صفت نظام الدین و دنیا	عزیز السلام علیہ
تختی ریح زبانی امداد	عزیز السلام علیہ
سنت ضروریہ لغت	عزیز السلام علیہ
میرج ابن محبتانی	عزیز السلام علیہ
رموز العارفین در اصطلاحات	عزیز السلام علیہ
صوفیہ انوار محبتانی	عزیز السلام علیہ
ایضاح فی تفسیر قرآن	عزیز السلام علیہ
مکتوبات طریقات فارسی	عزیز السلام علیہ
اس مجموعہ میں حضرت غوث الثقلین	عزیز السلام علیہ
اور حضرت مرزا مظہر جانجانی	عزیز السلام علیہ
اور قاضی ثناء اللہ بانی تہذیب	عزیز السلام علیہ
و حضرت شاہ دامنہ محدث	عزیز السلام علیہ
دہلوی ہم درجہ شاہ غلام علی	عزیز السلام علیہ
کے مکتوبات ہیں اور اسکے بزرگ	عزیز السلام علیہ
میں مرزا ابو العارفین و	عزیز السلام علیہ
بزرگ ابوبکر بن حضرت شیخ	عزیز السلام علیہ
شاہ ابوبکر سہروردی	عزیز السلام علیہ
کی تالیف ہے یہ نظم کیا گیا ہے	عزیز السلام علیہ
یہ کتاب عجیب و غریب	عزیز السلام علیہ
مطبوعہ محبتانی	عزیز السلام علیہ
کفکول شریف بخش و زکا	عزیز السلام علیہ
و شغال فارسی محبتانی	عزیز السلام علیہ
امام کلیم ابوبکر آبادی	عزیز السلام علیہ
الکمالات عزیز اندوسہ	عزیز السلام علیہ
میرزا عزیز انصاری	عزیز السلام علیہ
عبد الغفر رح محبتانی	عزیز السلام علیہ
گنجینہ صغری در اصطلاحات	عزیز السلام علیہ
از حضرت شاہ ابوبکر	عزیز السلام علیہ
نقشبندی مجاہد	عزیز السلام علیہ
علاوہ انکار و اشغال	عزیز السلام علیہ
نسبتوں کا حال بھی لکھا ہے	عزیز السلام علیہ
اور خصوصاً اپنے حال و چہرہ	عزیز السلام علیہ
قلب نظام حضرت شاہ	عزیز السلام علیہ
غلام علی و فیضیادہ چہرہ	عزیز السلام علیہ
ہیں اور فیضیادہ ان کا	عزیز السلام علیہ
روایا میں ہے یہ صاف	عزیز السلام علیہ
حاصل ہے یہ محبتانی	عزیز السلام علیہ
اسرار حقانی شیخ کتب	عزیز السلام علیہ
حضرت پیران پیر محبتانی	عزیز السلام علیہ
اس میں وہ اسرار خاص	عزیز السلام علیہ
ہیں جو دیش ان زندہ	عزیز السلام علیہ
کے لیے دستور العمل	عزیز السلام علیہ
ہست	عزیز السلام علیہ

۲۳۹ ک

DUE DATE

۱۸/۵

SOURCE

RECEIVED

RECEIVED

RECEIVED

۲۳۹ ک

۱۸/۵
۵۶۳
کتابت کبی

DATE

NO.

DATE

NO.

۹۱۶

۹۹۶

۹۱۸